

Magyar - Na'vi szótár v. 13.62

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Markì (Mark Miller)
Compiled and Translated by Kifkeyä Nari (Batiz Zoltán) és P.A.'li makto (Petrovits Andrea)
www.LearnNavi.org

Utolsó frissítés: 30.1.2018

Ez egy Magyar-Na'vi szótár. **Vastag betűk** mutatják a magyar szavakat. *Dólt betűk* a Na'vi megfelelőjüket. Sima betűvel szedve található a nyelvtani besorolás: a zárójelekben további megjegyzések. A «x» infixet jelent, ahol pl. *t«pre-first»«1»ar«2»on* azok pozícióját jelöli. A tulajdonneveket nagybetűvel kezdjük. A – és a + azt jelzi, hogy egy képző vagy egy toldalék a szó bármely oldalára kerülhet. Feltételezzük az elhajlás mibenlétének ismeretét.

Rövidítések:

– = morfémahatár	cs.sz. = csak személyekre
+ = gyengítő morfémahatár	part. = partikula (járulékszó, változatlan alakú, nem ragozható szó)
<> = infixum	nm. = névmás
mn. = melléknév	tul.n. = tulajdonnév
told. = toldalék	ige = ige
hsz. = határozószó	i.(átn) = ige (angol szerint állapotjelző tárgyatlan)
ksz. = kötőszó	i.(t) = ige (angol szerint tárgyas)
ö.szó = összetett szó	i.(tn) = ige (angol szerint tárgy nélküli)
mut.n. = mutató névmás	i.(tm) = ige (angol szerint tárgyas módbeli)
gesz. = nyelvi gesztus, indulatszó	i.(tnm) = ige (angol szerint tárgyatlan módbeli)
kérd. = kérdőszó	alár. = alárendelt
fn. = főnév	
n.e. = nem emberekre/személyekre	
szám = számnév	

Források

Az összes szót próbáltuk legjobb tudásunk szerint a lehető legmegbízhatóbb forrásból beszerezni. Az eredet alsó indexben található az IPA átírás után, ez megmondja, hogy eredetileg honnan származik egy-egy szó.

Történeti érdekességként: a szótár eredetileg abból az 500 szóból állt, melyet Dr. Frommer 2010 márciusában bocsátott rendelkezésünkre. Ahogy a nyelv tovább fejlődött, további szavak kerültek bele, ezeket Dr. Frommertől a személyes blogján és emailen keresztül kapjuk. Dr. Frommer arra kérte a LearnNavi.org közösséget, hogy segítsen új szavakat kitalálni a **Szókincsbővítési Projecten** keresztül. Ez a project folyamatosan zajlik, és sok általunk javasolt szó bekerült ebbe a szótárba. Másik forrás: szabadon használható toldalékokkal ellátott szavak, illetve olyan toldalékolt szavak, melyeket Dr. Frommer használt, és így létezőnek tekinthetők. A források sorrendje, a legmegbízhatóbbtól a legkevésbé megbízhatóig:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = the Movie (a Film)
- JC = James Cameron
- G = the Avatar Games (az Avatar játék)
- ASG = A Survival Guide (a Túlélési Kézikönyv)
- PND = Pandorapedia.com

.

... **miatt**: [ta.'lun] _{PF} told. *talun-*

...**előtt (időben)**: [kam] _{PF} told. *kam-*

... **szerepében, mint...**: [sko] _{PF} told. *sko+*

1

1, **egy**: [ʔaw] _{PF} szám *'aw*

2

2, **kettő**: ['mu.nɛ] _{PF} szám *mune*

3

3 **nap múlva**: [p'ɛ.sɿ.'aj] _{PF} fn., hsz. *pxesrray* dete: **trr** *nap*)
(eredete: **trr** *nap*)

3, **három**: [p'ɛj] _{PF} szám *pxey*

3 **napja**: [p'ɛ.sɿ.'am] _{PF} fn., hsz. *pxesrram* (ere-

4

4, **négy**: [tsiŋ] _{PF} szám *tsiŋg*

5

5, **öt**: [mɿ] _{PF} szám *mrr*

6

6, **hat**: ['pu.kapʰ] _{PF} szám *pukap*

64, **hatvannégy**: [zam] _{PF} szám *zam*

7

7, **hét**: ['ki.næ] _{PF} szám *kinä*

8

8, **nyolc**: [vol] _{PF} szám *vol*
a 8-as jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [ʔɛjtʰ] _{PF} fn. *'eyt*

9

a 9-es jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [na:jn] PF fn. *nayn*

A

ányaszövőszék", hatalmas szövőszék:

[sa.'ʔew.raŋ] PF fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok** *anya* és **'ewrang** szövőszék)

(anya)méh: [pɾ.ku] PF fn. *prrkku* (összetétel ebből: **prn**en *csecsemő* és **kelku** *otthon*)

(azért) mert: [a.'lun.ta] PF ksz. *alunta*

(azért), hogy; valaminek az érdekében: [fpi] PF told. *fpi+*

aaa: [slo.'sneɸ] PF aaa *slosnep* (eredete: **sne**p *aaa*)

abbahagy, befejez: [ft.aŋ] PF i.(tnm) *ftang*

abbahagy, felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog): [fp.akʔ] PF ige *fpak*

abban az esetben, úgy, akkor: [ha] PF ksz. *ha*

abban az időben mikor, amikor: [kɾ.a] PF ksz. *krra* (eredete: **krr** *idő*)

abc: [sna.pam.'rel.vi] PF fn. *snamrelvi* (eredete: **pamrelvi** *betű* (fonetikus jel))

ad: [t.ɨŋ] PF i.(t) *tɨng*

addig, azalatt: [tsa.'kɾ.vaj] PF hsz. *tsakrrvay* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)

addigra, mire, amíg: [li.sɸɛ] PF hsz. *lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sre+** *előtt*)

addition, post script: [ti.'suŋ] LN fn. *tisung* (eredete: **sung** *add*)

adposition: [staɸ.li.'ʔu] PF fn. *starli'u* (összetétel ebből: **sätare** *kapcsolat* és **li'u** *szó*)

aggasztó dolog, aggodalom oka/forrása: [sɨŋum.tsim] PF fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggasztó, nyugtalanító: [sɨŋu.ŋaʔ] PF mn. *sngunga'* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggodalom: [sɨŋum] PF fn. *sngum*

aggodalom oka/forrása, aggasztó dolog: [sɨŋum.tsim] PF fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggódik: [sɨŋum s.i] PF i.(tn) *sngum si* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggódva, bosszúsan: [ni.'sɨŋum] PF hsz. *nɨsngum* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

agy: [el.tu] PF fn. *eltu*

aha, ja, oké: [sɾan] PF hsz., gesz. *sran*

ahogy/mint...; ahogy, (ugyan)úgy, olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság):

[tɛŋ.fja] PF ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **fya'o** *út*)

ahol: [tsɛ.ŋa] PF ksz. *tsenga* (eredete: **tseng** *hely*)

ahova vissza lehet vonulni, magán terület: [sno.mo] PF fn. *snomo* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **mo** *terület*)

ajak: [sɛj.ri] JC fn. *seyri*

ajándék: [st'ɛ.li] PF fn. *stxeli*

ajánl: [st'ɛ.nu.t.ɨŋ] PF i.(t) *stxenutɨng* (eredete: **stxenu** *ajánlat*, fn.)

ajánlat: [st'ɛ.nu] PF fn. *stxenu* (összetétel ebből: **stxeli** *ajándék* és **lonu** *elereszt*)

akadály, barikád: [ɛ.'k'an] PF fn. *ekxan*

akadályoz: [h.ul.tst'ɛm] PF i.(t) *hultstxem*

akar: [n.ɛw] PF i.(tm) *new*

akaratlanul, véletlenül: [nit.'kan.lu.ke] PF hsz. *nɨtkanluke* (összetétel ebből: **nɨtkan** *szándékosan*, **akarattal** és **luke-** *nélkül*)

akarattal, szándékosan: [nit.'kan] PF hsz. *nɨtkan* (eredete: **tikan** *cél*, **szándék**)

akarom mondani, vagyis, illetve: [ko.'lan] PF gesz. *kolan* (eredete: **kan** *céloz*)

aki, amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava): [a] PF, LN part. *a*

akik közül meghalt néhány), túlélő (pl. olyan csoport tagjai: [lɛm.'ɾɛj] PF mn. *lemrey* (eredete: **emrey** *túlél*)

akinek vágnak a jelenlétére), hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember: [lom] PF mn. *lom*

akkor: [tsa.'kɾ] PF hsz. *tsakrr* (eredete: **tsa-** *az* és **krr** *idő*)

akkor: [zɛl] PF hsz. *zel*

akkor, úgy, abban az esetben: [ha] PF ksz. *ha*
akként/úgy..., -ként, mint/ahogy: [na] PF esz. *na-*

akként/úgy..., ként, mint/ahogy: [p'ɛl] PF told. *pxel-*

aktív, energikus: [wa.lakʔ] PF mn. *walak*

akármennyire, bármily: [ŋi.'an] PF, SW hsz. *ngian*

alacsony: [tim] PF mn. *tɨm*

alacsony szint: [tɨm.ji] PF fn. *tɨmyi* (összetétel ebből: **tɨm** *alacsony* és **yi** *szint*)

- alagút:** [ʔoŋ] *PF* fn. *rong*
- alak, forma:** [ʔon] *PF* fn. *'on*
- alapjában, alapvetően, lényegében:** [ni.'ʔan] *PF* *HSZ. nìran* (eredete: *ran* *belső tulajdonság*)
- alapos ismeret, hozzáértés:** [ʔsul.'fæ] *PF* fn. *tsulfä*
- alapos, részletességre törekvő (személy):** [le.'no] *PF* mn. *leno*
- alaposan elsajátít:** [ʔsul.'fæ 's:i] *PF* i.(tn) *tsulfä si* (eredete: *tsulfä ismeret*)
- alaposan, részletesen:** [ni.'no] *PF* *HSZ. nìno*
- alaposság, részletesség:** [ti.'no] *PF* fn. *tino*
- alapvetően, alapjában, lényegében:** [ni.'ʔan] *PF* *HSZ. nìran* (eredete: *ran* *belső tulajdonság*)
- alatt(a), alul:** [æ.o] *PF* told. *äo-*
- alatt, folyamán, közben:** [kʔ.ka] *PF* told. *krrka-* (eredete: *krr idő*)
- alj(a), fenék:** [k|.pa] *PF* fn. *klpa*
- alkalmasint, megfelelő időben:** [nik.'mar] *PF* *HSZ. nìkmar* (eredete: *kimar* *szezonális*)
- alkalom, eset, ismételten előforduló cselekvések egyike:** [a.lo] *PF* fn. *alo*
- alkony, este naplemente előtt:** [sʔe.ton.'ʔoŋ] *PF* fn. *sreton'ong* (összetétel ebből: *sre* *előtt* és *txon'ong* *alkony*)
- alkony, sötétedés előtti időszak, naplemente után:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: *txon'ong* *naplemente* és *maw* *után*)
- alkot, készít, létrehoz:** [ŋ.opʔ] *PF* i.(t) *ngop*
- alkotás:** [sæ.'ŋopʔ] *PF* fn. *sängop* (eredete: *ngop* *alkot*)
- alkotás elvont fogalma:** [ti.'ŋopʔ] *PF* fn. *tìngop* (eredete: *ngop* *alkot, készít*)
- alkotó:** [ʔop.ju] *PF* fn. *ngopyu* (eredete: *ngop* *alkot*)
- allergén:** [fnε.'t'um] *PF* fn. *fnetxum* (eredete: *txum* *méreg*); Pl.: **Oeri lu swoa fnetxum.**
- alszik:** [h.a.h.aw] *PF* i.(tn) *hahaw*
- alul, alatt(a):** [æ.o] *PF* told. *äo-*
- alámerül, lebukik, zuhan:** [t.awŋ] *PF* i.(tn) *tawŋ*
- alászáll, leereszkedik:** [k|.k.æ] *PF* i.(tn) *klkã* (összetétel ebből: *klpa* *alj(a)* és *kã* *megy*)
- amely magas szikláról vagy lebegő heggyről folyik le (megszámlálható), egyedülállóan magas, vékony vízés:** [se.'ʔa:jl] *PF* fn. *se'ayl*
- amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava), aki:** [a] *PF, LN* part. *a*
- amelyek egy folyamból vagy tavakból folyanak (megszámlálható), egy csepp vagy kisebb vízések sorozata:** [ʔja.nan] *PF* fn. *syanan*
- ami a földtől távol és tisztán tart valamit, mesterséges tárgy:** [ʔjan] *PF* fn. *fyan*
- amikor, abban az időben mikor:** [kʔ.a] *PF* *KSZ. krra* (eredete: *krr idő*)
- amit különösen kellemesnek talál, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben:** [ʔu.l.m] *PF* i.(átn) *sulin* (eredete: *'in* *elfoglalt*)
- amulet, totem:** [lo.'ʔa] *PF* fn. *lo'a*
- amíg, -ig:** [vaj.'kʔ] *PF* *KSZ. vaykrr* (összetétel ebből: *vay-* *-ig* és *krr* *idő*)
- amíg, miközben, mialatt:** [teŋ.'kʔ] *PF* *KSZ. tengkrr* (összetétel ebből: *teng* *megegyező* és *krr* *idő*)
- amíg, mire, addigra:** [li.sʔε] *PF* *HSZ. lisre+* (összetétel ebből: *li* *már* és *sre+* *előtt*)
- annak, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava):** [fu.ri.a] *PF* nm., *alár. furia* (összetétel ebből: *fi'uri* *ez* (*topikális*) és *a* *határozói mellékmondat kötőszava*)
- annyira, úgy:** [ni.ft'an] *PF* *HSZ. niftxan* (eredete: *fitxan* *olyan*)
- anya:** [saʔ.nokʔ] *PF* fn. *sa'nok* (eredete: *sa'atenuk* *C*)
- anyu:** [saʔ.nu] *PF* fn. *sa'nu* (becéző forma, eredetije: *sa'nok* *anya*)
- anyuka (fiatal lányokra):** [saʔ.nu.ʔsjipʔ] *PF* fn. *sa'nutsyip* (eredete: *sa'nu* *anyu*)
- apa:** [sem.pul] *PF* fn. *sempul*
- apropó, mellesleg, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kapʔ] *PF* *HSZ. nivingkap* (eredete: *vingkap* *eszébe jut, "beugrik"*)
- apró, kicsi, parányi:** [hi.'ʔi] *PF* mn. *hi'i*
- apu:** [sem.pu] *PF* fn. *sempu* (becéző forma, eredetije: *sempul* *apa*)
- arc, orca:** [flawm] *PF* fn. *flawm*
- arc, orca, ábrázat:** [keŋ] *PF* fn. *key*
- arc-csík:** [pil] *PF* fn. *pil*
- arkifejezés:** [key.ʔel] *PF* fn. *keyrel* (összetétel ebből: *key* *arc* és *rel* *kép*)
- asztal:** [ʔjan.jo] *PF* fn. *fyanjo* (összetétel ebből: *fyan* *mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit* és *yo* *felszín*) *Megjegyzés:*

köznapi szóhasználatban **yo** is lehet **fya-nyo** helyett
aszály: [ˈtom.pa.keɫ] *PF* fn. *tompakel* (eredete: **tompa** *eső*)
avatár-test (álomjáró test): [u.nil.ti.ˈran.tokʰ] *JC,PF* fn. *uniltirantokx* (összetétel ebből: **uniltiranyu** *álomjáró* és **tokx** *test*)
avatárok csoportja vagy klánja: [u.nil.ti.ˈran.tokʰ.ɣ.ləʔ] *PF* fn. *uniltirantokxoloʰ* (összetétel ebből: **uniltirantokx** *avatár-test* és **oloʰ** *klán*)
az: [satʰ] *PF* nm. *sat* (a **tsat** gyengített alakja)
az (csak személyekre): [ˈtsa.po] *PF* nm. *tsapo* (összetétel ebből: **tsa-** *az a...* és **po** *ő*)
az (cselekvés): [ˈtsa.kɛm] or [ˈtsa.ˈkɛm] *PF* mut.n. *tsakem* (eredete: **tsa-** *az* és **kem** *tett*)
az (dolog): [ˈtsa.ʔu] *PF* mut.n. *tsaʰu* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **ʰu** *dolog*)
az (mutatónévmás): [ˈtsaw] *PF* mut.n., nm. *tsaw*
az (tárgyas esetben alanyként): [ˈtsal] *PF* nm. *tsal*
az a válasz: [ˈtɛjŋ.a] *PF* fn. *teynga* (az összevonás elemei **tíʰeyng a**)
az a válasz (jelölt alany): [ˈtɛjŋ.la] *PF* fn. *teyngla* (az összevonás elemei **tíʰeyng-íl a**)
az a válasz (tárgyeset): [ˈtɛjŋ.ta] *PF* fn. *teyngta* (az összevonás elemei **tíʰeyng-it a**)
az ellenkező oldalon, ellentkező: [ˈfɛw.tu.sokʰ] *PF* mn. *fewtusok* (eredete: **few-át**)(Hétköznapi szóhasználatban (**few.ísok**)
az erdő teteje: [ˈu.tu] *PF* fn. *utu*
az élet egyensúlya: [ˈɾɛj.ʔɛŋ] *PF* fn. *reyʰeng* (eredete: **rey** *él*)

B

(be)fed, (el)takar: [ˈlɛw ˈs.i] *PF* i.(tn) *lew si* (eredete: **lew** *takar*)
(bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer, 'grokkol': [ˈk.a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*
-ban/-ben, bent, benne, rajta, -on/-en/-ön: [mɪ] *PF* esz. *mì+*
-ból/-ből, -tól/-től, felől, irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal): [ta] *PF* esz. *ta-*
"beugrik", észébe jut: [ˈv.iŋ.k.apʰ] *PF* i.(t) *vingkap*
baba, csecsemő: [ˈpɾ.nɛn] *PF* fn. *prnen*

az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése), bocs, szánom-bánom, sajnos, sajna: [ŋaj.ˈtʰo.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyã** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
az(on) a hely(en), ott: [ˈtsa.ˈtɕɛŋ] or [ˈtsa.tɕɛŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **tseng** *hely*)
az, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava): [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: **fiʰu** *ez (alanyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
azalatt, addig: [ˈtsa.ˈkɾ.vaj] *PF* hsz. *tsakrrvay* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)
azaz hogy, más szóval: [ˈa.lu] *PF* ksz. *alu* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
azok a hírek: [fmaɯnta] *PF* fn. *fmaɯnta* (az összevonás elemei **fmawn-it a**)
azonnal, egy pillanat múlva: [pʰi.swaw.ˈaɟ] *PF* hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: **swaw** *pillanat* és **ay** *jövő idejű igei infixum*)
azonos, egyenlő, megegyező: [tɛŋ] *PF* mn. *teng*
azt (tárgyként): [ˈtsatʰ] *PF* nm. *tsat*
azt, hogy (alárendelt tagmondatot jelez): [ˈfu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: **fiʰul** *ez (jelölt alany eset)* és **a** *vonatkozó tagmondatot jelez*)
azt, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava): [ˈfu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel ebből: **fiʰu-t** *ez-t (tárgyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)

babahordozó: [ˈpɾ.smuŋ] *PF* fn. *prrsnung* (összetétel ebből: **prnen** *baba* és **smung** *szállító eszköz*)
baj, ártalom: [kʰu] *PF* fn. *kxu*
bal (bal oldali): [ftæɾ] *PF* mn. *ftär*
bal oldal: [ˈftæɾ.pa] *PF* fn. *ftärpa* (összetétel ebből: **ftär** *bal* és **paʰo** *oldal*)
baleset: [ˈfɛ.kɛm] *PF* fn. *fekem* (összetétel ebből: **feʰ** *rossz* és **kem** *tett*)
balra: [nɪ.ˈftæɾ] *PF* hsz. *niftär* (eredete: **ftär** *bal*)
banányümolcs: [ˈu.tu.ma.u.ti] *PF* fn. *utumauti* (összetétel ebből: **utu** *az erdő teteje* és **mauti** *gyümölcs*) (szó szerint: erdő tete-

- je gyümölcs)
- barikád, akadály:** [ɛ.ˈkʰan] *PF* fn. *ekxan*
- barlang:** [slæɾ] *PF* fn. *slär*
- barna:** [k].vawm] *PF* mn. *klvawm* (összetétel ebből: **klte** föld és **vawm** sötét)
- barát:** [ʔej.lan] *PF* fn. *'eylan*
- barátság:** [ti.ʔej.lan] *PF* fn. *tì'eylan* (eredete: *'eylan barát*)
- becsület, tisztesség:** [mɛ.ˈu.i.a] *PF* fn. *meuia*
- becsületes, tiszteletreméltó:** [mɛ.ˈu.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *meuianga'* (eredete: **meuia** becsület és **nga'** tartalmaz)
- becsületesség, igazság(osság):** [tim.ˈwi.æ] *PF* fn. *tìmwüä* (eredete: **müä** rendes, igazságos, helyes, becsületes)
- befejez, abbahagy:** [ft.əŋ] *PF* i.(tnm) *ftang*
- befejez, elvégez:** [ha.ˈsej ˈs.i] *PF* i.(tn) *hasey si* (eredete: **hasey** kész, *befejezett*)
- befejez, lezár (a cselekvés eredményes):** [ʔ.iʔ.ˈa] *PF* i.(tn) *'i'a*
- befejezett vagy folyamatos kötőmóddal, bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben):** [ni.ˈra.ŋa] *PF* hsz. *nìrangal* (eredete: **rangal** kíván)
- befejezett, kész:** [ha.ˈsej] *PF* mn. *hasey*
- befejezés:** [ti.ʔiʔ.ˈa] *PF* fn. *tì'i'a* (eredete: *'i'a* *befejez*)
- befejező, utolsó, végső:** [tor] *PF* mn. *tor* (eredete: **toruk** végső árny)
- befelé, bele, belülre, belsejébe:** [ˈnɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- bejárat:** [rawŋ] *PF* fn. *rawng*
- bekerített nyílt terület, terület, völgy:** [mo] *PF* fn. *mo*
- bekövetkezik, (meg)történik:** [l.ɛn] *PF* i.(tn) *len*
- bele, befelé, belülre, belsejébe:** [ˈnɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belseje, belül, odabent:** [ˈmi.fa] or [mi.ˈfa] *PF* fn., hsz. *mifa*
- belsejébe, bele, befelé, belülre:** [ˈnɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete, személyiség:** [ran] *PF* fn. *ran*
- belép:** [fp'æ.k.m] *PF* i.(tn) *fpäkim*
- belül, belseje, odabent:** [ˈmi.fa] or [mi.ˈfa] *PF* fn., hsz. *mifa*
- belülre, bele, befelé, belsejébe:** [ˈnɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belülről, ki(-felé):** [ftum.fa] *PF* told. *ftumfa-* (eredete: **mifa** belül)
- bemutat, előad:** [mu.w.m.ˈt'ü] *PF* i.(t) *muwintxu* (eredete: **wintxu** mutat)
- bemutató, kiállítás:** [sæ.wm.ˈt'ü] *PF* fn. *säwintxu* (eredete: **wintxu** mutat)
- bemártás, merítés (folyadékba):** [jɛm.ˈfpaj] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem** rak és **pay** víz)
- benne, bent, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] *PF* esz. *mì+*
- bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] *PF* esz. *mì+*
- beragad, beszorul:** [n.ipʔ] *PF* i.(tn) *nip*
- beszorul, beragad:** [n.ipʔ] *PF* i.(tn) *nip*
- beszéd, szónoklat:** [sæ.ft'u.ˈli.ʔu] *PF* fn. *säftxul'ü* (eredete: **ftxul'ü** szónokol, *beszédet* mond)
- beszédet mond, szónokol:** [ft'u.ˈli.ʔu] *PF* i.(tn) *ftxul'ü* (összetétel ebből: **täftxu** szó és **l'ü** szó)
- beszédhang, énekhang:** [ˈmok.ri] *PF* fn. *mokri*
- beszél:** [p.ˈt'ɛ] *PF* ige *plltxe*
- beszél valamiről, értekezik, oda vonatkozót mond:** [l.awkʔ] *PF* i.(t) *lawk*
- beszélget, társalog:** [p.æŋ.ˈk'ö] *PF* i.(tn) *pängkxo*
- beszélgetés, megbeszélés:** [ti.pæŋ.ˈk'ö] *PF* fn. *típängkxo* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- beszélgetőtárs, társalkodó:** [pæŋ.ˈk'ö.ju] *PF* fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- beszélő:** [p.ˈt'ɛ.ju] *PF* fn. *plltxeyu* (eredete: **plltxe** beszél)
- beteg:** [sp'in] *PF* mn. *spxin*
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛl.fpom.ˈron] *PF* mn. *kelfpomron* (összetétel ebből: **ke** nem és **lfpomron** egészséges (szellemileg)) cs.sz.
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛ.fpom.ˈro.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke** nem és **fpomronga'** egészséges (szellemileg)) n.e.
- betegség, kór:** [sæ.ˈsp'in] *PF* fn. *säspxin* (eredete: **spxin** beteg)

- betegségi állapot:** [tɪ.'sp'in] *PF* fn. *tispxin* (eredete: *spxin beteg*)
- beteljesülés, érettség, fejlettség:** [tɪ.'fjɛjn] *PF* fn. *tifyeyn* (eredete: *fyeyn érett, fejlett*)
- betű (fonetikus jel):** [pam.'rɛl.vi] *PF* fn. *pamrelvi* (eredete: **pamrel** *írás*)
- betűzés (helyesírás):** [pam.'rɛl.fja] *PF* fn. *pamrelfya* (eredete: **pamrel** *írás és fya'o mód*)
- bezárni:** [t̪stɪ.'s:i] *PF* i.(tn) *tstu si* (eredete: **tstu** *zárt*)
- bimbó, rügy:** [pɪ.nɛ.sju] *PF* fn. *prnesyul* (összetétel ebből: **prnen** *csecsemő* és **syulang** *virág*)
- biolumineszcencia, fénykibocsátás:** [sju.'ra.tan] *JC,PF* fn. *syuratan* (összetétel ebből: **syura** *energia* és **atan** *fény*)
- biolumineszcens szeplő, csillag:** [tan.'hi] *PF* fn. *tanhi*
- bizonyos, tiszta, világos:** [law] *PF* mn. *law*
- bizonyít:** [w.i.'ŋa.j] *PF* i.(t) *wingay* (eredete: **wintxu** *mutat* és **ngay** *igaz*)
- bizonyítás, bizonyíték (általában):** [tɪ.wi.'ŋa.j] *PF* fn. *tiwingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- bizonyíték (konkrét esetben):** [sæ.wi.'ŋa.j] *PF* fn. *süwingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- bizonyíték (általában), bizonyítás:** [tɪ.wi.'ŋa.j] *PF* fn. *tiwingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- biztonság:** [tɪ.'k'u.kɛ] *PF* fn. *tikxuke* (eredete: **kxuke** *biztonságos*)
- biztonságban, biztonságosan:** [ni.'zaw.noŋ] *PF* Hsz. *nizawnong* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi alak és zong megment*)
- biztonságos:** [k'u.kɛ] *PF* mn. *kxuke* (összetétel ebből: **kxu** *ártalom* és **ke** *nem*)
- biztonságosan, biztonságban:** [ni.'zaw.noŋ] *PF* Hsz. *nizawnong* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi alak és zong megment*)
- biztos, magabiztos:** [am.'ʔa.kɛ] *PF* mn. *am'ake* (összetétel ebből: **am'a** *kétség* és **ke** *nem*)
- bocs, szánom-bánom, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkeesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
- bocsánatkérés:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ] *PF* fn. *tsap'alute*
- bocsánatot kér:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ 's:i] *PF* i.(tn) *tsap'alute si* (eredete: **tsap'alute** *bocsánatkérés*)
- bogyó:** [pa.'suk] *PF* fn. *pasuk*
- bokor:** [ut.ral.'tsjɪp] *PF* fn. *utraltsyip* (eredete: **utral** *fa*)
- boldogan, szerencsésen:** [net.rɪp] *PF* Hsz. *netrip*
- boldogtalan, szomorú, 'Milyen szomorú!':** [kɛ.'ft'o] *PF* gesz. *keftxo*
- bolond, örült, örületes:** [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *lekje'ung* (eredete: **keye'ung** *örület*)
- bomló állat vagy rothadó hús szagára emlékeztető:** [k'æ.næŋ] *PF* mn. *kxänäng*
- bonyolult (dolog), finom, részletes, precíz:** [hi.'no] *PF* mn. *hino*
- bonyolult, nehéz:** [ŋæ.zɪk] *PF* mn. *ngäzik*
- borús (pl.: felhős ég), zárt:** [t̪stɪ] *PF* fn. *tstu*
- bosszankodik, dühöng:** [st:i] *PF* i.(tn) *sti*
- bosszant, dühít:** [stɛj.'k:i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: **sti** *dühöng* és «**eyk**» *műveltető igei infixum*)
- bosszant, zavar:** [st.æ't] *PF* i.(t) *srätx*
- bosszúsan, aggódva:** [ni.'sɟum] *PF* Hsz. *nɪsgum* (eredete: **sngum** *aggodalom*)
- bosszúság:** [sæ.'sræt] *PF* fn. *säsärätx* (eredete: **srätx** *bosszat*)
- bot, pálca:** [swɛk] *PF* fn. *swɛk*
- buborék:** [t'at] *PF* fn. *txatx*
- bukás, sikertelenség (konkrét esetben):** [sæ.'nu.i] *PF* fn. *sänui* (eredete: **nui** *elbukni, sikertelennek lenni*)
- bumm! (hangutánzószó):** [k'aŋ.aŋ.aŋ] *PF* gesz. *kxangangang*
- bunkósbot (fegyver):** [t'ɛwk] *PF* fn. *txewk*
- buta, sötét:** [snu.mi.na] *CP* mn. *snumina* cs.sz.
- buta, tudatlan:** [ʔaj.mak] *PF* mn. *yaymak*
- buzgó, lelkes:** [lɛ.'soʔ.ha] *PF* mn. *leso'ha* (eredete: **so'ha** *lelkesnek lenni*) cs.sz.
- báj, elegancia, kecsesség:** [lo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** *gyönyörű* és **ran** *belső tulajdonság*)
- bánat:** [jɛŋ.'wal] *PF* fn. *yengwal*
- bár, ugyanakkor, ámbátor:** [hu.'fwa] *PF* ksz. *hufwa*
- bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben, befejezett vagy folyamatos kötőmóddal):** [ni.'ra.ŋal] *PF* Hsz. *nirangal* (eredete: **rangal** *kíván*)
- bármely egyéb ülőalkalmatosság, szék, pad:** [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: **sä'o** *eszköz és heyn ül*)

bármí, mindegy: [kɛ.ˈtʂɾan] *PF* mn., ksz. *kets-ran* (összetétel ebből: *ke* nem és *tsranten számit*)
bármily, akármennyire: [ŋi.ˈan] *PF,SW* hsz. *ngian*
bátor: [tʂtɛw] *PF* mn. *tstew* cs.sz.
bátor, merész: [ti.ˈtʂtɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *títstewnga'* (eredete: **títstew** bátorság, *merész-ség*) n.e. (pl. bátor tett)
bátorság, merészség: [ti.ˈtʂtɛw] *PF* fn. *títstew*
bázis: [t'ɪn.tʂɛŋ] *PF* fn. *txintseng* (összetétel ebből: **txin** fő, *elsődleges* és **tseng** hely)
béke, jólét: [fɔm] *PF* fn. *fpom*
békésen, nyugodtan: [nim.ˈwɛj] *PF* hsz. *nimwey* (eredete: **mawey** nyugodt)
bízik, függ valamitől, számit: [m-ɔŋ] *PF* i.(t) *mong*

C

(csoport)tag: [ha.ˈp'ɪ.tu] *PF* fn. *hapxítu* (eredete: **hapxì** rész)
a célból/azért, hogy: [ftɛ] *PF* ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
ciklus: [ʃoʔ.ko.fja] *PF* fn. *yo'kofya* (összetétel ebből: **yo'ko** kör és **fya'o** ösvény, út, mód)
cipő: [hawn.ˈvɛn] *PF* fn. *hawnven* (összetétel ebből: **hawnu** véd, óv és **venu** lábfej)
copf, idegköteg: [tʂwin] *PF* fn. *tswin*
copfocska: [tʂwin.tʂjɪpʔ] *PF* fn. *tswintsyɪp* (eredete: **tswin** copf)
csak: [ni.ˈʔaw] *PF* hsz. *nì'aw* (eredete: **'aw** egy)
családi függőág: [swaj.ni.vi] *PF* fn. *sway-nivi* (összetétel ebből: **soaia** család és **nivi** függőág) Megjegyzés: *soaia* összevonva ezzel: *sway*
csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, kiábrándulás: [jɛw.la] *PF* fn. *yewla*
csalódást okozva, kiábrándítóan: [ni.ˈjɛw.la] *PF* hsz. *nìyewla* (eredete: **yewla** csalódás)
csapat, szakasz, katonai egység: [wɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem** harcol és **pongu** csoport)
csapda: [sæ.ˈsjɛpʔ] *PF* fn. *säsyep* (eredete: **syep** csapdába ejt)
csapdába ejt: [sj.ɛpʔ] *PF* i.(t) *syep*
csapás (állaté vagy személyé), állatnyom: [tʂmim] *PF* fn. *tsmim*

bízva, habozás nélkül: [ni.ˈmal] *PF* hsz. *nimal* (eredete: **mal** megbízható)
bölcs: [t'an.tʂlu.sam] *PF* mn. *txantslusam* (összetétel ebből: **txan** sok és **tsl«us»am** megért)
büszke: [ɛ.ˈnɾ.a] *PF* mn. *lenrra* (eredete: **nrra** büszkeség)
büszkeség: [nɾ.a] *PF* fn. *nrra*
büszkén: [ni.ˈnɾ.a] *PF* hsz. *ninrra* (eredete: **nrra** büszkeség)
bögés, állathang (ordítás, stb.): [zawɾ] *PF* fn. *zawɾ*
bőr: [t'aʔ.lɛŋ] *PF* fn. *ta'leng*
bőr (anyag): [flawkʔ] *PF* fn. *flawkx*
bőséges, ízletes, pompás: [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*
bűvészmutatvány, trükk, ügyes/speciális módszer: [iŋ.jɛn.tʂjɪpʔ] *PF* fn. *ingyentsyɪp* (eredete: **ingyen** titokzatosság érzése)

csatában legyőz, meghódít: [l.æ.ˈt'ajɪn] *PF* i.(t) *lätxayɪn*
csecsemő, baba: [pɾ.nɛn] *PF* fn. *prnen*
csékély, kevés: [him] *PF* mn. *him*
csékélységed, kicsi te: [ŋa.tʂjɪpʔ] *PF* nm. *ngatsyɪp* (eredete: **nga** you)
csékélységem: [wɛ.tʂjɪpʔ] *PF* nm. *oetsyɪp* (eredete: **oe** én)
cselekedet, tett: [kɛm] *PF* fn. *kem*
cseles, trükkös (személy): [lɛt.ˈwan] *PF* mn. *letwan* (eredete: **tute** személy és **wan** elrejt)
csend, némaság: [ti.ˈfnu] *PF* fn. *tifnu* (eredete: **fnu** elcsendesül)
csendes: [ti.ˈfnu.ŋaʔ] *PF* mn. *tifnunga'* (eredete: **fnu** elcsendesül) n.e.
csepp, hely, szilánk: [ɪl.va] *PF* fn. *ilva*
csere-, helyettes, valami ami helyettesít valami mást: [sæ.ˈrawɪn] *PF* fn. *särawɪn* (eredete: **rawɪn** kicserél)
cserébe: [jo.a] *PF* told. *yoa-*
csevej: [ti.pæŋ.ˈk'o.tʂjɪpʔ] *PF* fn. *típängkxotsyɪp* (eredete: **típängkxo** beszélgetés)
csigaház, kagylóhéj (tengeri): [sum] *PF* fn. *sum*
csillag, biolumineszcens szeplő: [tan.ˈhi] *PF* fn. *tanhi*
csillagcsoport: [sna.tan.ˈhi.tʂjɪpʔ] *PF* fn. *snatanhítsyɪp* (összetétel ebből: **sna'o** csoport és **tanhi**(*tsyɪp*) csillag)

csillagkép: [sna.tan.'hi] *PF* fn. *snatanhi* (összetétel ebből: **sna'o** csoport és **tanhi** csillag) szó sz.: 'csillagcsoport'
csinos: [se.'vin] *PF* mn. *sevin* cs.sz. (nőkre)
csintalan: ['sti.wi.ŋaʔ] *PF* mn. *stiwinga'* (összetétel ebből: **stiw** csíny és **nga'** tartalmaz)
csinál: ['kɛm 's:i] *PF* i.(tn). *kem si* (eredete: **kem** cselekedet)
csinál, ntesz, összetett igékben szerepel: [s:i] *PF* si képző toldalék
csodálatos, klassz, fantasztikus: [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
csodálatosan: [nik.'sman] *PF* hsz. *niksman* (eredete: **kosman** csodálatos)
csomó: [fta] *PF* fn. *fta*
csomóz: [fta s:i] *PF* i.(tn) *fta si* (eredete: **fta** csomó)
csont: ['t'æ.rɛm] *PF* fn. *txärem*
csontváz: [sna.'t'æ.rɛm] *PF* fn. *snatxärem* (összetétel ebből: **sna'o** készlet és **txärem** csont) szó sz.: 'csontkészlet'
csoport, készlet, halom, rakás: ['sna.ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
csésze: [tsɲal] *PF* fn. *tsngal*

CANNOT FIND OSLETTER

0, nulla: [kɛw] *PF* szám *kew*

D

dal (ősi, szertartásos): [waj] *PF* fn. *way*
dal, dallam: [lawɛ] *PF* fn. *lawr*
dal, ének: [ti.'rol] *PF* fn. *tírol* (eredete: **rol** énekel)
dallam: ['waj.tɛ.lɛm] *PF* fn. *waytelem* (összetétel ebből: **way** dal és **telem** zsinór)
dallam, dal: [lawɛ] *PF* fn. *lawr*
dalol: ['waj 's:i] *PF* i.(tn) *way si* (eredete: **way** dal)
darabolt, elosztott: [kɛ.'ʔaw] *PF* mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke** nem és **'aw** egy)
de: [slæ] *PF* ksz. *slä*
de csak ritkán), erős vízesség, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható: [k'or] *PF* fn. *kxor*
de csak ritkán), vadvízi zuhatag (megszámlálható: ['tsɛl.t̪sul] *PF* fn. *tseltsul*
de helyette, de inkább: [ki] *PF* ksz. *ki*

csésze vagy tál (természetes formából minimálisan átalakítva): [sɛj] *PF* fn. *sey*
csíny, rosszalkodás: ['sti.wi] *PF* fn. *stiw*
csínytevő: ['sti.wi.si.ju] *PF* fn. *stiwisiyu* (eredete: **stiw** csíny)
csípő: ['ʔl.ŋo] *PF* fn. *'llngo*
csók: [sæ.'pom] *PF* fn. *säpom* (eredete: **pom** csókol)
csökkent: [n.æɛn] *PF* i.(tn) *nän*
csökkenő mértékben, egyre kevésbé: [ni.'næn.æɛn] *PF* hsz. *ninänän* (eredete: **nän** csökkent)
csúcs, tető: [fæ.pa] *PF* fn. *fäpa*
csúnya: [naɛ.'væʔ] *PF* mn. *narvã'* (eredete: **nari** szem és **vã'** kellemetlen)
csúszik, siklik: [fw.i] *PF* i.(tn) *fwi*
csütörtök: [tr.'mɾ.vɛ] *PF* fn. *trrmrrve* (összetétel ebből: **tr** nap és **mrrve** ötödik)
cuki, kedves, imádnivaló: ['ho.na] *PF* mn. *hona*
cukiság, kedvesség: [ti.'ho.na] *PF* fn. *tihona* (eredete: **hona** kedves)
cél(kitűzés): [ti.'kan] *PF* fn. *tikan* (eredete: **kan** megcéloz)

de inkább, de helyette: [ki] *PF* ksz. *ki*
deformáltság, hiba, folt, rossz tulajdonság: [fɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** rossz természet, eredendően hibás)
depresszió, szenvedés (érzelmi): [sæ.ŋæ.'ʔæn] *PF* fn. *sängã'än* (eredete: **ngã'än** szenved (érzelmileg))
derűs, nyugodalmas, kellemes: [lɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: **fpom** boldogság, béke) n.e.
diák, tanuló: ['nu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: **nume** tanul)
dob (bőrből készült): ['a.u] *JC* fn. *au*
dobni: ['tsɾ.ɛ.ʔ.i] *PF* i.(t) *tsre'i*
dohányzik (sz.sz.: füstöt szív): [t̪sw.ik k'ɛ.nɛɾ.ɪt] *PF,D* i.(tn) *tswik kxenerit* (összetétel ebből: **tswik** szív és **kxener** füst)
dohányzás (na'vi idióma), „nappali örömteli

füstölgés: [pʰ.k'ɛn.tʰ.kʰ] *Skxawng* fn. *prrkx-entrrkr* (összetétel ebből: **prtré** öröm, **kxener** füst, **trr** nap és **kr** idő)

dolgok: [a.'ju] *PF* fn. *ayu* (eredete: 'u *dolog*) (sosem többesszámú u)

dolgozik: [tʰ.kəŋ.kɛm 's-i] *PF* i.(tn) *tikangkem si* (eredete: **tikangkem** munka)

dolog (kézzelfogható), tárgy: [zum] *PF* fn. *zum*

dolog (valami): [ʔu] *PF* fn. 'u

domb: [ʰ.ram.tʰsɿpʰ] *PF* fn. *ramtsyip* (eredete: **ram** hegy)

duda, kürt: [pawkʰ] *PF* fn. *pawk*

durva: [ɛk'.t'u] *PF* mn. *ekxtxu*

durva, közönséges, udvariatlan: [ræp.'tʰum] *PF* mn. *räptum*

durván, körülbelül: [wum] *PF* hsz. *wum*

dél (napszak): [k'am.tʰ] *PF* fn. *kxamtrr* (összetétel ebből: **kxam** közép és **trr** nap)

délelőtt: [sʰɛ.'kam.tʰ] *PF* fn. *srekamtrr* (összetétel ebből: **sre** előtt és **kxamtrr** dél)

E

(-e)... vagy nem, (-e)... vagy sem: [ft'ɛj] *PF* ksz. *ftxey*

(-e)... vagy sem, (-e)... vagy nem: [ft'ɛj] *PF* ksz. *ftxey*

(egy) fél: [mawl] *PF* fn. *mawl*

(egy) harmad: [pan] *PF* fn. *pan*

(együtt) mint egy család: [ni.so.'a.i.a] *PF* hsz. *nisoaia* (eredete: **soaia** család)

(együtt) mint egy klán: [ni.o.'loʔ] *PF* hsz. *nì-lo'* (eredete: **olo'** klán)

(el)dönt: [p'ɛ.ʔ.un] *PF* i.(t) *pe'un*

(el)kezdődik: [sɿŋ.æ.ʔ.i] *PF* i.(tnm) *sngä'i*

(el)küld: [fp'ɛʔ] *PF* i.(t) *fpe'*

(el)pusztít, megsemmisít, lerombol: [sk'a.'ʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*

(el)takar, (be)fed: [lɛw 's-i] *PF* i.(tn) *lew si* (eredete: **lew** takar)

(el)veszít: [t'a.t'ɛpʰ] *PF* i.(t) *tatep*

(elő)jel, ómen: [a.'u.ŋi.a] *PF* fn. *aungia*

ebben a pillanatban, éppen most: [p'i.'setʰ] *PF* hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set** most és **pxi** éles)

ebben a tekintetben, ezzel kapcsolatban: [mi.'ft'ɛ.lɛ] *PF* hsz. *miftxele*

ebből eredően, ettől, ezért, emiatt: [ta.'fral]

délután: [haʔ.'ŋir] *PF* fn. *ha'ngir*

démon: [vɿ.tɛpʰ] *PF* fn. *vrtep*

dísz, vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része): [i.'o.i] *PF* fn. *ioi*

díszít: [i.'o.i s-i] *PF* i.(tn) *ioi si* (eredete: **ioi** dísz)

döntés: [tʰ.pɛ.ʔun] *PF* fn. *tipe'un* (eredete: **pe'un** dönt)

dúdol, szöveg nélkül énekel: [t'ɿŋ lawɿ] *PF* i.(tn) *tìŋ lawɿ* (eredete: **tìŋ** ad és **lawɿ** dal-lam)

düh: [tʰ.'sti] *PF* fn. *tisti* (eredete: **sti** dühöng)

dühít, bosszant: [stɛj.'k-i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: **sti** dühöng és «**eyk**» műveltető igei infixum)

dühödt mordulás, 'vigyázz!': [o.'iss] *LA* gesz. *oïss*

dühöng, bosszankodik: [st'i] *PF* i.(tn) *sti*

dühösen mordul: [o.'iss s-i] *PF* i.(tn) *oïss si* (eredete: **oïss** dühös mordulás)

dühösen, mérgesen: [ni.'sti] *PF* hsz. *nìsti* (eredete: **sti** dühöng)

PF hsz. *tafral*

edz, gyakorol: [tʰsk'ɛ.kɛŋ 's-i] *PF* i.(tn) *tskxekeng si* (eredete: **tskxekeng** edzés)

edzés, kiképzés, gyakorlat: [tʰsk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *tskxekeng*

egy csepp vagy kisebb vizesések sorozata, amelyek egy folyamból vagy tavakból folynak (megszámlálható): [sja.nan] *PF* fn. *syanan*

egy hét: [kin.tʰ] *PF* fn. *kintrr* (eredete: **kinä** hét és **trr** nap)

egy kevés, néhány: [ʔa.ʔaw] *PF* mn. 'a'aw (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)

egy osztály tagja, osztálytárs: [nu.mul.'t'a.tu] *PF* fn. *numultxatu* (eredete: **numultxa** tanóra)

egy pandorai nap, nap-éj változás Pandorán: [tʰ.t'on] *PF* fn. *trrtxon* (összetétel ebből: **trr** nap és **txon** éj)

egy pillanat múlva, azonnal: [p'i.swaw.'aj] *PF* hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: **swaw** pillanat és **ay** jövő idejű igei infixum)

egy pillanattal ezelőtt: [p'i.swaw.'am] *PF* hsz. *pxiswawam* (összetétel ebből: **swaw** pillanat és **-am** múlt idejű igei infixum)

- egy személy (általános alany):** [ʔaw.po] *PF* nm. 'awpo
- egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból, részegítő italokhoz):** [ʔswo.a.sej] *PF* fn. swoasey (összetétel ebből: swoa részegítő ital, szesz és sey csésze)
- egy szinten, egyformán:** [ni.'ʔɛŋ] *PF* hsz. ni'eng (eredete: 'engeng szint)
- egy, 1:** [ʔaw] *PF* szám 'aw
- egybehangzó, harmonikus:** [mɛ.'ʔɛm] *PF* mn. me'em
- egyből utána, rögtön:** [p'i.'maw] *PF* told. pximaw- (összetétel ebből: maw után (időben) és pxi éles)
- egyedi, eredeti, nem más forrásból származó:** [lɛ.'tsim] *PF* mn. letsim (eredete: tsim forrás)
- egyedül:** [ni.'ʔaw.tu] *PF* hsz. ni'awtu (összetétel ebből: 'aw egy és tute személy)
- egyedülállóan magas, vékony vízésés, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható):** [sɛ.'ʔajl] *PF* fn. se'ayl
- egyenes:** [jɛj] *PF* mn. yey
- egyenes vonal:** [jɛj.fja] *PF* fn. yeyfya (eredete: yey egyenes és fya'o út)
- egyenes vonalban, egyenesen előre:** [ni.'jɛj.fja] *PF* hsz. ni'yeyfya (eredete: yey-fya egyenes vonal)
- egyenes, felegyenesedett:** [p'im] *PF* mn. pxim
- egyenesen:** [ni.'jɛj] *PF* hsz. ni'yey (eredete: yey egyenes)
- egyenesen előre, egyenes vonalban:** [ni.'jɛj.fja] *PF* hsz. ni'yeyfya (eredete: yey-fya egyenes vonal)
- egyenesen, felegyenesedve:** [ni.'p'im] *PF* hsz. ni'pxim (eredete: pxim egyenes)
- egyenletes (mozgásra!), sima:** [lɛɾ] *PF* mn. ler
- egyenlő, azonos, megegyező:** [tɛŋ] *PF* mn. teng
- egyesszámban értendő, valaki, ő(k) (határozatlan alany):** [fko] *PF* nm. fko
- egyesült (pár):** [mun.'t'a] *PF* mn. muntxa
- egyetlen:** [lɛ.'ʔaw] *PF* mn. le'aw
- egyetért:** [m.'t.ɛ] *PF* i.(tn) mlte
- egyformán, egy szinten:** [ni.'ʔɛŋ] *PF* hsz. ni'eng (eredete: 'engeng szint)
- egymást:** [fi.'tsap] *PF* hsz. fitsap (összetétel ebből: fi'po ezt (a személyt) és tsapo azt (a személyt))
- egyre inkább, növekvő mértékben:** [ni.'ʔul.'ʔul] *PF* hsz. ni'ul'ul (eredete: 'ul nővel)
- egyre kevésbé, csökkenő mértékben:** [ni.'næn.æn] *PF* hsz. ninänän (eredete: nän csökkent)
- egyszemélyes függőágy :** [ʔsno.ni.vi] *PF* fn. snonivi (összetétel ebből: sno saját és nivi függőágy)
- egyszer (a múltban):** [ʔaw.'li.ɛ] *PF* hsz. 'awlie
- egyszer (nem többször):** [ʔaw.lo] *PF* hsz. 'awlo
- egyszerű:** [fjin] *PF* mn. fyin
- egyszerű, könnyű:** [ʔftu.ɛ] *PF* mn. ftue
- egyszerűen, könnyen:** [ni.'ftu.ɛ] *PF* hsz. ni'ftue (eredete: ftue könnyű)
- egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben), egyáltalán:** [kaw.'ʔit] *PF* hsz. kaw'it (összetétel ebből: ke 'aw nem és 'it kevés)
- egyáltalán, egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben):** [kaw.'ʔit] *PF* hsz. kaw'it (összetétel ebből: ke 'aw nem és 'it kevés)
- egyéni stílus:** [ʔsno.lup] *PF* fn. snolup (összetétel ebből: sno saját és lupra stílus)
- egyénieskedés, önzés:** [ti.'ʔaw.po] *PF* fn. ti'awpo (eredete: 'awpo egy személy)
- együtt, közösen:** [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF* hsz. 'awsiteng (összetétel ebből: 'aw egy és teng megegyező)
- egész, teljes:** [ʔæn.'sjɛm] *PF* nm. 'änsyem
- egész, teljesség:** [wot'] *PF* fn. wotx
- egészség (fizikai):** [fpom.'tok'] *PF* fn. fpomtokx (összetétel ebből: fpom jólét és tokx test) cs.sz.
- egészség vagy jólét (szellemi):** [fpom.'ron] *PF* fn. fpomron (eredete: fpom jólét és ronsem elme) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [lɛ.fpom.'tok'] *PF* mn. lefpomtokx (eredete: fpomtokx egészség (fizikai)) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [fpom.'tok'.ŋaʔ] *PF* mn. fpomtokxnga' (összetétel ebből: fpom jólét és tokx test) n.e.
- egészséges (szellemileg):** [lɛ.fpom.'ron] *PF* mn. lefpomron (eredete: fpomron egészség vagy jólét (szellemi)) cs.sz.

- egészséges (szellemileg):** [fpom.'ro.ŋaʔ] *PF* mn. *fpomronga'* (összetétel ebből: **fpom jólét** és **ronsem elme**) n.e.
- egészségtelen (fizikailag):** [kɛl.fpom.'tok'] *PF* mn. *kelfpomtokx* (összetétel ebből: **ke nem** és **fpomtokx egészség**) cs.sz.
- egészségtelen (fizikailag):** [kɛ.fpom.'tok'.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomtokxnga'* (összetétel ebből: **ke nem** és **fpomtokxnga'** egészséges (fizikailag)) n.e.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [kɛl.fpom.'ron.ŋaʔ] *PF* mn. *kelfpomron* (összetétel ebből: **ke nem** és **lefpomron** egészséges (szellemileg)) cs.sz.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [kɛ.fpom.'ro.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke nem** és **fpomronga'** egészséges (szellemileg)) n.e.
- ehető:** [tsuk.'jom] *PF* mn. *tsukjom* (eredete: **yom enni**)
- el(felé):** [nɛ.'to] *PF* esz. *neto* (eredete: **ne felé**)
- elbeszélő költemény, vers:** [vur.waj] *PF* fn. *virway* (összetétel ebből: **vir történet** és **way dal**)
- elbukni, hibázni, sikertelennek lenni:** [n.u.'i] *PF* i.(tn) *nui*
- elcsendesül, lehalkít:** [fn.u] *PF* i.(tn) *fnu*
- eldöntendő kérdés jele:** [srak(ɛ)] *PF* part. *srak(e)*
- elegancia, kecsesség, báj:** [lo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor gyönyörű** és **ran belső tulajdonság**)
- elejt (ii):** [t.uŋ.'z.upʔ] *PF* i.(t) *tungzup* (összetétel ebből: **tung enged** és **zup esik**)
- elereszt:** [l.o.'n.u] *PF* i.(t) *lonu*
- elfelejt:** [tsw.aʔ] *PF* i.(t) *tswa'*
- elfog, foglyul ejt:** [sp.ɛ.'ʔ.ɛ] *PF* i.(t) *spe'e*
- elfogad:** [m.l.'ʔ.an] *PF* i.(t) *mll'an*
- elfogadás:** [ti.ml.'ʔ.an] *PF* fn. *timll'an* (eredete: **mll'an elfogad**)
- elfoglal:** [t.okʔ] *PF* i.(t) *tok*
- elfoglalt(nak lenni) (negatív értelemben):** „nyakig ül a munkában”: [v.ʔ.m] *PF* i.(átn) *vrin* (eredete: **in elfoglalt**)
- elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben, amit különösen kellemesnek talál:** [s.u.l.m] *PF* i.(átn) *sulin* (eredete: **in elfoglalt**)
- elfoglalt, tevékeny:** [ʔ.m] *PF* i.(tn) *in*
- elfoglaltságot adó cselekvés:** [tm] *PF* fn. *tin* (eredete: **in elfoglalt**)
- elfogyaszt, eléget:** [n.ɛk'] *PF* i.(t) *nekx*
- elhagy:** [t'.m] *PF* i.(t) *txing*
- elhagy, elmegy:** [h.um] *PF* i.(tn) *hum*
- elhalad (vmi. mellett):** [ft.ɛm] *PF* i.(t) *ftem*
- elismer:** [p.l.'ŋaj] *PF* i.(tn) *pllŋgay* (eredete: **plltxe beszél** és **ngay igaz**)
- eljut/elér valahová, megérkezik:** [p.a.t.ɛ] *ZS* *ige pate*
- eljárás, rendszer, folyamat, módszer:** [vɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **fya'o mód, módszer**)
- elkap:** [st.æʔ.n.i] *PF* i.(t) *stā'nì*
- elkerül:** [ʔ.aw.nim] *PF* i.(t) *'awnim* (összetétel ebből: **ʔ'awn marad** és **alim távol**)
- elképzelt dolog:** [ron.sɛl] *PF* fn. *ronsrel* (eredete: **ronsrelnop elképzelt**)
- ellen (pl: harcolni vki ellen):** [wæ] *PF* told. *wä+*
- ellenfél:** [wæ.tu] *PF* fn. *wätu* (eredete: **wä- ellen**)
- ellenkezőleg, ellentétesen:** [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *nìwä*
- ellenség:** [k'u.tu] *PF* fn. *kxutu* (eredete: **kxu baj**)
- ellentkező, az ellenkező oldalon:** [fɛw.tu.sokʔ] *PF* mn. *fewtusok* (eredete: **few-át**)(Hétköznapi szóhasználatban (**few.ʔsok**))
- ellentétesen, ellenkezőleg:** [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *nìwä*
- ellenőriz, (ki)próbál, értékel:** [m.ajʔ] *PF* i.(tm) *may'*
- ellenőriz, (meg)vizsgál:** [st.ɛ.'ft'.aw] *PF* i.(t) *stftxaw*
- ellátmány, utánpótlás:** [mɛk.rɛ] *PF* fn. *mekre*
- elme:** [ron.sɛm] *PF* fn. *ronsem*
- elmegy, elhagy:** [h.um] *PF* i.(tn) *hum*
- elméleti, intuitív:** [ɛ.'ʔɛn] *PF* mn. *le'en* (eredete: **en találgatás**) n.e.
- elmélyed valamiben, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), amit különösen kellemesnek talál:** [s.u.l.m] *PF* i.(átn) *sulin* (eredete: **in elfoglalt**)
- elmés, ötletes:** [sil.'ron.sɛm] *PF* mn. *silonsem* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **ronsem elme**)
- Elnézést!:** [hi.'t'o.a] *PF* gesz. *hitxoá* (eredete: **hi'i kis** és **txoa megbocsájtás**)

- elosztott, darabolt:** [kɛ.ʔaw] _{PF} mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **'aw** *egy*)
- elrejt:** [w-an] _{PF} i.(t) *wan*
- elront, hibát vét, rosszat tesz:** [tɪ.k'ɛj 's-i] _{PF} i.(tn) *tikxey si* (eredete: **tikxey** *hiba*)
- első:** [ʔaw.vɛ] _{PF} mn. *'awve* (eredete: **'aw** *egy*)
- első a sorban, eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező:** [lɛ.'sɲæ.ʔi] _{PF} mn. *lesngä'i* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- elsődleges szerep a társadalomban, foglalkozás:** [t'in.tɪn] _{PF} fn. *txintin* (összetétel ebből: **txin** *fő* és **tin** *elfoglaltságot adó cselekvés*)
- elsődleges, fő:** [t'in] _{PF} mn. *txin*
- elsősorban, főként, leginkább:** [ni.ʔaw.vɛ] _{PF} mn. *ní'awve* (eredete: **'awve** *első*)
- eltalál, lesújt, (meg)üt:** [t'a.k-ukʔ] _{PF} i.(t) *takuk*
- eltesz:** [n-opʔ] _{PF} i.(t) *nopx*
- eltávolít, elvisz, levesz:** [ʔ-a.k-u] _{PF} i.(t) *'aku*
- eltévelyedik (spirituális értelemben):** [ʔ-i-a] _{PF} i.(tn) *'ia*
- eltűnik, elvész (szem előtt):** [ʔ-ip] _{PF} i.(tn) *'ip*
- elutasít:** [tsj.æɪ] _{PF} i.(t) *tsyär*
- elutasítás:** [tɪ.'tsjæɪ] _{PF} fn. *titsyär* (eredete: **tsyär** *elutasít*)
- elvisz, eltávolít, levesz:** [ʔ-a.k-u] _{PF} i.(t) *'aku*
- elvont értelemben), javulás (általános):** [tɪ.'tsan.ʔul] _{PF} fn. *titsan'ul* (eredete: **tsan'ul** *javul*)
- elvont értelemben), rosszabbodás (általános):** [tɪ.'fɛ.ʔul] _{PF} fn. *tife'ul* (eredete: **fe'ul** *rosszabbodik*)
- elvár, számít valamire:** [sɛɛ.'f-ɛj] _{PF} i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: **sre+** *előtt* és **pey** *vár*)
- elvégez, befejez:** [ha.'sej 's-i] _{PF} i.(tn) *hasey si* (eredete: **hasey** *kész, befejezett*)
- elvész (szem előtt), eltűnik:** [ʔ-ip] _{PF} i.(tn) *'ip*
- elágazik, irányt vált:** [j-akʔ s-i] _{PF} i.(tn) *yak si* (eredete: **yak** *elágazás*)
- elágazás:** [jakʔ] _{PF} fn. *yak*
- elágazó villám:** [a.tan.zaw] _{PF} fn. *atanzaw* (eredete: **atan** *fény* és **swizaw** *nyíl*)
- elárul, hátra támad:** [ka.'vukʔ 's-i] _{PF} i.(tn) *kavuk si* (eredete: **kavuk** *árulás*)
- elég:** [ni.'tam] _{PF} hsz. *nitam* (eredete: **tam** *rendben*)
- eléget, elfogyaszt:** [n-ɛkʔ] _{PF} i.(t) *nekx*
- elüldöz, kiűz:** [k-u.'t-akʔ] _{PF} i.(t) *kurakx*
- előlső rész vagy darab:** [za.'p'i] _{PF} fn. *zapxi* (eredete: **hapxi** *rész*)
- előad, bemutat:** [mu.w-in.'t'u] _{PF} i.(t) *muwin-txu* (eredete: **wintxu** *mutat*)
- előbukkan, kijön:** [wɪ.'z-a.ʔu] _{PF} i.(tn) *wrr-za'u* (eredete: **wrrpa** *kíviül* és **za'u** *jön*)
- előkészületek, terv:** [tɪ.'hawɪ] _{PF} fn. *tihawɪ* (eredete: **hawɪ** *készülődik*)
- elől jár, példát mutat:** [k-ɛ.n-on] or [kɛ.n-on] _{PF} i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nong** *követ*)
- előny, haszon, nyereség:** [tsan.kum] _{PF} fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul** *javul* és **kum** *eredmény*)
- előnyös, hasznos, nyereséges:** [tsan.kum.ɲaʔ] _{PF} mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum** *előny, haszon, nyereség*)
- előnyös, kedvező:** [ɛt.rɪpʔ] _{PF} mn. *etrip*
- előre is, előzetesen:** [ni.'li] _{PF} hsz. *nili* (eredete: **li** *már*)
- előre meglát, megjósol, jövőndől:** [sɛɛ.s-ɛ.'ʔ-a] _{PF} i.(t) *srese'a* (összetétel ebből: **sre+** *megelőzőleg* és **tse'a** *lát*)
- először, eredetileg:** [ni.'sɲæ.ʔi] _{PF} hsz. *nìsngä'i* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- előtt(e),elől:** [ɛ.o] _{PF} told. *eo-*
- előtte:** [sɛɛ.fwa] _{PF} k.sz. *srefwa* (eredete: **sre+** *előtt* és **fwa** *az*)
- előzetesen, előre is:** [ni.'li] _{PF} hsz. *nili* (eredete: **li** *már*)
- előző (korábbi):** [ham] _{PF} mn. *ham*
- emel, felvesz:** [k'·ɛl.t-ɛk] _{PF} i.(t) *kxeltek*
- emelet, szint:** [ʔɛɲ.ɛɲ] _{PF} fn. *'engeng*
- emellett, ráadásul, továbbá:** [ni.'sun] _{PF} hsz. *nìsung* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- emiatt, ettől, ezért, ebből eredően:** [ta.'fral] _{PF} hsz. *tafral*
- emlék, emlékezés:** [ʔokʔ] _{PF} fn. *'ok*
- emlékezni:** [z-ɛ.t-okʔ] _{PF} i.(t) *zerok*
- emlékezés, emlék:** [ʔokʔ] _{PF} fn. *'ok*
- energia (fizikai vagy szellemi):** [sju.'ra] _{PF} fn. *syura*
- energikus, aktív:** [wa.lakʔ] _{PF} mn. *walak*
- enged:** [t-uɲ] _{PF} i.(t) *tung*
- engedelmesen, kötelességtudóan:** [ni.'tson] _{PF} hsz. *nìtson* (eredete: **tson** *kötelesség*)
- engedelmeskedik, figyelmez:** [l-ɛkʔ] _{PF} i.(t) *lek*

- engedélyez:** [tɛ.ˈswo.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *teswotɪŋ* (összetétel ebből: *tɪŋ ad*)
- ennivaló (gyűjtőnév, étel, nincs többesszám):** [ˈsju.vɛ] *PF* fn. *syuɔe*
- ennyire, ilyen mértékben:** [fi.ˈtʰan] *PF* *hsz.* *fitxan* (eredete: *txan sok*)
- enyhe szél, szellő:** [hu.ˈfwɛ.tʃɪpʰ] *PF* fn. *hufwetsyɪp* (eredete: **hufwe szél**)
- enyhe, mérsékelt, kellemes:** [tʃja.fɛ] *PF* mn. *tsyafe*
- erdő:** [ˈnaʔ.ɪŋ] *PF* fn. *naʔrɪŋ*
- eredeti módon, eredetileg, eredetien:** [ni.ˈtsim] *PF* *hsz.* *nɪtsim* (eredete: **tsim forrás**)
- eredeti, egyedi, nem más forrásból származó:** [lɛ.ˈtsim] *PF* mn. *letsim* (eredete: **tsim forrás**)
- eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező, első a sorban:** [lɛ.ˈsɪŋæ.ʔi] *PF* mn. *lesngäʔi* (eredete: **sngäʔi kezd**)
- eredeti, vad, természetes (hamisítatlan, változatlan állapotú):** [jɪ] *PF* mn. *yrr*
- eredetien, eredetileg, eredeti módon:** [ni.ˈtsim] *PF* *hsz.* *nɪtsim* (eredete: **tsim forrás**)
- eredetileg, először:** [ni.ˈsɪŋæ.ʔi] *PF* *hsz.* *nɪsngäʔi* (eredete: **sngäʔi kezd**)
- eredetileg, eredeti módon, eredetien:** [ni.ˈtsim] *PF* *hsz.* *nɪtsim* (eredete: **tsim forrás**)
- eredmény:** [kum] *PF* fn. *kum*
- erő:** [ti.ˈtʰur] *PF* fn. *tɪtxur* (eredete: **txur erős**)
- erős:** [ti.ˈtʰur. ɲaʔ] *PF* mn. *tɪtxurŋaʔ* (eredete: **tɪtxur erő**) n.e.
- erős (fizikailag/testileg):** [tʰur] *PF* mn. *txur*
- erős (érzelmileg, lelkiileg, nem fizikailag), magabiztos:** [sej.ˈkʰɛl] *PF* mn. *seykxel*
- erős vízesség, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, de csak ritkán):** [kʰor] *PF* fn. *kxor*
- erősen, gondosan:** [nik.tuŋ.ˈzupʰ] *PF* *hsz.* *nɪktungzup* (eredete: **ke tungzup nem ejt el**) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
- erősen, rendületlenül, állhatatosan:** [nik.lo.ˈnu] *PF* *hsz.* *nɪklonu* (eredete: **ke lonu nem ereszt**) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
- erőtlen:** [tʰan.tur] *PF* mn. *txantur* (összetétel ebből: **txan sok** és **txur erős**) cs.sz.
- esemény, történés:** [ti.ˈlɛn] *PF* fn. *tɪlen* (eredete: **len történik**)
- eset, alkalom, ismételt előforduló cselekvések egyike:** [ˈa.lo] *PF* fn. *alo*
- esetleg, talán:** [kʰawm] *PF* *hsz.* *kxawm*
- este (alkonyat előtt), késő délután:** [ka.jm] *PF* fn. *kaym*
- este naplemente előtt, alkony:** [sɛ.ton.ˈʔoŋ] *PF* fn. *sretonʔong* (összetétel ebből: **sre előtt** és **txonʔong alkony**)
- este, éjszaka:** [tʰon] *PF* fn. *txon*
- eszes, okos, értelmes:** [ˈka.nu] *PF* mn. *kanu* cs.sz.
- eszik:** [j.ɔm] *PF* i.(t) *yom*
- eszköz, szerszám:** [ˈsæ.ʔo] *PF* fn. *säʔo*
- eszébe jut, "beugrik":** [ˈv.ɪŋ.k.əpʰ] *PF* i.(t) *vingkap*
- esély, lehetőség:** [skʰom] *PF* fn. *skxom*
- esély, szerencse:** [ˈsja.j.vi] *PF* fn. *syayvi* (eredete: **syay sors**)
- eső:** [ˈtom.pa] *PF* fn. *tompa*
- eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető, közelben folyó víz:** [so.ˈsul] *PF* mn. *sosul*
- esőcsepp:** [ˈtom.pi.va] *PF* fn. *tompiva* (eredete: **tompa eső** és **ilva csepp**)
- etet:** [jɔm.t.ɪŋ] *PF* i.(tn) *yomtɪŋ* (összetétel ebből: **yom eszik** és **tɪŋ ad**)
- ettől, ezért, emiatt, ebből eredően:** [ta.ˈfral] *PF* *hsz.* *tafral*
- évés (cselekvés):** [ti.ju.ˈsom] *PF* fn. *tɪyusom* (eredete: **yom eszik**)
- ez (a dolog):** [fi.ˈʔu] *PF* mut.n. *fiʔu* (eredete: **ʔu dolog**)
- ez (a tett/cselekvés):** [fi.ˈkɛm] *PF* mut.n. *fikem* (eredete: **kem cselekvés, tett**)
- ez a személy, ő:** [fi.po] *PF* mut.n. *fipo* (eredete: **po ő**)
- ez(en) a hely(en), itt:** [fi.ˈtʃɛŋ(ɛ)] *PF* mut.n., fn. *fitseng(e)* (eredete: **tseng hely**)
- ezek a szavak:** [fa.j.ˈlu.ta] *PF* fn. *fayluta* (az összehasonlás elemei **fay+liʔu-t a**, patientive case)
- ezzel kapcsolatban, ebben a tekintetben:** [mi.ˈftʰɛ.lɛ] *PF* *hsz.* *miftxele*
- ezért, ettől, emiatt, ebből eredően:** [ta.ˈfral] *PF* *hsz.* *tafral*

F

- 'francba!', figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó:** [ˈwi.ja] *ZS* *gesz. wiya*
- (fa)kéreg:** [ˈtan.lɛŋ] *PF* *fn. tanleng* (eredete: **tangek** *fatörzs* és **ta'leng** *bőr*)
- (fel)tűnik, látszik:** [l·am] *PF* *i.(tn) lam*
- a földön feküdni:** [k.l̥.t̥.aj] *PF* *i.(tn) klltxay* (összetétel ebből: **kllte** *föld* és **txay** *laposan feküdni*)
- a főnökének lenni, felette áll (rangsorban):** [ti.k'ɪm s·i] *PF* *i.(tn) tikxɪm si* (eredete: **tikx-ɪm** *parancsolás, utasítás*)
- a főzés művészete:** [ti.'ʔɛm] *PF* *fn. ti'em* (eredete: **'em** *főz*)
- fa:** [ˈut.ral] *PF* *fn. utral*
- fa (anyag):** [rɪm] *PF* *1fn. rɪn*
- fa-, fából készült:** [lɛ.rɪm] *PF* *mn. lerɪn* (eredete: **rɪn** *fa*)
- fajta:** [fnɛl] *PF* *fn. fnel*
- fal, függőleges felület:** [k'ɛm.jo] *PF* *fn. kx-emyo* (összetétel ebből: **kxem** *függőlegesnek lenni* és **yo** *felület*)
- falat, rágcsa, nasi:** [tsjɛj] *PF* *fn. tsyey*
- falatka:** [ˈtsjɛj.tsjɪp] *PF* *fn. tsyeytsjɪp* (eredete: **tsyey** *falat, rágcsa, nasi*)
- falu:** [tsɾaj] *PF* *fn. tsray*
- falánk, mohó:** [t'a.nɛw] *PF* *mn. txanew* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **new** *akar*)
- falánkság, mohóság:** [ti.'t'a.nɛw] *PF* *fn. titxanew* (eredete: **txanew** *falánk, mohó*)
- fantasztikus, csodálatos, klassz:** [ko.'sman] *PF* *mn. kosman*
- farok:** [k'ɛ.tɕɛ] *PF* *fn. kxetɕe*
- fatörzs:** [ˈta.ŋɛk] *PF* *fn. tangek*
- faág:** [vul] *PF* *fn. vul*
- fedő, valaminek a teteje:** [lɛw] *PF* *fn. lew*
- fehér:** [tɛjɾ] *PF* *mn. teyr*
- fehér szín:** [ˈtɛjɾ.pin] *PF* *fn. teyrpin* (eredete: **teyr** *fehér*)
- fej:** [rɛ.ʔo] *PF* *fn. re'o*
- fejlett, érett, felnőtt:** [fjɛjn] *PF* *mn. fyeyn*
- fejlettség, érettség, beteljesülés:** [ti.'fjɛjn] *PF* *fn. tifyeyn* (eredete: **fyeyn** *érett, fejlett*)
- fekete:** [la.'jon] *PF* *mn. layon*
- fekete szín:** [la.'jom.pin] *PF* *fn. layompin* (eredete: **layon** *black*)
- fel:** [vaj] *PF* *told. vay-*
- felad, megad(ja magát):** [ˈv.ɛ.l·ɛk] *PF* *i.(tn) ve-lek*
- feladat, kijelölt/egységnyi munka:** [ti.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* *fn. tikangkemvi* (eredete: **tikangkem** *munka*)
- feladat, tennivaló:** [ˈtɪm.vi] *PF* *fn. tɪnvi*
- feladatot végrehajt, valamit megcsinál:** [ˈtɪm.vi s·i] *PF* *i.(tn) tɪnvi si* (eredete: **tɪnvi** *feladat*)
- feldarabol (elpusztult állatot):** [s·ɛj.'to] *PF* *i.(t) seyto*
- felegyenesedett, egyenes:** [p'ɪm] *PF* *mn. pxim*
- felegyenesedve, egyenesen:** [ni.'p'ɪm] *PF* *hsz. nɪpxim* (eredete: **pxim** *egyenes*)
- felejtethetlen:** [kɛ.tsuk.'tswaʔ] *PF* *mn. ketsuktswa'* (eredete: **ketsuk-** *nem képes* és **tswa'** *el-felejt*)
- felejtető:** [tsuk.'tswaʔ] *PF* *mn. tsuktswa'* (eredete: **tswa'** *el-felejt*)
- felel, válaszol:** [ʔ·ɛjŋ] *PF* *ige 'eyng*
- felelet, válasz:** [ti.'ʔɛjŋ] *PF* *fn. ti'eyng* (eredete: **'eyng** *válaszol*)
- felelős valamiért:** [kl̥.'fr·oʔ] *PF* *i.(átn) kllfro'*
- felelős, vigyáz, gondoskodik:** [v·ɛwŋ] *PF* *i.(t) vewng*
- felesleges:** [kɛl.'kin] *PF* *mn. kelkin*
- feleslegesen:** [ni.kɛl.'kin] *PF* *mn. nikelkin* (eredete: **kelkin** *felesleges*)
- feleség, női hitves:** [mun.'t'a.tɛ] *PF* *fn. muntxate* (eredete: **muntxatu** *hitves*)
- felett, fent, felül:** [i.o] *PF* *told. io-*
- felette áll (rangsorban), a főnökének lenni:** [ti.k'ɪm s·i] *PF* *i.(tn) tikxɪm si* (eredete: **tikx-ɪm** *parancsolás, utasítás*)
- felfed, kimutat, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [k·u.l·at] *PF* *i.(t) kulat*
- felfedez, (meg)talál:** [ɾ·un] *PF* *i.(t) run*
- felfedez, (meg)vizsgál:** [l·aŋ] *PF* *i.(t) lang*
- felfedezés:** [ti.'laŋ] *PF* *fn. tilang* (eredete: **lang** *felfedez*)
- felfelé:** [nɛ.'fæ] *PF* *hsz. nefü*
- felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog), ab-bahagy:** [fp·ak] *PF* *ige fpak*
- felfüggeszteni valamit, kampó (lógatni):** [kur.fja.vi] *PF* *fn. kurfyavi* (eredete: **kurfy-an** *fogas, függesztett tartó*)
- felhő:** [pi.'wop] *PF* *fn. pɪwopx*

- felhős:** [lɛp.ˈwopˈ] *PF* mn. *lepwoꝑx* (eredete: *piwoꝑx felhő*)
- felhőszakadás, zivatar:** [tˈan.ˈtom.pa] *PF* fn. *txantompa* (összetétel ebből: *txan sok* és *tompa eső*)
- feljön, felszáll:** [fæ.ˈz.a.ʔ.ʊ] *PF* i.(tn) *fäzaʹu* (összetétel ebből: *fäpa tető* és *zaʹu jön*)
- felkiáltás:** [a.ˈu] *LA* gesz. *au*
- felkiáltás erőlködés közben, uff! hó-rukk!:** [sa.ˈu] *LA* gesz. *sau*
- felkészült, kész:** [a.ˈlak.si] *PF* mn. *alaksi*
- felmegy, felszáll:** [fæ.ˈk.æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: *fäpa tető* és *kä megy*)
- felnőtt módra, éretten:** [ni.ˈfjɛjn.tu] *PF* hsz. *nì-fyeyntu* (eredete: *fyeyntu felnőtt*)
- felnőtt személy:** [fjɛjn.tu] *PF* fn. *fyeyntu* (eredete: *fyeyn érett, fejlett*)
- felnőtt, érett, fejlett:** [fjɛjn] *PF* mn. *fyeyn*
- feloszt, részekre vág:** [pˈi.m.un.ʔ.ˈi] *PF* i.(t) *pximuni* (összetétel ebből: *hapxi rész* és *munʹi vág*)
- felrobban, szétvet:** [pˈoɾ] *PF* i.(tn) *pxor*
- felszáll, feljön:** [fæ.ˈz.a.ʔ.ʊ] *PF* i.(tn) *fäzaʹu* (összetétel ebből: *fäpa tető* és *zaʹu jön*)
- felszáll, elmegy:** [fæ.ˈk.æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: *fäpa tető* és *kä megy*)
- felszáll, kiló:** [ja.ˈw.o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: *ya levegő* és *wo nyúl*)
- felszín, felület:** [jo] *PF* fn. *yo*
- feltételez:** [sɾɛ.ˈfp.ɪl] *PF* i.(t) *srefpɪl* (eredete: *sre+ előtt* és *fpɪl gondol*)
- felvesz (ruhát):** [j.ɛm.stokˈ] *PF* i.(t) *yemstokx* (összetétel ebből: *yem sin felvesz* és *tokx test*)
- felvesz, emel:** [kˈ.ɛl.t.ɛk] *PF* i.(t) *kxeltek*
- felás:** [kl.ˈk.u.l.atˈ] *PF* i.(t) *klkulat*
- felé, irányába:** [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- felébred, felébreszt:** [ti.ˈtʰɛn s-i] *PF* i.(tn) *títxen si* (eredete: *títxen ébrenlét*)
- felébreszt, felébred:** [ti.ˈtʰɛn s-i] *PF* i.(tn) *títxen si* (eredete: *títxen ébrenlét*)
- felül, fent, felett:** [i.o] *PF* told. *io-*
- felület, felszín:** [jo] *PF* fn. *yo*
- felülről, fentről:** [ta.ˈʔɛm] *PF* hsz. *taʹem*
- felől, -ból/-ből, -tól/-től, irányából (időben is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- felől, irányából:** [ftu] *PF* esz. *ftu-*
- fenntart:** [fm.ˈal] *PF* i.(t) *fmal*
- fenséges stílusú, rendkívüli, kitűnő:** [fjo.lupˈ] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: *fyole fenséges* és *lupra stílus*)
- fyole fenséges és lupra stílus)**
- fenséges, magasztos, a tökéletesnél is jobb:** [fjo.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- fent között(e):** [fkipˈ] *PF* told. *fkip-*
- fent, felül, felett:** [i.o] *PF* told. *io-*
- fentről valami(k) közül:** [ta.ˈfkipˈ] *PF* told. *tafkip-* (összetétel ebből: *ta felől* és *fkip- fent között*)
- fentről, felülről:** [ta.ˈʔɛm] *PF* hsz. *taʹem*
- fenyeget:** [kʹap s-i] *PF* i.(tn) *kxap si* (eredete: *kxap fenyegetés*)
- fenyegetés:** [kʹapˈ] *PF* fn. *kxap*
- fenyegető (dolog):** [kʹap.ɲaʔ] *PF* mn. *kxapngaʹ* (eredete: *kxap fenyegetés*) n.e.
- fenyegető kiáltás:** [sa:] *LA* gesz. *saa*
- fenyegetően:** [ni.ˈkʹapˈ] *PF* hsz. *nikxap* (eredete: *kxap fenyeget*)
- fenék:** [tʰim] *PF* fn. *txim*
- fenék, alj(a):** [kl.pa] *PF* fn. *klpa*
- feszésít, szorít:** [sn.ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- fiatal:** [ʔɛ.wan] *PF* mn. *ʹewan*
- figyel:** [ʔɛl.tu s-i] *PF* i.(tn) *eltu si* (eredete: *eltu agy*)
- figyel, szó sz.: szemet ad:** [t.ɲ ˈna.ri] *PF* i.(tn) *tɲ nari* (eredete: *tɲ ad* és *nari szem*)
- figyelmen kívül hagy, semmibe vesz:** [j.ækˈ] *PF* i.(t) *yäkx*
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [ti.ˈjækˈ] *PF* fn. *tiyäkx* (eredete: *yäkx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [sæ.ˈjækˈ] *PF* fn. *säyäkx* (eredete: *yäkx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmes, tapintatos, kedves:** [tʰstun.wi] *PF* mn. *tstunwi*
- figyelmez, engedelmeskedik:** [l.ɛkˈ] *PF* i.(t) *lek*
- figyelmeztet:** [p.ɛɲ.ˈhɾ] *PF* i.(tn) *penghrr* (összetétel ebből: *peng mond* és *hrrap veszély*)
- figyelmeztet:** [p.ɪ.ˈhɾ] *PF* i.(tn) *pllhrr* (összetétel ebből: *plltxe beszél* és *hrrap veszély*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pɛɲ.ˈhɾ] *PF* fn. *säpenghrr* (eredete: *penghrr figyelmeztet*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pɪ.ˈhɾ] *PF* fn. *säpllhrr* (eredete: *pllhrr figyelmeztet*)
- figyelmeztetés nélkül, hirtelen:** [tʰsik] *PF* hsz. *tsik*

- figyelmeztetést vagy csalódottságot kifejező szó 'a francba!':** [ʔsa.ʰeɨ] *ZS* gesz. *tsa-hey*
- figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó, 'francba!':** [wi.ja] *ZS* gesz. *wiya*
- film, videó:** [ʔɛl a.ru.'sɨkx] *PF* fn. *rel arusikx* (összetétel ebből: **rel** kép és **rikx** mozog)
- filozófia:** [sna.'fpil.fja] *PF* fn. *snaɸpɨlɸya* (összetétel ebből: **sna'o** készlet és **fpɨlɸya** gondolkodásmód) szó sz.: 'gondolkodásmódkészlet'
- finom, jó ízű:** [ft'i.'lor] *PF* mn. *ftxɨlor* (összetétel ebből: **ftxɨ** nyelv és **lor** szép)
- finom, részletes, precíz, bonyolult (dolog):** [hi.'no] *PF* mn. *hino*
- fizikai vagy atlétikai játék, sport:** [u.'van le.'tok'] *PF* fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: **uvan** játék és **letokx** fizikai, testi)
- fizikai, testi:** [le.'tok'] *PF* mn. *letokx* (eredete: **tokx** test)
- fiú:** [ʔɛ.vɛ.ɨan] *PF* fn. 'evengan (eredete: 'eveng gyerek)
- fiú (köznapi):** [ʔɛ.van] *PF* fn. 'evan (eredete: 'evengan fiú)
- fiú testvér:** [ʔsmu.kan] *PF* fn. *tsmukan* (eredete: **tsmuk** testvér)
- fiúgyermek:** [ʔi.tan] *JC,PF* fn. 'itan
- flaska, "ivótök":** [ʔɛ.'ɨin.ʃɛɨ] *PF* fn. 'e'insey (összetétel ebből: 'e'in gubó és **sey** csésze)
- fog (testrész):** [sɛɛʔ] *PF* fn. *sre'*
- fogantyú, kilincs:** [sæ.'fjɛp'] *PF* fn. *säfyep* (eredete: **fyep** megfog)
- fogas, függesztett tartó:** [ʔkur.fjan] *PF* fn. *kurɸyan* (összetétel ebből: **kur** lóg és **ɸyan** mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit)
- foglalkozás, elsődleges szerep a társadalomban:** [t'in.tm] *PF* fn. *txintin* (összetétel ebből: **txin** fő és **tin** elfoglaltságot adó cselekvés)
- foglyul ejt, elfog:** [sp.ɛ.'ʔ.ɛ] *PF* i.(t) *spe'e*
- fogoly:** [spɛ.'ʔɛ.tu] *PF* fn. *spe'etu* (eredete: **spe'e** foglyul ejt)
- fok, szint, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yi* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- folt, hiba, deformáltság, rossz tulajdonság:** [ʔɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** rossz természet, eredendően hibás)
- folyadék, víz:** [paɨ] *PF* fn. *pay*
- folyam, patak, vízfolyás:** [ʔpaɨ.fja] *PF* fn. *payɸya* (összetétel ebből: **pay** víz és **ɸya'o** út)
- folyamat, rendszer, eljárás, módszer:** [ʔvɛ.fja] *PF* fn. *veɸya* (összetétel ebből: **ve'o** rend, rendezettség és **ɸya'o** mód, módszer)
- folyamatosan:** [ni.'tut'] *PF* hsz. *nitut* (eredete: **tut** folyamatosság jelző)
- folyamatosan, megállás nélkül:** [nil.kɛ.'ftaŋ] *PF* hsz. *nilkeftang* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **ftang** abbahagy)
- folyamán, alatt, közben:** [ʔkr.ka] *PF* told. *krrka-* (eredete: **krr** idő)
- folyik, önt:** [sl.o.'an] *PF* i.(tn) *sloan*
- folytat:** [s.a.'l.ɛw] *PF* ige. *salew*
- folytat egy cselekvést, valamilyen állapotban marad:** [v.ər] *PF* i.(tn) *var*
- folytatás jelző (korábban elhangzott mondat megismétlésére szolgál):** [tut'] *PF* part. *tut*
- folyékony (beszédre!):** [naw.'fwɛ] *PF* mn. *nawɸwe* Összevonás: **na** hufwe
- folyó:** [kil.'van] *PF* fn. *kilvan*
- fonal:** [kɨŋ] *PF* fn. *king*
- fontos:** [le.'tsran.tɛn] *PF* mn. *letsranten* (eredete: **tsranten** fontos)
- fontos és szeretett hely, kb. haza:** [t'an.'wɛ.tɛŋ] *PF* fn. *txanwɛtsɛŋ* (eredete: **txanwawe(a)** jelentős és **tsɛŋ** hely)
- fontos, számít:** [ʔtsɸ.an.t.ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
- fontosság, jelentés, jelentőség:** [wa.'wɛ] *PF* fn. *wawe*
- fordítás, tolmácsolás:** [tɨ.ral.'pɛŋ] *PF* fn. *tiralɸpɛŋ* (eredete: **ral** jelentés és **pɛŋ** mond)
- forгат, pörget:** [k.ɨm] *PF* i.(t) *kɨm* **Pol** **rumit kolim** Pörgette a labdát
- forma, alak:** [ʔon] *PF* fn. 'on
- formális, hivatalos:** [ʔskɛ.pɛk'] *PF* mn. *skepek*
- forrás (átvitt értelemben):** [ʔsim] *PF* fn. *tsim*
- forró:** [som] *PF* mn. *som*
- friss, érett:** [p'a.sul] *PF* mn. *pxasul*
- friss, új keletű:** [sok'] *PF* mn. *sok*
- funkcionális öltözék (része):** [p'ɛn] *PF* fn. *px-en*
- furcsa módon, különös módon:** [ni.'hɛk'] *PF* hsz. *nihek* (eredete: **hek** furcsának lenni) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- furcsa, különös:** [hi.jik'] *PF* mn. *hiyik*

- furcsának, különösnek, idegennek, váratlannak lenni:** [h·ɛkʷ] *PF* i.(tn) *hek*
- fut:** [t·ul] *PF* i.(tn) *tul*
- fából faragott, védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, stb.):** [ʰɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
- fából készült, fa-:** [lɛ.ʰm] *PF* mn. *lerin* (eredete: *rɪn fa*)
- fáj, fájdalmas(nak lenni):** [ti.ʰsɾaw ʰs·i] *PF* i.(tn) *tisraw si* (eredete: *tisraw fájdalom*)
- fájdalmas:** [sɾaw] *PF* mn. *sraw*
- fájdalmas(nak lenni), fáj:** [ti.ʰsɾaw ʰs·i] *PF* i.(tn) *tisraw si* (eredete: *tisraw fájdalom*)
- fájdalom:** [ti.ʰsɾaw] *PF* fn. *tisraw* (eredete: *sraw fájdalmas*)
- fáradt:** [ŋɛjɪn] *PF* mn. *ngeyn*
- fásult, tespedt, lusta:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- fásultan, lustán:** [ni.ʰŋoŋ] *PF* hsz. *nìngong* (eredete: *ngong lusta*)
- fásultság, lustaság:** [ti.ʰŋoŋ] *PF* fn. *tìngong* (eredete: *ngong lusta*)
- félbe-/megszakítás, megállás, hangszalagzárhang:** [ti.ʰftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: *ftang megáll*)
- félbeszakít, megszakít, kizökkent:** [m·æ.ʰkʷu] *PF* i.(t) *mäxku* (eredete: *kxu baj*)
- félelem:** [ʰtʰo.pu] *PF* fn. *txopu*
- félelmet vagy tiszteletet kelteni, hatásosnak lenni:** [ʰtʰo.ʰa] *PF* i.(tn) *roʼa*
- félelmetes, ijesztő:** [ʰtʰɛwm] *PF* mn. *txewm*
- félni:** [ʰtʰo.pu ʰs·i] *PF* i.(tn) *txopu si* (eredete: *txopu félelem*)
- féltékenyen, irigyen:** [ni.ʰfmokʰ] *PF* hsz. *nifmokx* (eredete: *fmokx féltékenység*)
- féltékenység, irigység:** [fmokʰ] *PF* fn. *fmokx*
- félénk, szégyenlős:** [nim] *PF* mn. *nim*
- fém:** [fŋapʰ] *PF* fn. *fngap*
- fém(ből készült):** [lɛ.ʰfŋapʰ] *PF* mn. *lefngap* (eredete: *fngap fém*)
- fény:** [a.ʰtan] *JC* fn. *atan*
- fény, ragyogás, lámpa:** [sæ.ʰnɿ] *PF* fn. *sänrr* (eredete: *nrr ragyog, fénylik*)
- fényes, élénk:** [ʰtʰa.na.tan] *PF* mn. *txanatan* (összetétel ebből: *txan sok* és *atan fény*)
- fénykibocsátás, biolumineszcencia:** [sju.ʰra.tan] *JC,PF* fn. *syuratan* (összetétel ebből: *syura energia* és *atan fény*)
- fényképezőgép, kamera:** [sɟɛp.ʰɛl] *PF* fn. *syeprel* (összetétel ebből: *syep csapdába ejt* és *rel kép*)
- fénylik, ragyog:** [n·ɿ] *PF* i.(tn) *nrr*
- fénysugár:** [a.ʰtan.vi] *PF* fn. *atanvi* (eredete: *atan fény*)
- féreg (pandorai állatfaj):** [ŋawŋ] *PF* fn. *ngawng*
- férfi:** [tu.ʰtan] *PF* fn. *tutan* (eredete: *tute személy*)
- férfi hitves, férj:** [mun.ʰtʰa.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: *muntxatu hitves*)
- férj, férfi hitves:** [mun.ʰtʰa.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: *muntxatu hitves*)
- fészek (állaté):** [tsɾul] *PF* fn. *tsrul*
- fésű, kefe:** [sl·ajkʰ] *PF* i.(t) *slayk*
- féltreérthetetlenül, különösen, nyomaték-
kal:** [ni.ʰpʰi] *PF* hsz. *nìpxi* (eredete: *pxi éles*)
- föld, talaj:** [ʰkʰ.tɛ] *PF* fn. *klte*
- föld, terület:** [atʰ.ʰkʰɛ] *PF* fn. *atxkxe*
- földet ér, leszáll:** [kʰ.ʰw·o] *PF* i.(tn) *klwo* (összetétel ebből: *klte föld* és *wo nyúl*)
- földet ér, leszáll:** [kʰ.ʰp·æ] *PF* i.(tn) *klpā* (összetétel ebből: *klte föld* és *pāhem érkezik*)
- földrengés:** [kʰ.ʰrikʰ] *PF* fn. *klrikx* (összetétel ebből: *klte föld* és *rikx mozog*)
- fúj! (megvetést, lenézést jelöl):** [pakʰ] *PF* part. *pak*
- fúvós hangszer:** [ʰsjɛ.ʰo.tʰaŋ] *PF* fn. *syéʼotxang* (összetétel ebből: *syeha lélegzet* és *ʼotxang hangszer*)
- függ valamitől, számít, bízik:** [m·oŋ] *PF* i.(t) *mong*
- függesztett tartó, fogas:** [kur.fjan] *PF* fn. *kurfjan* (összetétel ebből: *kur lóg* és *fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit*)
- függő beszéd bezárása idézet vége, idézet:** [sikʰ] *PF* part. *sik*
- függő beszéd kezdete, idézet:** [san] *PF* part. *san*
- függőleges felület, fal:** [ʰkʰɛm.jo] *PF* fn. *kxemyo* (összetétel ebből: *kxem függőlegesnek lenni* és *yo felület*)
- függőlegesen:** [ni.ʰkʰɛm] *PF* hsz. *nìkxem* (eredete: *kxem függőlegesnek lenni*)
- függőlegesnek lenni:** [kʰ·ɛm] *PF* i.(tn) *kxem*
- függőágy (általános):** [ʰni.vi] *PF* fn. *nivi*
- fül:** [ʰmik.jun] *JC* fn. *mikyun*
- fülbevaló:** [ʰmik.tsaŋ] *PF* fn. *miktsang* (összetétel ebből: *mikyun fül* és *tsang testékszer*)
- füst:** [ʰkʰɛ.nɛɿ] *PF* fn. *kxener*

fütyörészve, fütyülve: [ni.'fwɛ.fwi] *PF* *hsz.*
nifwɛfwi (eredete: **fwɛfwi** *fütyül*)
fütyül: ['fw.ɛ.fw.i] *PF* *i.(tn)* *fwɛfwi*
fütyülve, fütyörészve: [ni.'fwɛ.fwi] *PF* *hsz.*
nifwɛfwi (eredete: **fwɛfwi** *fütyül*)
füves: [lɛ.'zɛ.swa] *PF* *mn.* *lezeswa* (eredete: **zes-**
wa fű)
fő, elsődleges: [t'in] *PF* *mn.* *txin*
főként, elsősorban, leginkább: [ni.'ʔaw.vɛ] *PF*
mn. *nì'awve* (eredete: **'awve** *első*)
főnév: [tst'o.li.ʔu] *PF* *fn.* *tstxoli'u* (összetétel
ebből: **tstxo** *név* és **li'u** *szó*)
főnévi kifejezés (főnevet tartalmazó ki-

fejezés): [tst'o.li.ʔ.u.kiŋ.vi] *PF* *fn.* *tstx-*
oli'ukingvi (összetétel ebből: **tstxoli'u** *főnév*
és **king** *fonal*)
főnök, parancsnok: [k'im.ju] *PF* *fn.* *kxìmyu*
(eredete: **kxim** *parancsol*, *utasít*)
főnök, vezető: [ɛjk.tan] *JC* *fn.* *eyktan* (eredete:
eyk *vezet*)
főz: [ʔ.ɛm] *PF* *i.(t)* *'em*
főzőedény: ['hu.ru] *PF* *fn.* *huru*
fű: ['zɛ.swa] *PF* *fn.* *zeswa*
fűszál: ['zɛ.swa.vi] *PF* *fn.* *zeswavi* (eredete: **zes-**
wa fű)

G

'grockol', (bele)lát (spirituális értelemben),
lény(eg)ében megért/felismer: [k'a.m.ɛ] *PF*
i.(t) *kame*
gallér/nyaklánc: [ʔa.'li.ʔ.æ] *PF* *fn.* *'ali'ä*
gesz. húha! nahát!: [tɛw.ti] *PF* *gesz.* *tewti*
giccses: [fɛ.lup] *PF* *mn.* *fe'lup* (összetétel
ebből: **fe'** *rossz* és **lupra** *stílus*)
gomba: [sp'am] *PF* *fn.* *spxam*
gondol(kodik): [fp.il] *PF* *i.(t)* *fpil*
gondolat, ötlet: [sæ.'fpil] *PF* *fn.* *säfpil* (eredete:
fpil *think*)
gondolkodásmód: [fpil.fja] *PF* *fn.* *fpilfya* (össz-
zetétel ebből: **fpil** *gondol* és **fya'o** *mód*)
gondosan, erősen: [nik.tuŋ.'zup] *PF* *hsz.* *nik-*
tungzup (eredete: **ke** *tungzup* *nem ejt el*) *szó*
sz.: *'anélkül, hogy elejtené'*
gondoskodik, vigyáz, felelős: [v.ɛwŋ] *PF* *i.(t)*
vewŋ
gonosz(ság): [ti.'kawŋ] *PF* *fn.* *tikawŋ* (eredete:
kawŋ *rossz*)
gonosz, rosszuindulatú: [kawŋ.lan] *PF* *mn.*
kawŋlan (összetétel ebből: **kawŋ** *rossz*, *go-*
nosz és **txe'lan** *szív*)
gonosz, rossz: [kawŋ] *PF* *mn.* *kawŋ*
gubó, héj, hüvely (növényé): [ʔɛ.'ʔin] *PF* *fn.*
'e'in
gurul: [ʔ.ɾ.k.o] *PF* *i.(tn)* *'rrko*
gyagyás, tökfaj: [sk'awŋ] *PF* *fn.* *skxawŋ*
gyakorlat, kiképzés, edzés: [tsk'ɛ.kɛŋ] *PF* *fn.*
tskxekɛŋ
gyakorol, edz: [tsk'ɛ.kɛŋ 's.i] *PF* *i.(tn)* *tskx-*
kɛŋ si (eredete: **tskxekɛŋ** *edzés*)
gyakran: [p'im] *PF* *hsz.* *pxim*

gyanú, tipp, találgatás, megézés: [ʔɛn] *PF* *fn.*
'en
gyenge: [mɛjp] *PF* *mn.* *meyp*
gyengeség: [ti.'mɛjp] *PF* *fn.* *tìmeyp* (eredete:
meyp *gyenge*)
gyengéd, kedves, lágy (személy vagy dolog):
[flɾ] *PF* *mn.* *flrr*
gyengéden, lágyan: [ni.'flɾ] *PF* *mn.* *nìflrr* (ere-
dete: **flrr** *gyengéd*)
gyengédség: [ti.'flɾ] *PF* *fn.* *tìflrr* (eredete: **flrr**
gyengéd)
gyengélkedés, kisebb betegség: [sæ.'sp'in.tsjɾp] *PF*
fn. *säspixintsyɾp* (eredete: **säspxin** *betegs-*
ég)
gyengén, lazán: [ni.'mɛjp] *PF* *hsz.* *nìmeyp*
(eredete: **meyp** *gyenge*)
gyerek módra, éretlenül: [ni.'ʔɛ.vɛŋ] *PF* *hsz.*
nì'evɛŋ (eredete: **'evɛŋ** *gyerek*)
gyerkő(c): [ʔɛ.vi] *PF* *fn.* *'evi* (becéző forma
'evɛŋ *gyerek*)
gyermek: [ʔɛ.vɛŋ] *PF* *fn.* *'evɛŋ*
gyilkol, öl: [tsp.aŋ] *PF* *i.(t)* *tspang*
gyomor: [ŋæŋ] *PF* *fn.* *ngäng*
gyors: [win] *PF* *mn.* *win*
gyorsan: [ni.'win] *PF* *hsz.* *nìwin* (eredete: **win**
gyors)
gyorsítani, siettetni, sietni: [win 's.i] *PF* *i.(tn)*
win si (eredete: **win** *gyors*)
gyáva: [fna.'wɛʔ] *PF* *mn.* *fna'wɛ'*
gyáva: [fna.'wɛʔ.tu] *PF* *fn.* *fna'wɛ'tu* (eredete:
fna'wɛ' *gyáva*)
gyógyszer, orvosság: [ʔum.tsa] *PF* *fn.* *'umtsa*
gyökér: [ŋɾ] *PF* *fn.* *ngrr*

gyöngy (dís): [sɔk^ɿ] *PF* fn. *srok*
 gyönyörűség, kellemes: [loɾ] *PF* mn. *lor*
 gyülekezőhely: [mo.ʔa.ra] *PF* fn. *mo'ara*
 gyümölcs: [ma.u.ti] *PF* fn. *mauti*
 győzelem, nyereség: [ti.jo'raʔ] *PF* fn. *tìyora'* (eredete: *yora' nyer*)
 győztes: [jo.'raʔ.tu] *PF* fn. *yora'tu* (eredete: *yora' győz, nyer*)
 gyűjt, összeszed: [st.ər.sɪm] *PF* i.(t) *starsim*
 gyűjtemény (személy által szándékosan összerakott): [sæ.'stər.sɪm] *PF* fn. *sästarsim* (eredete: *starsim összeszed, gyűjt*)

H

(Hagyd) a fenébe!: [p'a.sik^ɿ] *PF* gesz. *pxasik*
 ha: [t'o] *PF* ksz. *txo*
 ha: [zun] *PF* ksz. *zun*
 ha nem (különben)...: [t'o.ke.fəw] *PF* ksz. *tx-okefyaw* (összetétel ebből: *txo-ke-fya'o-'aw ha-nem-egy-út*)
 habozik, tévovázik: [hɪ.p.ɛj] *PF* i.(tn) *hìpey* (eredete: *hì'i kis és pey várni*)
 habozás nélkül, bízva: [ni.'mal] *PF* hsz. *nìmal* (eredete: *mal megbízható*)
 hacsak nem különálló mondat (ii), remél (tsnì majd a remélt dolog): [sil.'p.ɛj] *PF* i.(tn) *silpey* (összetétel ebből: *siltsan jó és pey vár*)
 haj: [nik.rɛ] *PF* fn. *nikre*
 hajdís: [nik.'ro.i] *PF* fn. *nikroi* (összetétel ebből: *nikre haj és ioi dís*)
 hajlik: [t.u.v.on] *PF* ige *tuvon*
 hajlik: [i.l] *PF* i.(tn) *il*
 hajlott korú, öreg, idős: [ko.ak^ɿ] *PF* mn. *koak*
 hajlított, kerekített, görbe: [ko.um] *PF* mn. *koum*
 hajnal előtt: [sɛ.sɛ.'ʔoŋ] *PF* fn. *sresrr'ong* (összetétel ebből: *sre előtt és trr'ong hajnal*)
 hajnal, napkelte: [tr.'ʔoŋ] *PF* fn. *trr'ong* (összetétel ebből: *trr nap és 'ong kinyílik*)
 hajsza, üldöz: [f.ɛ.w.i] *PF* i.(t) *fewi*
 hajó: [u.ran] *PF* fn. *uran*
 hal: [paj.'o.aŋ] *PF* fn. *payoang* (összetétel ebből: *pay víz és ioang állat*)
 halk (hang): [ʔa.ŋo] *PF* mn. *'ango*
 halkan: [ni.'fnu] *PF* hsz. *nìfnu* (eredete: *fnu halk*)

gyűlöl, utál: [v.ɛʔ.'k-i] *PF* i.(t) *ve'ki*
 gyűlölet: [ti.vɛʔ.'ki] *PF* fn. *tìve'ki* (eredete: *ve'ki gyűlöl*)
 gél, sűrű folyadék: [k'um.paɿ] *PF* fn. *kxumpay* (eredete: *kxum nyúlós, kocsonyás, sűrű*)
 gödröcske (arcon): [tsoŋ.tsjip] *PF* fn. *tsongt-syip* (eredete: *tsong völgy*)
 görbe, kerekített, hajlított: [ko.um] *PF* mn. *koum*
 gőz, pára, köd: [ja.paɿ] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: *ya levegő és pay víz*)

hallgat (figyel valamilyen hangra): [j.u.n.ɛ] *PF* i.(t) *yune*
 hallás: [stawm.tswɔ] *PF* fn. *stawmtswo* (eredete: *stawm hall*)
 halom, készlet, csoport, rakás: [sna.ʔo] *PF* fn. *sna'o n.e.*
 halott: [ke.ru.sɛj] *PF* mn. *kerusey* (összetétel ebből: *ke nem és r«us»ey élő (folyamatos melléknévi igenevet képző igei infixum)*)
 halál: [k'it'] *PF* fn. *kxix*
 halál (elvont értelemben): [ti.'tɛɾ.kup^ɿ] *PF* fn. *titerkup* (eredete: *terkup meghal*) "A halál elkerülhetetlen."
 halé, állat kicsinye (emlőse, madaré, rovaré): [li.ni] *PF* fn. *lini*
 hamarosan: [jɛʔ.rɪm] *PF* hsz. *ye'rɪn*
 hamisítatlanul, természetesen: [ni.'jɾ] *PF* hsz. *nìyrr* (eredete: *yrr természetes*)
 hamu, parázs: [t'ɛ.pi.va] *PF* fn. *txepiva* (eredete: *txep tűz és ilva csepp*)
 hanem: [slæ.kop^ɿ] *PF* hsz. *släkop* (összetétel ebből: *slä de és kop szintén*)
 hang: [pam] *PF* fn. *pam*
 hangjáték: [pam.u.van] *PF* fn. *pamuvan* (összetétel ebből: *pam hang és uvan játék*)
 hangos: [wok^ɿ] *PF* mn. *wok*
 hangosan: [ni.'wok^ɿ] *PF* hsz. *nìwok* (eredete: *wok hangos*)
 hangszalag-zárhang, megállás, félbe/megszakítás: [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: *ftang megáll*)
 hangszer (általános): [ʔo.'t'aŋ] *PF* fn. *'otxang*
 hangsúly, kiejtés: [li.ʔu.pam] *PF* fn. *li'upam* (összetétel ebből: *li'u szó és pam hang*)

- harap:** [fr·ip⁷] *PF* i.(t) *frìp*
- harc festék/festés:** [t̂sa.mo.pin] *PF* fn. *tsamo-pin* (összetétel ebből: **tsam harc** és **'opin szín**)
- harc kiáltás:** [i.'lej] *LA* gesz. *iley*
- harcolni, küzdeni:** [w·em] *PF* i.(tn) *wem*
- harcos:** [t̂sam.si.ju] *PF* fn. *tsamsiyu* (eredete: **tsam si harcol** és **-yu főnévképző**)
- harmadik (sorszámnev):** [p'ej.vε] *PF* mn. *pxeyve* (eredete: **pxey három**)
- harmonikus, egybehangzó:** [mε.'ʔem] *PF* mn. *me'em*
- harmónia (általános értelemben):** [ti.'mε.ʔem] *PF* fn. *tìme'em* (eredete: **me'em harmonikus**)
- harmónia, összhang a természettel:** [mε.o.a.u.ni.a.'ε.a] *PF* fn. *meoainiaea*
- hasonló:** [stεŋ] *PF* mn. *steng*
- hasonlóan:** [ni.'stεŋ] *PF* hsz. *nìsteng* (eredete: **steng hasonló**)
- hasonlóképpen, ugyanúgy:** [ni.'tεŋ] *PF* hsz. *nìteng* (eredete: **teng megegyező**)
- hasznos:** [lε.'sar] *PF* mn. *lesar* (eredete: **sar használ**)
- hasznos:** [sru.ŋaʔ] *PF* mn. *srunga'* (eredete: **srung segít**) n.e.
- hasznos tipp:** [sruŋ.t̂sjip⁷] *PF* fn. *srungtsyip* (eredete: **srung segít**)
- hasznos, előnyös, nyereséges:** [t̂san.kum.ŋaʔ] *PF* mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum előny, haszon, nyereség**)
- használ:** [s·ar] *PF* i.(t) *sar*
- haszon, előny, nyereség:** [t̂san.kum] *PF* fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul javul** és **kum eredmény**)
- haszontalan, hiábavaló:** [kel.'sar] *PF* mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke nem** és **lesar hasznos**)
- hat, 6:** [pu.kap⁷] *PF* szám *pukap*
- hatalmas szövőszék, anyaszövőszék":** [sa.'ʔεw.raŋ] *PF* fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok anya** és **'ewrang szövőszék**)
- hatalmas, tekintélyes:** [fkεw] *PF* mn. *fkew*
- hatalmas, terjedelmes, kiterjedt:** [ho.εt⁷] *PF* mn. *hoet*
- hatodik (sorszámnev):** [pu.vε] *PF* mn. *puve* (eredete: **pukap hat**)
- hatvannégy, 64:** [zam] *PF* szám *zam*
- határ, terület, perem:** [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pa'o oldal**)
- határ, széle vminek, szegély, vég:** [t'εw] *PF* fn. *txew*
- határozószó:** [t̂ja.li.ʔu] *PF* fn. *fyali'u* (összetétel ebből: **fya'o mód** és **li'u szó**)
- határozószót:** [ni] *PF* nì- képző toldalék
- hatásosnak lenni, félelmet vagy tiszteletet kelteni:** [t̂o.ʔa] *PF* i.(tn) *ro'a*
- havaseső:** [tom.pεt.wi] *PF* fn. *tomperwi* (eredete: **tompa eső** és **herwi hó**)
- hegy:** [ram] *PF* fn. *ram*
- hegyes, éles:** [p'i] *PF* mn. *pxi*
- hely:** [t̂sεŋ(ε)] *PF* fn. *tseng(e)*
- hely, tér, úr:** [ŋip⁷] *PF* fn. *ngip*
- helyes, jó (válasz):** [ε.'jawr] *PF* mn. *eyawr*
- helyes, jóképű:** [saj.rɪp⁷] *PF* mn. *sayrip* cs.sz. (férfira)
- helyesen, jól:** [ni.'jawr] *PF* hsz. *nìyawr* (eredete: **eyawr helyes, jó**)
- helyesség:** [ti.'jawr] *PF* fn. *tìyawr* (eredete: **eyawr helyes**)
- helyet ad:** [t̂t.ŋ t̂sεŋ] *PF* i.(tn) *tìng tseng* (eredete: **tìng ad** és **tseng hely**)
- helyett, inkább mint...:** [tup⁷] *PF* ksz. *tup*
- helyettes, csere-, valami ami helyettesít valami mást:** [sæ.'rawn] *PF* fn. *sàrawn* (eredete: **rawn kicserél**)
- helyettes, megbízott, leendő vezető:** [εjk.ta.'naj] *JC,PF* fn. *eyktanay* (eredete: **eyktan vezető**)
- helyettesít, kicserél:** [r·awn] *PF* i.(t) *rawn*
- helyettesítés, kicserélés:** [ti.'rawn] *PF* fn. *tìrawn* (eredete: **rawn kicserél**)
- helyez, rak:** [j·em] *PF* i.(t) *yem*
- helyreállít, rendbe hoz:** [sp·εŋ] *PF* i.(t) *speng*
- helytelen, igazságtalan, rossz:** [kεm.'wi.æ] *PF* mn. *kemwiä* (összetétel ebből: **ke nem** és **muiä helyes, igazságos, jó**)
- helytelen, téves, nem helyes:** [ke.'jawr] *PF* mn. *keyawr* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawr helyes**)
- helyzet:** [k|.t̂sεŋ] *PF* fn. *kltseng* (eredete: **tseng hely**)
- helyzet, állapot, körülmény:** [ti.'fkεj.tok⁷] *PF* fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok létezik**)
- helyénvaló, igazságos:** [mu.'i.æ] *PF* mn. *muiä*
- hetedik (sorszámnev):** [ki.vε] *PF* mn. *kiwe* (eredete: **kinä hét**)
- Heureka! Megvan! Értem!:** [to.'lel] *PF* gesz. *tolel* (szinoníma: **tslalam**)

- Heuréka! Rájöttem!:** [ro.ˈlun] *PF* gesz. *rolun*
- hiba:** [ˈkʰɛ.jɛj] *PF* fn. *kxeyey*
- hiba, deformáltság, folt, rossz tulajdonság:** [fɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *feʻranvi* (eredete: *feʻran* rossz természet, eredendően hibás)
- hiba, tévedés:** [ti.ˈkʰɛj] *PF* fn. *tikxey* (eredete: *kxeyey* hiba)
- hibás, valótlan:** [tʰslɛŋ] *PF* mn. *tsleng*
- hibásan, valótlantul:** [ni.ˈtʰslɛŋ] *PF* hsz. *nitsleng* (eredete: *tsleng* hibás, valótlan)
- hibát vét, elront, rosszat tesz:** [ti.ˈkʰɛj ˈs:i] *PF* i.(tn) *tikxey si* (eredete: *tikxey* hiba)
- hibátlan(nak lenni), tökéletes(nek lenni):** [j.ɔʔ] *PF* i.(átn) *yoʻ*
- hibátlanul, tökéletesen:** [ni.ˈjoʔ] *PF* hsz. *n̄yoʻ* (eredete: *yoʻ* tökéletes)
- hibázni, elbukni, sikertelennek lenni:** [ˈn.u.ˌi] *PF* i.(tn) *nui*
- hideg:** [wɛw] *PF* mn. *wew*
- hideg:** [ti.ˈwɛw] *PF* fn. *t̄iwew* (eredete: *wew* hideg)
- hideg, hűvös:** [wur] *PF* mn. *wur*
- hirtelen, figyelmeztetés nélkül:** [tʰsik] *PF* hsz. *tsik*
- hisz:** [sp.ˌaw] *PF* i.(t) *spaw*
- hitves, házastárs:** [mun.ˈtʰa.tu] *PF* fn. *muntxatu* (eredete: *muntxa* egyesült)
- hivatalos, formális:** [ˈskɛ.pɛkʰ] *PF* mn. *skepek*
- hiába, sikertelenül:** [ni.ˈnu] *PF* hsz. *n̄inu* (eredete: *nui* sikertelennek lenni)
- hiábavaló, haszontalan:** [kɛl.ˈsar] *PF* mn. *kel-sar* (összetétel ebből: *ke* nem és *lesar* hasznos)
- hiány:** [ti.ˈkɛ.lu] *PF* fn. *t̄ikelu* (eredete: *ke* nem és *lu* lenni)
- hiányolt (mint egy távollévő ember, hiányzó, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] *PF* mn. *lom*
- hiánytalan, (meg)elégedett, tele:** [jɛ] *PF* mn. *ye*
- hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] *PF* mn. *lom*
- hiányzó/hiányolt személy:** [ˈlom.tu] *PF* fn. *lomtu* (eredete: *lom* hiányzó, hiányolt)
- hobby, örömet szerző tevékenység:** [sæ.ˈsu.lm] *PF* fn. *s̄sul̄m* (eredete: *sul̄m* elfoglalt (pozitív értelemben))
- hogy (alárendelt tagmondatot jelez), azt:** [ˈfu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: *fiʻul* ez (jelölt alany eset) és *a* vonatkozó tagmondatot jelez)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), annak:** [ˈfu.ri.a] *PF* nm., alár. *furia* (összetétel ebből: *fiʻuri* ez (topikális) és *a* határozói mellékmondat kötőszava)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), az:** [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: *fiʻu* ez (alanyeset) és *a* határozói mellékmondat kötőszava)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), azt:** [ˈfu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel ebből: *fiʻu-t* ez-t (tárgyeset) és *a* határozói mellékmondat kötőszava)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.wa] *PF* ksz. *tsawa* (összetétel ebből: *tsaʻu* az (kötőmód) és *a* vonatkozó tagmondat jelző)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.ta] *PF* ksz. *tsata* (összetétel ebből: *tsaʻu-t* azt (tárgyeset) és *a* vonatkozó tagmondat jelző)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.ri.a] *PF* ksz. *tsaria* (összetétel ebből: *tsaʻu-ri* azt (topikális (hangsúlyos) esetvégződés) és *a* vonatkozó tagmondat jelző)
- hogy (ennek eredményeként):** [ˈkum.a] *PF* ksz. *kuma* (eredete: *kum* eredmény) megelőzi az eredményt, pl. ʻLu poe sevin n̄iftxan kuma yawne slolu oerʻ (Olyan gyönyörű volt, hogy beleszerettem.); lásd még ʻakumʻ
- hogy (ennek eredményeként):** [a.ˈkum] *PF* ksz. *akum* (eredete: *kum* eredmény) az eredményt követi, pl. ʻPoe yawne slolu oer akum, n̄iftxan lu sevinʻ (Beleszerettem, mert hogy olyan gyönyörű volt.); lásd még ʻkumaʻ
- hogy nehogy, különben:** [ˈftɛ.ke] *PF* ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: *fte* a célból/azért, hogy és *ke* nem (valami tagadása)) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy(an)?:** [ˈfja.pɛ] *PF* kérd. *fyape* másik alakja: *pefya*
- hogy(an)?:** [pɛ.ˈfja] *PF* kérd. *pefya* másik alakja: *fyape*
- hogy, (kötőszó):** [tʰsn̄i] *PF* alár. *tsn̄i* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy, a célból/azért:** [ftɛ] *PF* ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy; valaminek az érdekében, (azért):** [fpi]

- PF* told. *fpi+*
hol?: [pɛ.ˈsɛŋ] *PF* kérd. *peseng* másik alakja:
tsengpe
hol?: [ˈtsɛŋ.pɛ] *PF* kérd. *tsengpe* másik alakja:
peseng
holnap: [tʃ.ˈaɪ] *PF* *hsz. trray* (eredete: **trr nap**
és **hay** következő)
holnap éjjel: [tʰo.ˈnaɪ] *PF* *hsz. txonay* (eredete:
txon éj és **hay** következő)
holnapután, két nap múlva: [mɛ.sɪ.ˈaɪ] *PF* fn.,
hsz. mesrray (eredete: **trr nap**)
homlok, szemöldök: [za.ˈrɛʔ] *PF* fn. *zare'* (ös-
szetétel ebből: **zapxi** elülső rész és **re'o fej**)
homok: [ˈnɛ.ni] *PF* fn. *neni*
homályos, ködös: [lɛ.ˈja.paɪ] *PF* mn. *leyapay*
(eredete: **yapay köd**)
hope (konkrét): [sæ.sil.ˈpɛj] *PF* fn. *säsilpey*
(eredete: **silpey remél**)
Hoppá!: [ʔæʔ] *PF* *gesz. 'ü'*
hord, visz: [ˈh.ɛ.n.a] *PF* i.(t) *hena*
hordány: [ˈtut.sɛ.na] *PF* fn. *tutsena* (összetétel
ebből: **tute** személy és **sähena** hordozó)
horzolás, vágás, kisebb seb: [ˈsk'ir.ˈtsjɪpʰ] *PF*
fn. *skxirtsyip* (eredete: **skxir seb**)
hosszabb időtartamú: [nʉl.ˈkɪ] *PF* *hsz. nulkrr*
(eredete: **krr idő**)
hosszú: [ŋim] *PF* mn. *ngim*
hosszú (idő): [jɔl] *PF* mn. *yol*
hosszúság: [ŋim.ˈpupʰ] *PF* fn. *ngimpup* (eredete:
ngim hosszú és **pup** rövid)
hoz: [za.ˈm.u.ŋ.ɛ] *PF* i.(t) *zamunge* (eredete:
munge víz, hoz)
hoz, visz: [ˈm.u.ŋ.ɛ] *PF* i.(t) *munge*
hozáad, hozzátesz: [s.uŋ] *PF* i.(t) *sung*
hozzáférhetetlenné tesz, lepecsétel: [fɪ.ɛl] *PF*
i.(t) *fyel*
hozzátesz, hozzáad: [s.uŋ] *PF* i.(t) *sung*
hozzáértés, alapos ismeret: [ˈtsul.ˈfæ] *PF* fn.
tsulfä
hullám (vízé): [wɛ.ˈopʰ] *PF* fn. *weopx*
hullámszerű: [lɛ.wɛ.ˈopʰ] *PF* mn. *leweopx* (ere-
dete: **weopx hullám (vízé)**)
humor: [ti.ˈʔi.pu] *PF* fn. *tí'ipu* (eredete: **'ipu**
humoros)
humoros, vicces, mulattató: [ʔi.pu] *PF* mn.
'ipu
háború: [ˈtsam] *PF* fn. *tsam*
háborús csapat: [ˈtsam.po.ŋu] *PF* fn. *tsampon-*
gu (összetétel ebből: **tsam** háború és **pongu**
csapat)
háborús fegyver: [ˈtsam.sæ.ʔo] *PF* fn. *tsam-*
sä'o (összetétel ebből: **tsam** háború és **sä'o**
eszköz)
háló: [hæn] *PF* fn. *hän*
hámoz: [ˈfk.a.ɪ.utʰ] *PF* ige *fkarut*
hány (darab)?: [pol.ˈp'aj] *PF* kérd. *polpxay* (ös-
szetétel ebből: **holpxay** szám és **pe** képző)
hány darab?: [hol.ˈp'aj.pɛ] *PF* kérd. *holpxay-*
pe (összetétel ebből: **holpxay** szám és **pe**
kérdőszó képző)
hányni: [ˈu.ɛʔ] *PF* i.(t), i.(tn) *ue'*
három, 3: [p'ɛj] *PF* szám *pxey*
háromszor: [p'ɛ.lo] *PF* hat. *pxelo* (eredete:
pxe+ hármasszám jele és **alo** alkalom)
hát (testrész): [t'al] *PF* fn. *txal*
hát(ul)ra, hátrafelé: [nɛ.ˈʔim] *PF* *hsz. ne'im*
hátba támad, elárul: [ka.ˈvukʰ.ˈs-i] *PF* i.(tn)
kavuk si (eredete: **kavuk árulás**)
hátborzongató, kísérteties: [ˈsnɛw.sjɛ] *PF* mn.
snewsye (összetétel ebből: **snew** szorít, *fes-*
zesít és **syeha** lélegzet)
hátrafelé, hát(ul)ra: [nɛ.ˈʔim] *PF* *hsz. ne'im*
hátrány: [ˈfɛ.kum] *PF* fn. *fekum* (összetétel
ebből: **fe'** rossz és **kum** eredmény)
hátrányos: [ˈfɛ.kum.ŋaʔ] *PF* mn. *fekumnga'*
(eredete: **fekum hátrány**)
hátsó (fél vagy rész): [kæ.ˈp'i] *PF* fn. *käpxi* (ös-
szetétel ebből: **kä** megy és **hapxi** rész)
ház, otthon: [ˈkɛl.ku] *PF* fn. *kelku*
házasság, pázrás: [ti.mun.ˈt'a] *PF* fn. *tımuntxa*
(eredete: **muntxa egyesült**)
házastárs, hitves: [mun.ˈt'a.tu] *PF* fn. *muntxa-*
tu (eredete: **muntxa egyesült**)
héj, gubó, hüvely (növényé): [ʔɛ.ˈʔin] *PF* fn.
'e'in
hét, 7: [ˈki.næ] *PF* szám *kinä*
hétfő: [tʃ.ˈmu.vɛ] *PF* fn. *trrmuve* (összetétel
ebből: **trr nap** és **muve** második)
hétköznapi, mindennapos: [lɛ.ˈtʃ.tʃ] *PF* mn.
letrrrrr (eredete: **trr nap**)
hétvége: [ˈmun.tʃ] *PF* fn. *muntrr* (eredete: **mu-**
ne kettő és **trr nap**)
hézag, rés: [ˈmɛk.ˈtsɛŋ] *PF* fn. *mektseng* (össz-
tétel ebből: **mek** üres és **tseng** hely)
hír, újság: [fmawn] *PF* fn. *fmawn*
híresnek lenni: [t'an.ˈɪ.o.ʔ.a] *PF* i.(tn) *txanro'a*
(összetétel ebből: **txan** sok és **ro'a** félelmet va-
gy tiszteletet kelteni)

hív, szólít: [sj·aw] *PF* i.(tn) *syaw*
hó: [ˈhɛɪ.wi] *PF* fn. *herwì*
hólyaglámpa, nektárlámpás: [ˈt̪smi.snɾ] *PF*
 fn. *tsmisnrr* (összetétel ebből: **tsmi** nektár és **nrr** ragyog)
hómező: [ˈhɛɪ.tʰa.jo] *PF* fn. *hertxayo* (eredete: **herwì** hó és **txayo** mező)
hónap: [vo.ˈspʰi] *PF* fn. *vospxi* (eredete: **vosipxi** tizenkettő és **zìsità** évé)
hópehely: [ˈhɛɪ.wi.va] *PF* fn. *herwìva* (eredete: **herwì** hó és **ilva** pehely)
hóvihar: [tʰan.ˈfwɛɪ.wi] *PF* fn. *txanfwerwì* (eredete: **txan** sok és **hufwe+herwì** szél+hó)
hózápor: [hɛɪ.ˈmɛjpʰ] *PF* fn. *hermeyp* (eredete: **herwì** hó és **meyp** gyenge)
húros hangszer: [iʰ.ɛn] *JC* fn. *i'en*
hús: [tsɲan] *PF* fn. *tsngan*
hús aprításához használt rúd: [i.kutʰ] *PF* fn. *ikut*
hús füstöléséhez használt tartó: [ˈmɛɪ.ki] *PF*
 fn. *merki*

I

"ivótök", flaska: [ʔɛ.ʰin.ʃɛj] *PF* fn. *e'insey* (összetétel ebből: **e'in** gubó és **sey** csésze)
-ig, amíg: [vaj.kɾ] *PF* ksz. *vaykrr* (összetétel ebből: **vay-** *-ig* és **krr** idő)
i.(t): [ˈɛw.ku] *PF* ewku *ewkuérez* (ízt!)
idegen, ismeretlen: [ˈkɛ.woŋ] *PF* mn. *kewong*
idegen, ismeretlen személy: [ˈkɛ.tu.woŋ] *PF*
 fn. *ketuwong*
idegennek, furcsának, különösnek, váratlannak lenni: [h.ɛkʰ] *PF* i.(tn) *hek*
idegi összeköttetést létesíteni, összekapcsolódni vmivel/vkivel: [tsa.ˈhɛjɿ.ˈs.i] *PF* i.(tn) *tsaheyɿ si* (eredete: **tsaheyɿ** kapcsolat)
idegköteg, copf: [t̪swin] *PF* fn. *tswin*
idézet, függő beszéd bezárása idézet vége: [sikʰ] *PF* part. *sik*
idézet, függő beszéd kezdete: [san] *PF* part. *san*
idő: [kɾ] *PF* fn. *krr*
időben utána, követően: [maw] *PF* esz. *maɔw-*
időjárás: [ja.fkejɿkʰ] *PF* fn. *yafkeyk* (eredete: **fkeytok** létezik, van)
idős, öreg, hajlott korú: [ˈko.akʰ] *PF* mn. *koak*
időszerű/jelenlegi: [lɛ.ˈfkɾ] *PF* mn. *lefkrr* (ere-

hús, állati eredetű táplálék (étel): [vɛj] *PF* fn. *vɛy*
húsdaraboló eszköz: [sæ.sɛj.ˈto] *PF* fn. *säseyto* (eredete: **seyto** feldarabol (elpusztult állatot))
húz: [za.ʰæ.f.ɿpʰ] *PF* i.(t) *za'ärìp* (eredete: **'ärìp** mozgat)
húzódózva, kötekedve: [ni.wæ.ˈtɛ] *PF* hsz. *nìwäte* (eredete: **wäte** vitatkozik)
hüvely (növényé), gubó, héj: [ʔɛ.ʰin] *PF* fn. *e'in*
hő: [ti.ˈsom] *PF* fn. *tisom* (eredete: **som** forró)
hőmérséklet: [som.ˈwɛw] *PF* fn. *somwew* (eredete: **som** forró és **wew** hideg)
hős: [tʰan.tstɛw] *PF* fn. *txantstew* (összetétel ebből: **txan** sok és **tstew** bátor)
hős, nagy ember: [ˈnawm.tu] *PF* fn. *nawmtu* (eredete: **nawm** nagy)
hőstett, teljesítmény, nagy tett: [sæ.ˈro.ʔa] *PF*
 fn. *sáro'a*
hűtlenség, árulás: [ka.ˈvukʰ] *PF* fn. *kavuk*
hűvös, hideg: [wur] *PF* mn. *wur*

detete: **fikrr** most)
időt tölteni, „lógni” valakivel: [ˈk.æ.tɛŋ] *PF*
 i.(tn) *käteng*
időt vesz igénybe (ii): [kɾ.ˈn.ɛkʰ] *PF* i.(tn) *krrnekx* (összetétel ebből: **krr** idő és **nekx** elfogyaszt)
igaz: [ŋaj] *PF* mn. *ngay*
igazság: [ti.ˈŋaj] *PF* fn. *tìngay* (eredete: **ngay** igaz)
igazság(osság), becsületesség: [tim.ˈwi.æ] *PF*
 fn. *timwiä* (eredete: **muiä** rendes, igazságos, helyes, becsületes)
igazságos, helyénvaló: [mu.ˈi.æ] *PF* mn. *muiä*
igazságtalan, helytelen, rossz: [kɛm.ˈwi.æ] *PF*
 mn. *kemwiä* (összetétel ebből: **ke** nem és **muiä** helyes, igazságos, jó)
igazságtalanság: [ti.kɛm.ˈwi.æ] *PF* fn. *tikemwiä* (eredete: **kemwiä** helytelen, igazságtalan, rossz)
igazán: [ni.ˈŋaj] *PF* hsz. *nìngay* (eredete: **ngay** igaz)
ige: [ˈkɛm.li.ʔu] *PF* fn. *kemli'u* (összetétel ebből: **kem** cselekedet és **li'u** szó)
igen: [ˈsfa.nɛ] *PF* hsz., gesz. *srane*
igyekezet, sietség: [tʰi] *PF* fn. *txi*

- ihlet, inspiráció:** [slan.ti.'rɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: **slan** segítség, támogatás és **ti-rea** szellem)
- ijesztő, félelmetes:** [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*
- illeszkedik, illik, megfelel, kiegészít, természeténél fogva erősít:** [h·aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- illetve, vagyis, akarom mondani:** [ko.'lan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: **kan** céloz)
- illetően, -ről/-ről, vonatkozóan:** [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*
- illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h·aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- illusztrál, rajzol:** [w·ɛjn] *PF* i.(t) *weyn*
- ilyen mértékben, ennyire:** [fi.'t'an] *PF* hsz. *fitxan* (eredete: **txan** sok)
- ilyen módon, így:** [fi.'fja] *PF* mut.n. *fitfya* (eredete: **fya'o** mód)
- imádnivaló, kedves, cuki:** ['ho.na] *PF* mn. *hona*
- inda:** ['ʔa.na] *PF* fn. *'ana*
- indok, ok:** [lun] *PF* fn. *lun*
- indok, ok:** [o.'ɛjkʔ] *PF* fn. *oeyk*
- infixum:** ['kɛm.li.ʔu.vi] *PF* fn. *kemli'uvi* (eredete: **kemli'u** ige)
- információ:** [sæ.'o.mum] *PF* fn. *säomum* (eredete: **omum** tud)
- ingadob:** [wok.'a.u] *JC,PF* fn. *wokau* (összetétel ebből: **wok** hangos és **au** dob)
- inkább mint..., helyett:** [tupʔ] *PF* ksz. *tup*
- innivaló, ital:** [na.'ɛɪ] *PF* fn. *naer*
- inspiráció, ihlet:** [slan.ti.'rɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: **slan** segítség, támogatás és **ti-rea** szellem)
- inspirál:** [slan.ti.'rɛ s·i] *PF* i.(tn) *slantire si* (eredete: **slantire** inspiráció)
- intelligencia, értelem:** [ti.'tɕlam] *PF* fn. *titslam* (eredete: **tslam** ért)
- intelligensen, okosan:** [ni.'ka.nu] *PF* hsz. *nikanu* (eredete: **kanu** okos)
- intuitív, elméleti:** [lɛ.'ʔɛn] *PF* mn. *le'en* (eredete: **'en** találgatás) n.e.
- irigyen, féltékenyen:** [ni.'fmokʔ] *PF* hsz. *nifmokx* (eredete: **fmokx** féltékenység)
- irigység, féltékenység:** [fmokʔ] *PF* fn. *fmokx*
- irány, menetirány:** [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *salewfya* (eredete: **salew** folytat és **fya'o** út)
- irányt vált, elágazik:** [j·akʔ s·i] *PF* i.(tn) *yak si* (eredete: **yak** elágazás)
- irányába, felé:** [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal), -ból/-ből, -tól/-től, felől:** [ta] *PF* esz. *ta-*
- irányából, felől:** [ftu] *PF* esz. *ftu-*
- is, szintén:** [kopʔ] *PF* hsz. *kop*
- is, szintén:** [kopʔ] *PF* hsz. *kop*
- iskola:** ['num.tɕɛŋ] *PF* fn. *numtseng* (összetétel ebből: **nume** tanul és **tseng** hely)
- ismeretlen személy, idegen:** ['kɛ.tu.woŋ] *PF* fn. *ketuwong*
- ismeretlen, idegen:** ['kɛ.woŋ] *PF* mn. *kewong*
- ismeretlen, különös, szokatlan:** [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
- ismerni:** [sm·on] *PF* i.(tn) *smon*
- ismertetőjel, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjoŋ] *PF* fn. *syon*
- ismerős (leendő barát):** [ʔɛj.la.'naj] *PF* fn. *'eylanay* (eredete: **'eylan** barát)
- ismétel, újra csinál:** [l·ɛjn] *PF* i.(t) *leyn*
- ismételten előforduló cselekvések egyike, eset, alkalom:** ['a.lo] *PF* fn. *alo*
- iszik:** [n·ækʔ] *PF* i.(t) *näk*
- ital, innivaló:** [na.'ɛɪ] *PF* fn. *naer*
- itt, ez(en) a hely(en):** [fi.'tɕɛŋ(ɛ)] *PF* mut.n., fn. *fitseng(e)* (eredete: **tseng** hely)
- ivás útján:** [ni.'nækʔ] *PF* hsz. *ninäk* (eredete: **näk** iszik)
- ivóedény (kagylóhéjból):** ['sum.sɛj] *PF* fn. *sumsey* (összetétel ebből: **sum** kagylóhéj és **sey** csésze)
- izgalmas, mókás:** [ʔoʔ] *PF* mn. *'o'*
- izgalom, móka:** [ti.'ʔoʔ] *PF* fn. *tì'o'* (eredete: **'o'** izgalmas)
- izgatottnak lenni valami miatt, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, lelkesedni:** [s·oʔ.h·a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgyas a na'vi nyelvben -PF)
- izmos:** [tsaw.'sɲɛm] *PF* mn. *tsawnsngem* (eredete: **tsawl** nagy és **tsngem** izom)
- izom:** [tsɲɛm] *PF* fn. *tsngem*
- izé, ööö:** [ɪ] *PF* „töltelékszó” *ì*

J

- a jövő (következő) hét:** [ˈkin.tɾaj] *PF* fn. *kintrray* (eredete: **kintrr hét**)
- ja, aha, oké:** [sɾan] *PF* *hsz.*, *gesz.* *sran*
- javaslat:** [ti.ˈmɔkʰ] *PF* fn. *tɪmɔk* (eredete: **mok javasol**)
- javaslat:** [sæ.ˈmɔkʰ] *PF* fn. *sāmok* (eredete: **mok javasol**)
- javasol:** [m.ɔkʰ] *PF* i.(t) *mok*
- javul, (meg)gyógyul:** [ˈzɔ.sl-u] *PF* i.(tn) *zoslu* (összetétel ebből: **zo jól lenni** és **slu válik vmivé**)
- javul, jobb lesz:** [ˈtsan.ʔ-ul] *PF* i.(tn) *tsan’ul* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **’ul jobban, inkább**)
- javulás (konkrét esetben):** [sæ.ˈtsan.ʔul] *PF* fn. *sātsan’ul* (eredete: **tsan’ul javul**)
- javulás (általános, elvont értelemben):** [ti.ˈtsan.ʔul] *PF* fn. *titsan’ul* (eredete: **tsan’ul javul**)
- javít, (meg)gyógyít:** [zej.ˈk-o] *PF* i.(t) *zeyko* (eredete: **zo jól lenni** és **«eyk» műveltető infixum**)
- jel, jelzés:** [sæ.ˈvɿ] *PF* fn. *sävoll* (eredete: **vll jelez, mutat**)
- jelen:** [ˈse.kɾ] *PF* fn. *sekr* (összetétel ebből: **set most** és **krr idő**)
- jelenleg, mostanában:** [ni.ˈfkɾ] *PF* *hsz.* *nɪfkrr* (eredete: **fikrr most**)
- jelentés:** [ɾal] *PF* fn. *ral*
- jelentés, fontosság, jelentőség:** [wa.ˈwɛ] *PF* fn. *wawe*
- jelentős, személyesen fontos:** [tˈan.wa.ˈwɛ] *PF* mn. *txanwawe* (összetétel ebből: **txan sok** és **wawe jelentőség**)
- jelentősen, értelmesen:** [ni.wa.ˈwɛ] *PF* *hsz.* *nɪwawe* (eredete: **wawe jelentés, jelentőség**)
- jelentőség, jelentés, fontosság:** [wa.ˈwɛ] *PF* fn. *wawe*
- jelez, mutat:** [v.ˈɿ] *PF* i.(tn), i.(t) *vll*
- jellegzetesség, vonás, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- jellemvonás, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, erős vizesés, de csak ritkán):** [kˈɔɾ] *PF* fn. *kxor*
- jelzés, jel:** [sæ.ˈvɿ] *PF* fn. *sävoll* (eredete: **vll jelez, mutat**)
- jobb (nem bal):** [ˈski.ɛn] *PF* mn. *skien*
- jobb lesz, javul:** [ˈtsan.ʔ-ul] *PF* i.(tn) *tsan’ul* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **’ul jobban, inkább**)
- jobb oldal:** [ˈski.ɛm.pa] *PF* fn. *skiempa* (összetétel ebből: **skien jobb** és **pa’o oldal**)
- jobban szeret, preferál:** [nul.ˈn.ɛw] *PF* i.(tm) *nulnew* (eredete: **new akar**)
- jobbra:** [ni.ˈski.ɛn] *PF* *hsz.* *niskien* (eredete: **skien jobb**)
- jogász, ügyvéd:** [pæŋ.ˈkˈo.ju ɛ.ko.ˈɾɛn] *PF* fn. *pängkxoyu lekoren* (összetétel ebből: **pängkxoyu beszélgető** és **lekoren szabályos, jogi**)
- jut eszembe, apropó, melleleg:** [ni.ˈviŋ.kapʰ] *PF* *hsz.* *nivinkap* (eredete: **vingkap eszébe jut, “beugrik”**)
- játszik:** [u.ˈvan ˈs-i] *PF* i.(tn) *uvan si* (eredete: **uvan játék**)
- játék:** [u.ˈvan] *PF* fn. *uvan*
- jég:** [ˈtskˈɛ.paɿ] *PF* fn. *tskxepay* (eredete: **tskxe kő** és **pay víz**)
- jégeső:** [ˈtskˈaj.tɕipʰ] *PF* fn. *tskxaytsyip* (eredete: **tskxepay jég**)
- jó (megfelelő):** [sil.ˈtsan] *PF* mn. *siltsan*
- jó (válasz), helyes:** [ɛ.ˈjawɾ] *PF* mn. *eyawɾ*
- jó valamiben:** [fn.ˈan] *PF* i.(t) *fnan*
- jó ízű, finom:** [ftˈi.ˈloɾ] *PF* mn. *ftxilɔɾ* (összetétel ebből: **ftxi nyelvé** és **lor szép**)
- jó, jószág (elvont fogalom):** [ˈtsil.ˈtsan] *PF* fn. *tsiltsan* (eredete: **siltsan jó**)
- jókedvű, vidám:** [nit.ˈɾam] *PF* mn. *nitram*
- jóképpű, helyes:** [ˈsaj.ɾipʰ] *PF* mn. *sayɾip* *cs.sz.* (férkira)
- jól:** [nil.ˈtsan] *PF* *hsz.* *niltan* (eredete: **siltsan jó**)
- jól hangzó:** [mik.ˈloɾ] *PF* mn. *miklor* (eredete: **mikyun fiú** és **lor kellemes**)
- jól lenni, rendben lenni, rendben működni:** [z.ˈɔ] *PF* i.(átn) *zo*
- jól, helyesen:** [ni.ˈjawɾ] *PF* *hsz.* *nɪyawɾ* (eredete: **eyawɾ helyes, jó**)
- jóllakott, tele:** [ˈje.hakʰ] *PF* mn. *yehakx* (eredete: **ye tele** és **ohakx éhes**)
- jólét, béke:** [fpom] *PF* fn. *fpom*

jóslat: [tɪ.'sɾɛ.sɛ.ʔa] *PF* fn. *tìsresè'a* (eredete: **sresè'a megjósol**)
jószagú: [on.'lɔɾ] *PF* mn. *onlor* (összetétel ebből: **ontu orr** és **lor kellemes**)
jóság (elvont fogalom), jó: [tsɪl.'tsan] *PF* fn. *tsiltsan* (eredete: **siltsan jó**)
jön: [ʔ·a.ʔ·u] *PF* i.(tn) *za'u*
jövendő, megjósol, előre meglát: [sɾɛ.s·ɛ.'ʔ·a] *PF* i.(t) *sresè'a* (összetétel ebből:

sre+ megelőzőleg és **tse'a lát**)
jövő: [zu.'saw.kɾ] *PF* fn. *zusawkrr* (összetétel ebből: **z«us»a'u jövő** és **krr idő**)
jövő hétvége: [ʔmun.tɾ.aj] *PF* fn. *munrray* (eredete: **muntr hétvége**)
jövő hónap: [vo.sp'i.'aj] *PF* fn. *vospxiay* (eredete: **vospxi hónap**)
jövő év: [ʔi.sɪt.aj] *PF* fn. *zìsitay* (eredete: **zìsit év**)

K

"kancsó", több személye ivóedény: [ʔswo.a.sej a.'j] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey ivóedény részegítő italokhoz** és **yll közös**)
"kedvesem, kicsim": [ʔyawn.tu.tsjip] *PF* fn. *yawntutsyip* (eredete: **yawntu szeretett személy**)
"korsó"(kagylóhéjból, egy személyes ivóedény, részegítő italokhoz): [ʔswo.a.sej] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa részegítő ital, szesz** és **sey csésze**)
(ki)lövelli: [ts·æʔ] *PF* ige *tsä'*
(ki)próbál, értékkel, ellenőriz: [m·ajʔ] *PF* i.(tm) *may'*
(kötött morféma) túlzás: [hawŋ] *PF* fn. *hawng*
(kötőszó), hogy: [tsnɪ] *PF* alár. *tsnì* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
-ként, akként/ügy..., mint/ahogy: [na] *PF* esz. *na-*
kacag, nevet: [ʔh·aŋ.h·am] *PF* i.(tn) *hangham*
kagylóhéj (tengeri), csigaház: [sum] *PF* fn. *sum*
kalap: [haw.'ɾɛʔ] *PF* fn. *hawre'* (összetétel ebből: **hawnu véd, óv** és **re'o fej**)
kamera, fényképezőgép: [sjɛp.'ɾɛ] *PF* fn. *syeprel* (összetétel ebből: **syep csapdába ejt** és **rel kép**)
kampó (lógatni, felfüggeszteni valamit): [ʔkur.fja.vi] *PF* fn. *kurfyavi* (eredete: **kurfy-an fogas, függesztett tartó**)
kantár, kötőfék: [sæ.'zæ.ɾipʔ] *RL,PF* fn. *säzärìp* (eredete: **za'ärìp húz**)
kaotikus, rendetlen, rendezetlen, összevissza: [ʔvɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **luke nélkül**)
kap: [t·ɛ] *PF* i.(t) *tel*
kap, megszerez: [ʔk·a.n·om] *PF* i.(t) *kanom*

kapcsolat, kapcsolódás: [sæ.'ta.ɾɛ] *PF* fn. *sätare* (eredete: **tare összekapcsol, kapcsolatban van**)
kapcsolat, szinapszis (idegsejtek közt): [tsa.'hej.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylu*
kapcsolatban van, összeköt, összekapcsol: [ʔt·a.ɾ·ɛ] *PF* i.(t) *tare*
kapcsolódás, kapcsolat: [sæ.'ta.ɾɛ] *PF* fn. *sätare* (eredete: **tare összekapcsol, kapcsolatban van**)
kar: [p'un] *PF* fn. *pxun*
karjaiban tart, ölel, karol: [m·ɛ.'y·am] *PF* i.(t) *meyam*
karkötő, karszalag: [ʔp'aw.p'un] *PF* fn. *pxawpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pxun kar**)
karnyújtásnyira, közelben: [a.'sim] *PF* *hsz. asim* (eredete: **sim közel van**)
karol, ölel, karjaiban tart: [m·ɛ.'y·am] *PF* i.(t) *meyam*
karolás, ölelés: [sæm.'yam] *PF* fn. *sämyam* (eredete: **meyam ölel**)
karom, köröm: [tsin] *PF* fn. *tsin*
karszalag, karkötő: [ʔp'aw.p'un] *PF* fn. *pxawpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pxun kar**)
katonai egység, szakasz, csapat: [ʔwɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem harcol** és **pongu csoport**)
kavics (szétmorzsolts kő): [nik'] *PF* fn. *nikx*
kavics (természetes erők által simára csiszolt apró kő): [ʔtsk'ɛ.vi] *PF* fn. *tskxevi* (eredete: **tskxe kő**)
kb. haza, fontos és szeretett hely: [ʔt'an.'wɛ.tɛŋ] *PF* fn. *txanwetseng* (eredete: **txanwawe(a) jelentős** és **tseng hely**)
kb.: ország, törzsi birtok / tartomány:

- [t'an.lo.'k'ɛ] _{PF} fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan**; **olo'** nagy; *klán* és **atlxke föld**)
- kecsesség, elegancia, báj**: [l'o.ran] _{PF} fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** gyönyörű és **ran** belső tulajdonság)
- kedd**: [tɹ.'p'ej.vɛ] _{PF} fn. *trrpexyve* (összetétel ebből: **trr** nap és **pxeyve** harmadik)
- kedves**: [tɹ.'stun.wi.ŋaʔ] _{PF} mn. *tɹstunwinga'* (összetétel ebből: **tɹstunwi** kedvesség és **nga'** tartalmaz)n.e.
- kedves, figyelmes, tapintatos**: [t'ɹstun.wi] _{PF} mn. *tstunwi*
- kedves, gyengéd, lágy (személy vagy dolog)**: [flɹ] _{PF} mn. *flrr*
- kedves, imádnivaló, cuki**: [h'o.na] _{PF} mn. *hona*
- kedvesen, édesen**: [ni.'ho.na] _{PF} hsz. *nihona* (eredete: **hona** kedves)
- kedveskedő kifejezés), édes bogyó (gyengéd)**: [pa.ska.'lin] _{PF} fn. *paskalin* (eredete: **pa-suk** bogyó és **(a)kalin** édes)
- kedvesség**: [tɹ.'tstun.wi] _{PF} fn. *tɹstunwi* (eredete: **tstunwi** kedves)
- kedvesség, cukiság**: [tɹ.'ho.na] _{PF} fn. *tihona* (eredete: **hona** kedves)
- kedvező, előnyös**: [ɛt.'ɹip] _{PF} mn. *etrip*
- kefe, fésű**: [sl.a.jk] _{PF} i.(t) *slayk*
- kell**: [z'ɛ.n'ɛ] _{PF} i.(tnm) *zene*
- kellemes, enyhe, mérsékelt**: [t'sja.fɛ] _{PF} mn. *tsyafe*
- kellemes, gyönyörűsége**: [loɹ] _{PF} mn. *lor*
- kellemes, nyugodalmas, derűs**: [lɛ.'fpom] _{PF} mn. *lefpom* (eredete: **fpom** boldogság, béke) n.e.
- kellemes, élvezhető (fizikailag, szexuálisan)**: [mo.'wan] _{PF} mn. *mowan*
- kellemetlen hang, zaj**: [v'æ.pam] _{PF} fn. *vāpam* (eredete: **vā** kellemetlen és **pam** hang)
- kellemetlen, undorító**: [væʔ] _{PF} mn. *vā'*
- kellene**: [swe.j.l.u] _{PF} ige *sweylu* (eredete: **swey** a legjobb és **lu** lenni)
- kemény**: [t'a.ʔ] _{PF} mn. *txa'*
- keményen, szorgalmasan**: [kawɹ] _{PF} hsz. *kawɹ*
- kendő, ponchó, köpeny**: [l'ʔa.rɛ] _{PF} fn. *'are*
- kenu**: [ja.'nɛj] _{PF} fn. *yaney*
- kenuvező**: [spul.ja.'nɛj] _{PF} fn. *spulyaney* (összetétel ebből: **spule** hajt és **yaney** kenu)
- kerekített, hajlított, görbe**: [k'o.um] _{PF} mn. *koum*
- keres**: [fw'ɛw] _{PF} i.(t) *fwew*
- keresztül (vmi közepén át), át**: [k'am.læ] _{PF} told. *kxamlä-* (eredete: **kxam** közép)
- keresztül, által(a), révén, mentén**: [i.læ] or [i.'læ] _{PF} told. *ilä+*
- keresztül, át az ellenkező oldalra**: [fɛw] _{PF} told. *few-*
- kerület, határ, perem**: [p'aw.pa] _{PF} fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw** körül és **pa'o** oldal)
- keserű**: [s'jæ.ʔæ] _{PF} mn. *syä'ü*
- keserű, savanyú**: [wɛ.ʔaj] _{PF} mn. *we'ay*
- keskeny**: [snɛp] _{PF} mn. *snep*
- kesztyű**: [haw.n.'tsjok] _{PF} fn. *hawnts yokx* (összetétel ebből: **hawnu** véd, óv és **ts yokx** kéz)
- kettő, 2**: [mu.nɛ] _{PF} szám *mune*
- kevés (kis mennyiség)**: [ʔit] _{PF} fn. *'it*
- kevés, csekély**: [hɪm] _{PF} mn. *hɪm*
- kevés, néhány**: [hol] _{PF} mn. *hol*
- kevésbé**: [ni.'næn] _{PF} hsz. *ninän* (eredete: **nän** csökkent)
- kevésbé, kicsit**: [ni.'ʔit] _{PF} hsz. *n'i't* (eredete: **'it** kevés)
- kezd**: [s'ŋæ.ʔi.kɹ] _{PF} fn. *sngä'ikrr* (összetétel ebből: **sngä'i** (el)kezdődik és **krr** idő)
- kezd**, **kezdő helyzet**: [s'ŋæ.ʔi.tɛɛŋ] _{PF} fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: **sngä'i** start és **tseng** hely)
- kezd**ben vagy **kezdettől fogva létező, eredeti, első a sorban**: [lɛ.'s'ŋæ.ʔi] _{PF} mn. *lesngä'i* (eredete: **sngä'i** kezd)
- kezdő**: [s'ŋæ.ʔi.ju] _{PF} fn. *sngä'iyu* (eredete: **sngä'i** (el)kezdődik)
- kezdő helyzet, kezd**: [s'ŋæ.ʔi.tɛɛŋ] _{PF} fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: **sngä'i** start és **tseng** hely)
- kezel (érzelmileg), tart, viselkedik valakivel szemben**: [z'ɛt] _{PF} i.(t) *zet*
- ki(-felé), belülről**: [ftum.fə] _{PF} told. *ftumfa-* (eredete: **mifa** belül)
- ki(csoda)?**: [pɛ.'su] _{PF} kérd. *pesu* másik alakja: **tupe**
- ki(csoda)?**: [tu.pɛ] _{PF} kérd. *tupe* másik alakja: **pesu**
- kicserél, helyettesít**: [ɹ'awn] _{PF} i.(t) *rawn*
- kicserélés, helyettesítés**: [tɹ.'rawn] _{PF} fn. *tɹ-rawn* (eredete: **rawn** kicserél)
- kicsi te, csekélység**: [ŋa.tɹsjip] _{PF} nm. *ngatsyip* (eredete: **nga** you)
- kicsi, apró, parányi**: [hɹ.ʔi] _{PF} mn. *hi'i*

- kicsim**", "kedvesem: [ˈyawn.tu.ʈsɿp] PF fn. *yawntutsyìp* (eredete: **yawntu** szeretett személy)
- kicsit**, **kevés**: [ni.ˈʔitː] PF hsz. *nì'it* (eredete: 'it kevés)
- kicsit**, **kissé**: [ni.ˈhol] PF hsz. *nìhol* (eredete: **hol** kevés)
- kiegészít**, **illik**, **megfelel**, **illeszkedik**, **természeténél fogva erősít**: [h·aʔ] PF i.(tn) *ha'*
- kiejtés**, **hangsúly**: [ˈli.ʔu.pam] PF fn. *li'upam* (összetétel ebből: **li'u** szó és **pam** hang)
- kifejezés**, **nyelvi elem**: [ˈliʔ.fja.vi] PF fn. *li'fyavi* (eredete: **li'fya** nyelv)
- kifejezés**, **szókapcsolat**: [ˈli.ʔu.km̩.vi] PF fn. *li'ukingvi* (eredete: **li'uking** mondat)
- kihasznál**: [ˈkawŋ.s.aɾ] PF i.(t) *kawngsar*
- kihívás** (ünnepélyes): [fpe.ˈi.o] PF fn. *fpeio*
- kijelölt/egységnyi munka**, **feladat**: [ti.ˈkaŋ.kɛm.vi] PF fn. *tikangkemvi* (eredete: **tikangkem** munka)
- kijön**, **előbukkan**: [wɿ.ˈz.a.ʔu] PF i.(tn) *wrr-za'u* (eredete: **wrrpa** kívül és **za'u** jön)
- kikapcsol**, **relaxál**: [sj.ɔɾ] PF i.(tn) *syor*
- kiképzés**, **edzés**, **gyakorlat**: [ˈtsk'ɛ.kɛŋ] PF fn. *tskxekeng*
- kilincs**, **fogantyú**: [sæ.ˈfjɛpː] PF fn. *säfyep* (eredete: **fyep** megfog)
- kilovagol**: [kæ.ˈm.ak.t.o] PF ige *kámakto* (összetétel ebből: **kä** megy és **makto** lovagol, meggül)
- kiló**, **felszáll**: [ja.ˈw.o] PF i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: **ya** levegő és **wo** nyúl)
- kimutat**, **felfed**, **leleplez** (szó szerint és átvitt értelemben is): [ˈk.u.l.atː] PF i.(t) *kulat*
- kincs**; **ritka** és **értékes dolog**: [ˈtsjɛjm] PF fn. *tsyeym*
- kinyit**: [pi.ˈakː s-i] PF i.(tn) *piak si* (eredete: **piak** nyitót)
- kinyílik**, **kivirágzik**: [ʔ.ɔŋ] PF ige 'ong
- kinyílás**, **virágzás**: [ti.ˈʔɔŋ] PF fn. *tì'ong* (eredete: 'ong virágzik)
- kinézet**, **látvány**, **megjelenés**: [ʔuɾ] PF fn. 'ur
- kinézet**, **megjelenés**: [ti.ˈlam] PF fn. *tilam* (eredete: **lam** látszik)
- kis pillanat**, **másodperc**: [ˈswaw.ʈsɿpː] PF fn. *swawtsyìp* (eredete: **swaw** pillanat)
- kis rész**, **kisebbség**: [hɪm.ˈp'i] PF fn. *hìmpxi*
- kis tó**, **medence**: [ˈʔo.ra.ʈsɿpː] PF fn. 'oratsyìp (eredete: 'ora tó)
- kisebb betegség**, **gyengélkedés**: [sæ.ˈsp'in.ʈsɿpː] PF fn. *säspxintsyìp* (eredete: **säspxin** betegség)
- kisebb csoporté pl. vadászoké)**, **vezető** (ideiglenesen): [ˈɛjk.ju] PF fn. *eykyu* (eredete: **eyk** vezet)
- kisebb seb**, **vágás**, **horzsolás**: [ˈsk'ir.ʈsɿpː] PF fn. *skxirtsyìp* (eredete: **skxir** seb)
- kisebbség**, **kis rész**: [hɪm.ˈp'i] PF fn. *hìmpxi*
- kislány** (kedveskedő kifejezés): [ˈʔi.te.ʈsɿpː] PF fn. 'itetsyìp (eredete: 'ite lány)
- kissé**, **kicsit**: [ni.ˈhol] PF hsz. *nìhol* (eredete: **hol** kevés)
- kiterjedt**, **hatalmas**, **terjedelmes**: [ˈho.ɛtː] PF mn. *hoet*
- kiterjedten**, **széles körben**: [ni.ˈho.ɛtː] PF hsz. *nìhoet* (eredete: **hoet** hatalmas, terjedelmes, kiterjedt)
- kitűnő**: [ˈt'an.ʈsan] PF mn. *txantsan*
- kitűnő**, **rendkívüli**, **fenséges stílusú**: [ˈfjo.lupː] PF mn. *fyolup* (összetétel ebből: **fyole** fenséges és **lupra** stílus)
- kivirágzik**, **kinyílik**: [ʔ.ɔŋ] PF ige 'ong
- kivétel**: [ti.muŋ.ˈwɿ] PF fn. *tìmungwrr* (eredete: **mungwrr** kivételével)
- kivételezik**, **kivételt tesz**: [ti.muŋ.ˈwɿ s-i] PF i.(tn) *tìmungwrr si* (eredete: **tìmungwrr** kivétel)
- kivételt tesz**, **kivételezik**: [ti.muŋ.ˈwɿ s-i] PF i.(tn) *tìmungwrr si* (eredete: **tìmungwrr** kivétel)
- kivételével**: [muŋ.ˈwɿ] PF told. *mungwrr-*
- kizár**, **távol tart**: [ɛ.k'an s-i] PF i.(tn) *ekxan si* (eredete: **ekxan** barikád, akadály)
- kizökkent**, **megszakít**, **félbeszakít**: [m.æ.ˈk'u] PF i.(t) *mäkxu* (eredete: **kxu** baj)
- kiábrándulás**, **csalódás**, **meghiúsult elvárások** miatti **érzelmi csalódottság**: [ˈjɛw.la] PF fn. *yewla*
- kiábrándító**: [le.ˈjɛw.la] PF mn. *leyewla* (eredete: **yewla** kiábrándulás)
- kiábrándítóan**, **csalódást okozva**: [ni.ˈjɛw.la] PF hsz. *nìyewla* (eredete: **yewla** csalódás)
- kiáll**, **sikerrel vesz** (próbát): [ɛm.ˈz.a.ʔu] PF i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: **za'u** jön)
- kiállítás**, **bemutató**: [sæ.wm.ˈt'u] PF fn. *säwintxu* (eredete: **wìntxu** mutat)
- kiált**: [l.ɛjm] PF i.(tn) *leym*

- kiáltás:** [ti.'lejɪm] *PF* fn. *tileym* (eredete: **leym** kiált)
- kiűz, elüldöz:** [k·u.'t·ak'] *PF* i.(t) *kurakx*
- klassz, csodálatos, fantasztikus:** [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
- klán:** [o.'loʔ] *PF* fn. *olo'*
- klánvezető, törzsfő:** [o.lo.'ʔejk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo'** klán és **eyk-tan** vezető)
- kocsonyás, nyúlós, sűrű:** [k'um] *PF* mn. *kxum*
- kolléga:** [lɛɛ.tu] *PF* fn. *lertu*
- koncentrál valamire, specializálódik, különösen érdeklődik:** [k'an.ʔ·m] *PF* i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan** elfoglalt és **'in** be busy)
- koncentrál, összpontosít:** [k'an.fp·il] *PF* i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: **kan** cél és **fpil** gondol)
- konferencia, nagygyűlés:** [tsawl.ul.'t'a] *PF* fn. *tsawlultxa* (összetétel ebből: **tsawl** nagy és **ultxa** találkozó)
- konténer, tároló, tartály:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sähena* (eredete: **hena** hord)
- koponya:** [tɛk.rɛ] *PF* fn. *tekre*
- kor:** [kɛ.wan] *PF* fn. *kewan* (eredete: **koak** öreg és **'ewan** fiatal)
- kora délután:** [k'am.tɪ.maw] *PF* fn. *kxamtrr-maw* (összetétel ebből: **kxamtrr** dél és **maw** után)
- korai:** [ɛ.'jɛʔ.kɪ] *PF* mn. *leye'krr* (eredete: **ye'krr** korán)
- korábban, megelőzőleg:** [sɛɛ] *PF* esz. *sre+*
- korábban, már:** [sɛɛ.'kɪ] *PF* hsz. *srekr* (összetétel ebből: **sre** előtt és **krr** idő)
- korábbi, régi:** [spu.win] *PF* mn. *spuwin* n.e.
- korán:** [jɛʔ.kɪ] *PF* hsz. *ye'krr* (eredete: **ye'rìn** hamarosan és **krr** idő)
- koszos:** [tɛwt'] *PF* mn. *tsewtx*
- kultúra, életmód:** [rɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: **rey** élet és **fya'o** út, mód)
- kulturális:** [ɛ.'rɛj.fja] *PF* mn. *lereyfya* (eredete: **reyfya** kultúra)
- kurtán (időben), röviden:** [ni.'jɔl] *PF* hsz. *nìyol* (eredete: **yol** rövid (idő))
- kurzus (tanórák sorozata), tanfolyam:** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* fn. *snanumultxa* (eredete: **numultxa** tanóra)
- kutató:** [ti.fti'a.tu] *PF* fn. *tiftiatu* (eredete: **tiftia** tanulás)
- kék, zöld:** [ɛ.an] *PF* mn. *ean*
- kék/zöld szín:** [ɛ.am.pin] *PF* fn. *eampin* (eredete: **ean** kék, zöld)
- ként, akként/úgy..., mint/ahogy:** [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*
- kényelem:** [ho.an] *PF* fn. *hoan*
- kényelmes:** [nik'] *PF* mn. *nik*
- kényelmes:** [ɛ.'ho.an] *PF* mn. *lehoan* (eredete: **hoan** kényelem)
- kényelmesen:** [ni.'ho.an] *PF* mn. *nìhoan* (eredete: **hoan** kényelem)
- kényelmetlen:** [kɛl.'ho.an] *PF* mn. *kelhoan* (eredete: **hoan** kényelem)
- kép:** [rɛl] *PF* fn. *rel*
- képes, tud:** [ts·un] *PF* i.(tnm) *tsun*
- képesség:** [tsu.ʔo] *PF* fn. *tsu'o*
- képművészet:** [rɛl.tɛɛ.o] *PF* fn. *reltseo* (összetétel ebből: **rel** kép és **tseo** művészet)
- képzelt:** [ti.'ron.sɛɛl] *PF* fn. *tìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** elképzelt)
- képzelt útján, képzeletben:** [ni.'ron.sɛɛl] *PF* hsz. *nìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** elképzelt)
- képzeltbeli:** [ɛ.'ron.sɛɛl] *PF* mn. *leronsrel* (eredete: **ronsrelngop** elképzelt)
- képzeltben, képzelet útján:** [ni.'ron.sɛɛl] *PF* hsz. *nìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** elképzelt)
- kér:** [v·in] *PF* i.(t) *vin*
- kérdez:** [p·awm] *PF* ige *pawm*
- kérdés:** [ti.'pawm] *PF* fn. *tipawm* (eredete: **pawm** kérdez)
- kérés:** [æ.'t'æ.lɛ] *PF* fn. *ätxäle*
- kérés (tsnì majd a tárgyi mellékmondat):** [æ.'t'æ.lɛ 's·i] *PF* i.(tn) *ätxäle si* (eredete: **ätxäle** kérés)
- kés:** [tstal] *PF* fn. *tstal*
- késtok:** [tstal.sɛ.na] *PF* fn. *tstalsena* (összetétel ebből: **tstal** kés és **sähena** tartó)
- kész, befejezett:** [ha.'sɛj] *PF* mn. *hasey*
- kész, felkészült:** [a.'lak.si] *PF* mn. *alaksi*
- készlet, csoport, halom, rakás:** [sna.ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
- készít, alkot, létrehoz:** [ɲ·op'] *PF* i.(t) *ngop*
- készít, létrehoz:** [slɛj.'k·u] *PF* i.(t) *sleyku* (eredete: **slu** válik valamivé és «**eyk**» műveltető igei infixum)
- készül(ődik):** [h·awl] *PF* i.(t) *hawl*

- késő délután, este (alkonyat előtt):** [kajm] *PF* fn. *kaym*
- később, után, utána:** [ˈmaw.kɾ] *PF* *hsz.* *mawkr* (összetétel ebből: **maw** *után* és **krr** *idő*)
- késői:** [lɛ.ˈhawŋ.kɾ] *PF* *mn.* *lehawŋkr* (eredete: **hawŋkr** *későn*)
- későn:** [ˈhawŋ.kɾ] *PF* *hsz.* *hawŋkr* (összetétel ebből: **hawŋ** *túlzás* és **krr** *idő*)
- két nap múlva, holnapután:** [mɛ.sɾ.ˈa] *PF* fn., *hsz.* *mesrray* (eredete: **trr** *nap*)
- két napja, tegnapelőtt:** [mɛ.sɾ.ˈam] *PF* fn., *hsz.* *mesrram* (eredete: **trr** *nap*)
- két szem:** [mɛ.ˈna.ri] *PF* fn. *menari* (eredete: **me+** *kettes szám jele* és **nari** *szem*)
- kétbalkezes, ügyetlen:** [pɪ.ˈsaw] *PF* *mn.* *pisaw*
- kétszer:** [ˈmɛ.lo] *PF* *hsz.* *melo* (eredete: **me+** *kettesszám képző* és **alo** *idő*)
- kétség:** [am.ˈʔa] *PF* fn. *am'a*
- kétség nélkül:** [am.ˈʔa.lu.kɛ] *PF* *hsz.* *am'aluke* (eredete: **am'ake** *biztos, magabiztos*)
- kétségbeesett, sietős:** [lɛ.ˈt'i] *PF* *mn.* *letxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kétségbeesetten, sietve:** [ni.ˈt'i] *PF* *hsz.* *nìtxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kéz:** [tsjokʔ] *PF* fn. *tsyokx*
- kézben tart, (meg)fog, markol:** [fj.ɛpʔ] *PF* i.(t) *fyep*
- kézzelfogható, világ (fizikai):** [ki.ˈfkɛj] *PF* fn. *kifkey*
- kísélet, próba:** [tɪ.ˈfmi] *PF* fn. *tifmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérlet, próba:** [sæ.ˈfmi] *PF* fn. *säfmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérteties, hátborzongató:** [ˈsnɛw.sjɛ] *PF* *mn.* *snewsye* (összetétel ebből: **snew** *szorít, feszít* és **syeha** *lélegzet*)
- kíván, követel:** [fj.ɔʔ] *PF* i.(t) *fngo'*
- kíván, óhajt:** [ˈt.a.ŋ.al] *PF* i.(tn) *rangal*
- kíváncs:** [lɛ.ˈno.mum] *PF* *mn.* *lenomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kíváncsi(nak lenni), tudni akar:** [n.ɛw.ˈo.mum] *PF* i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)
- kíváncsiság:** [tɪ.ˈno.mum] *PF* fn. *tìnomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kívánság, követelés:** [sæ.ˈfjɔʔ] *PF* fn. *säfngo'* (eredete: **fngo'** *kíván*)
- kór, betegség:** [sæ.ˈsp'in] *PF* fn. *säspxin* (eredete: **spxin** *beteg*)
- kóstol:** [t.ŋ ft'i] *PF* i.(tn) *tìng ftxì* (eredete: **tìng** *ad* és **ftxi** *nyelv*)
- köd, pára, gőz:** [ˈja.pa] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **pay** *víz*)
- ködfolt:** [pɪ.ˈwop.ˈtsjip] *PF* fn. *pìwopxtsyip* (eredete: **pìwopx** *felhő*) szó sz.: 'kis felhő'
- ködös, homályos:** [lɛ.ˈja.pa] *PF* *mn.* *leyapay* (eredete: **yapay** *köd*)
- kölcsön ad:** [kæ.ˈsr.m] *PF* i.(t) *käsrìn* (eredete: **srìn** *ideiglenesen átad egyiktől a másiknak*)
- kölcsön adott vagy kölcsön vett dolog:** [sæ.ˈsr.m] *PF* fn. *säsrìn* (eredete: **srìn** *ideiglenesen átad egyiktől a másiknak*)
- kölcsön vesz:** [za.ˈsr.m] *PF* i.(t) *zasrìn* (eredete: **srìn** *ideiglenesen átvesz a másiktól*)
- köldök:** [ŋɛpʔ] *PF* fn. *ngep*
- könny:** [ˈtsjɔw.pa] *PF* fn. *tsngawpay* (összetétel ebből: **tsngawvik** *sír* és **pay** *víz*)
- könnycsepp:** [ˈtsjɔw.pa.vi] *PF* fn. *tsngawpayvi* (összetétel ebből: **tsngawvik** *sír* és **pay+vi** *víz, rész-egész viszonyt jelző toldalékkal*)
- könnyen, egyszerűen:** [ni.ˈftu.ɛ] *PF* *hsz.* *niftue* (eredete: **ftue** *könnyű*)
- könnyít magán; WC-zik:** [fj.æʔ] *PF* i.(tn) *fngü'*
- könnyű (fizikai értelemben):** [sjo] *PF* *mn.* *syo*
- könnyű, egyszerű:** [ˈftu.ɛ] *PF* *mn.* *ftue*
- könyök:** [ˈp'un.til] *PF* fn. *pxuntil* (összetétel ebből: **pxun** *kar* és **til** *izület*)
- köp:** [ˈhi-upʔ] *PF* i.(t), i.(tn) *hiup*
- köpeny, ponchó, kendő:** [ˈʔa.rɛ] *PF* fn. *'are*
- kör:** [ˈjoʔ.ko] *PF* fn. *yo'ko* (eredete: **yo'** *tökéletes* és **ko'on** *kör*)
- kör, ovális, nagyjából kerek forma:** [ˈko.ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: **koum** *kerekített* és **'on** *alak*)
- környezet:** [ˈp'aw.ŋipʔ] *PF* fn. *pxawŋip* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **ngip** *tér, hely*)
- köröm, karom:** [tsin] *PF* fn. *tsin*
- körül(ötte):** [p'aw] *PF* told. *pxaw-*
- körülbelül, durván:** [wum] *PF* *hsz.* *wum*
- körülmény, állapot, helyzet:** [tɪ.ˈfkɛj.tokʔ] *PF* fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok** *létezik*)
- köszön(t), üdvözl:** [kal.ˈt'i 's-i] *PF* ige *kaltxi si* (eredete: **kaltxi** *helló*)
- köszönet, köszönöm!:** [i.ˈra.jo] *JC* fn., *gesz.* *irayo*
- köszönöm!, köszönet:** [i.ˈra.jo] *JC* fn., *gesz.* *irayo*

- kötekedve, húzódozva:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* *hsz.* *n̄wāte* (eredete: **wāte** *vitatkozik*)
- kötekedő, okoskodó (személy):** [lɛ.wæ.'tɛ] *PF* *mn.* *lewāte* (eredete: **wāte** *vitatkozik*)
- kötelesség:** [t̄son] *PF* *fn.* *tson*
- kötelességtudóan, engedelmesen:** [ni.'t̄son] *PF* *hsz.* *n̄tson* (eredete: **tson** *kötelesség*)
- kötél:** [t'ur.tel] *PF* *fn.* *txurtel* (összetétel ebből: **txur** *erős* és **telem** *zsinór*)
- kötőfék, kantár:** [sæ.'zæ.rɪp̄] *RL,PF* *fn.* *sāzārɪp̄* (eredete: **zā'ārɪp** *húz*)
- kötőszó:** [t̄i.lɪ.ʔu] *PF* *fn.* *tili'u* (összetétel ebből: **til** *ízület* és **li'u** *szó*)
- követ:** [n̄.oŋ] *PF* *i.(t)* *nong*
- követel, kíván:** [f̄ɪ̄.oʔ] *PF* *i.(t)* *fngo'*
- követelés, kívánság:** [sæ.'f̄ɪ̄oʔ] *PF* *fn.* *sāfngo'* (eredete: **fngo'** *kíván*)
- következő:** [h̄aj] *PF* *mn.* *hay*
- következően:** [ni.'h̄aj] *PRR* *hsz.* *n̄ihay* (eredete: **hay** *következő*)
- követően, időben utána:** [maw] *PF* *esz.* *maw-*
- közben, alatt, folyamán:** [k̄r̄.ka] *PF* *told.* *krrka-* (eredete: **krr** *idő*)
- közél van:** [s̄.im] *PF* *i.(átn)* *sim*
- közél(ében):** [l̄.ok̄] *PF* *told.* *lok-*
- közélben folyó víz, eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető:** [so.'sul] *PF* *mn.* *sosul*
- közélben, karnyújtásnyira:** [a.'sim] *PF* *hsz.* *asim* (eredete: **sim** *közél van*)
- közismerten (köznapi beszédben:** [naw.'no.mum]), **ke nem (valami tagadása)** (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- köztudottan:** [ni.aw.'no.mum] *PF* *hsz.* *n̄aw-nomum* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi infixum* és **omum** *tud, ismer*)
- központi hely:** [k'am.t̄sɛŋ] *PF* *fn.* *kxamtseng* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **tseng** *hely*)
- köztudottan, közismerten (köznapi beszédben:** [naw.'no.mum]): [ni.aw.'no.mum] *PF* *hsz.* *n̄iawnomum* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi infixum* és **omum** *tud, ismer*)
- közép, középpont:** [k'am] *PF* *fn.* *kxam*
- középpont, közép:** [k'am] *PF* *fn.* *kxam*
- középszerű, olyan amilyen:** [kɛ.'sran] *PF* *mn.* *kesran* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **sran** *igen*) (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)
- középszerűen:** [nik.'sran] *PF* *hsz.* *n̄iksran* (eredete: **kesran** *középszerű*)
- középszint:** [k'am.jɪ] *PF* *fn.* *kxamyi* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **yɪ** *szint*)
- közönséges, durva, udvariatlan:** [ræp.'tum] *PF* *mn.* *rāptum*
- közös módon, közösen:** [ni.'jɪ] *PF* *hsz.* *n̄iyll* (eredete: **yll** *közösségi*)
- közös tűz vagy tűzhely:** [jɪ.t'ɛp̄] *PF* *fn.* *ylltxep* (összetétel ebből: **yll** *közös* és **txep** *tűz*)
- közös, közösségi:** [jɪ] *PF* *mn.* *yll*
- közösen, együtt:** [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF* *hsz.* *'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **teng** *megegyező*)
- közösen, közös módon:** [ni.'jɪ] *PF* *hsz.* *n̄iyll* (eredete: **yll** *közösségi*)
- közösségi, közös:** [jɪ] *PF* *mn.* *yll*
- között(e):** [kip̄] *PF* *esz.* *kip-*
- között(e):** [mi.'kam] *PF* *told.* *mikam-*
- közül(ről):** [ta.'kip̄] *PF* *told.* *takip-* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **kip-** *között*)
- kút:** [ra.'mu.noŋ] *PF* *fn.* *ramunong*
- külső megjelenés, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, oldal, tulajdonság:** [sjon] *PF* *fn.* *syon*
- különben, hogy nehogy:** [f̄tɛ.ke] *PF* *ksz.* *fte-ke* (összetétel ebből: **fte** *a célból/azért, hogy* és **ke** *nem*) (valami tagadása) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- különbség:** [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* *fn.* *tiketeng* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *azonos*)
- különböző, különleges:** [zɛj] *PF* *mn.* *zey*
- különleges, különböző:** [zɛj] *PF* *mn.* *zey*
- különös módon, furcsa módon:** [ni.'hɛk̄] *PF* *hsz.* *n̄ihɛk* (eredete: **hɛk** *furcsának lenni*) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- különös, furcsa:** [hi.'jɪk̄] *PF* *mn.* *hiyik*
- különös, szokatlan, ismeretlen:** [st'oŋ] *PF* *mn.* *stxong*
- különösen érdeklődik, koncentrálni valamire, specializálódik:** [k'an.ʔ-im] *PF* *i.(t)* *kan'in* (összetétel ebből: **kan** *elfoglalt* és **'in** *be busy*)
- különösen, nyomatékkal, féltreérthetetlenül:** [ni.'p'i] *PF* *hsz.* *n̄ipxi* (eredete: **pxi**

éles)
különösnek, furcsának, idegennek, váratlannak lenni: [h·ɛkʰ] PF i.(tn) *hek*
kürt, duda: [pawkʰ] PF fn. *pawk*
küzdelem: [ti.wu.'sɛm] PF fn. *tɪwusem* (eredete: *wem küzd*)
küzdeni, harcolni: [w·ɛm] PF i.(tn) *wem*

L

(le)esni: [z·upʰ] PF i.(tn) *zup*
a legnagyobb, legnagyobb: [tu.'vom] PF mn. *tuvom*
labda: [ɾum] PF fn. *rum*
lakik: [kɛl.ku.'sɪ] PF i.(tn) *kelku si* (eredete: *kelku otthon*)
lassan: [nik.'ʔoŋ] PF hsz. *nɪk'ong* (eredete: *kɪ'ong lassú*)
lassú: [ki.'ʔoŋ] PF mn. *kɪ'ong*
laza: [um] PF mn. *um*
lazaság, szorosság: [ʔɛ.'k'i.num] PF fn. *'ekxinum* (összetétel ebből: *'ekxin szoros* és *um laza*)
lazán, gyengén: [ni.'mɛjpʰ] PF hsz. *nɪmɛyp* (eredete: *mɛyp gyenge*)
lebeg, levegőben úszik: [l·ɪŋ] PF i.(tn) *lɪŋ*
lebukik, alámerül, zuhan: [t·awŋ] PF i.(tn) *tawŋ*
lecke, tanóra: [sæ.'num.vi] PF fn. *sənumvi* (eredete: *sənume tanítás*)
ledőf, leszúr: [tsukʰ] PF i.(t) *tsukx*
leendő mester: [tsul.fæ.tu.'naj] PF fn. *tsulfätunay* (eredete: *tsulfätu mester*)
leendő tanár: [kar.ju.'naj] PF fn. *karyunay* (eredete: *karyu tanár*)
leendő vezető, helyettes, megbízott: [ɛjk.ta.'naj] JC,PF fn. *eyktanay* (eredete: *eyktan vezető*)
leereszkedik, alászáll: [kɪ.'k·æ] PF i.(tn) *klkă* (összetétel ebből: *klpa alj(a)* és *kă megy*)
leereszkedik, lejön: [kɪ.'z·a.ʔ·u] PF i.(tn) *klkza'u* (összetétel ebből: *klkte föld* és *za'u jön*)
lefektet (vmit) a földre: [kɪ.t'ɛj.'k·aj] PF i.(t) *kltxeykay* (összetétel ebből: *klkte föld* és *txay laposan fekszik*) tárgyas változata a *kltxay-nak*
lefelé: [nɛ.'kɪ] PF hsz. *nekll*
legalább, minimálisan: [hɪm.'t'ɛw.vaj] PF hsz. *hɪmtxewvay* (eredete: *hɪmtxew mini-*

mum)
kő: [tsk'ɛ] PF fn. *tskxe*
kő-, kőből készült: [lɛ.'tsk'ɛ] PF mn. *letskxe* (eredete: *tskxe kő*)
kőből készült, kő-: [lɛ.'tsk'ɛ] PF mn. *letskxe* (eredete: *tskxe kő*)
kőedény, mérges rovar tárolására: [ɛ.'p'aŋ] PF fn. *epxang*

mum)
legfeljebb, maximálisan: [t'an.'t'ɛw.vaj] PF hsz. *txantxewvay* (eredete: *txantxew maximum*)
leginkább, elsősorban, főként: [ni.'ʔaw.vɛ] PF mn. *nɪ'awve* (eredete: *'awve első*)
legjobb: [swej] PF mn. *swey*
legjobban, optimálisan: [ni.'swej] PF hsz. *nɪswey* (eredete: *swey legjobb*)
legközelebb: [ha.'ja.lo] PF hsz. *hayalo* (összetétel ebből: *hay következő* és *alo idő*)
legnagyobb, a legnagyobb: [tu.'vom] PF mn. *tuvom*
legrosszabb: [ʔɛ.ʔal] PF mn. *'e'al*
legtöbb, többség, nagyrészt: [t'am.'p'i] PF fn. *txampxi* (eredete: *txan sok*)
legyőzöttség, vereség: [sæ.læ.'t'ajŋ] PF fn. *sälätxayn* (eredete: *lätxayn legyőz*)
lehalkít, elcsendesül: [fn·u] PF i.(tn) *fnu*
lehet, szabad: [ts·un.sl·u] PF i.(tn) *tsunslu* (összetétel ebből: *tsun tud* és *slu valószínű*)
lehetetlen: [kɛl.'tsun] PF mn. *keltsun* (összetétel ebből: *ke nem* és *tsun tud*)
lehetséges: [lɛ.'tsun.slɪ] PF mn. *letsunslu* (eredete: *tsunslu tud, képes*)
lehetőség: [ti.'tsun.slɪ] PF fn. *titsunslu* (eredete: *tsunslu lehet, szabad*)
lehetőség, esély: [sk'om] PF fn. *skxom*
lejtősen folyó patak (megszámlálható), sziklák között: [ru.'ruɾ] PF fn. *rurur*
lejön, leereszkedik: [kɪ.'z·a.ʔ·u] PF i.(tn) *klkza'u* (összetétel ebből: *klkte föld* és *za'u jön*)
leköt(öz), odaerősít: [j·æŋ] PF i.(t) *yän*
leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is), felfed, kimutat: [k·u.l·atʰ] PF i.(t) *kulat*
lelkes, buzgó: [lɛ.'soʔ.ha] PF mn. *leso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*) cs.sz.
lelkedni, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak

- lenni valami miatt:** [s·oʔ·h·a] PF i.(t) *so'ha*
(Megjegyzés: A „lelkessedni” mindig tárgy-
as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkessedés, pozitív hozzáállás:** [tɪ.'soʔ.ha] PF
fn. *tiso'ha* (eredete: **so'ha** *lelkesnek lenni*)
- lelkessedést mutatni valamiért, lelkesnek
lenni valami iránt, izgatottnak lenni va-
lami miatt, lelkessedni:** [s·oʔ·h·a] PF i.(t)
so'ha (Megjegyzés: A „lelkessedni” mindig
tárgyas a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesen:** [ni.'soʔ.ha] PF hsz. *niso'ha* (eredete:
so'ha *lelkesnek lenni*)
- lelkesnek lenni valami iránt, lelkessedést
mutatni valamiért, izgatottnak lenni va-
lami miatt, lelkessedni:** [s·oʔ·h·a] PF i.(t)
so'ha (Megjegyzés: A „lelkessedni” mindig
tárgyas a na'vi nyelvben -PF)
- lelkileg, erős (érzelmileg, nem fizikailag),
magabiztos:** [sej.'k'el] PF mn. *seykxel*
- lenni, van:** [l·u] PF i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi
kapcsolószó, létezését kifejező ige) (a birto-
kos részesesetével birtoklást fejez ki)
- lenyel:** [k'·uk'] PF i.(t) *kxukx*
- lenézést jelöl, fúj! (megvetést:** [pak'] PF part.
pak
- lepecsétel, hozzáférhetetlenné tesz:** [fy·el] PF
i.(t) *fyel*
- lerohan, támad:** [k'ɪ] 's·i] PF i.(tn) *kxll si* (ere-
dete: *kxll lerohanás*)
- lerohanás:** [k'ɪ] PF fn. *kxll*
- lerombol, (el)pusztít, megsemmisít:**
[sk·a.'ʔ·a] PF i.(t) *ska'a*
- leszáll, földet ér:** [kl.'w·o] PF i.(tn) *kllwo* (öss-
zetétel ebből: *kllte föld* és *wo nyúl*)
- leszáll, földet ér:** [kl.'p·æ] PF i.(tn) *kllpä* (öss-
zetétel ebből: *kllte föld* és *pähem érkezik*)
- leszúr, ledöf:** [ts·uk'] PF i.(t) *tsukx*
- lesújt, (meg)üt, eltalál:** [t·a.k·uk'] PF i.(t)
takuk
- levegő:** [ja] PF fn. *ya*
- levegőben úszik, lebeg:** [l·ŋ] PF i.(tn) *lŋg*
- leveles, levél-borította:** [ɛ.'rik'] PF mn. *lerik*
(eredete: *rik levél*)
- levesz, eltávolít, elvisz:** [ʔ·a.k·u] PF i.(t) *'aku*
- levél (növényi rész):** [rik'] PF fn. *rik*
- levél-borította, leveles:** [ɛ.'rik'] PF mn. *lerik*
(eredete: *rik levél*)
- levél-zöld:** [ɪ.kɛ.an] PF mn. *rikean* (összetétel
ebből: *rik levél* és *eán zöld*)
- levéltányér:** [jom.yo ɛ.'rik'] PF fn. *yomyo lerik*
(összetétel ebből: *yomyo tányér* és *lerik le-
vél*)
- lezár (a cselekvés eredményes), befejez:**
[ʔ·iʔ·a] PF i.(tn) *'i'a*
- leír (jellemez):** [sl·aʔ.ʔs·u] PF i.(t) *sla'tsu*
- leírás:** [tɪ.'slaʔ.ʔs] PF fn. *tisla'tsu* (eredete:
sla'tsu leír)
- lila:** [ʔom] PF mn. *'om*
- lila szín:** [ʔom.pin] PF fn. *'ompin* (eredete: *'om
lila*)
- liszt:** [tsjɔ] PF fn. *tsyo*
- lisztből készült étel:** [tsjɔ.sju] PF fn. *tsyosyu*
(összetétel ebből: *tsyo liszt* és *syuve étel*)
- logikusan, természetesen, értelemszerűen:**
[ni.'lun] PF hsz. *nɪlun*
- lovagol, megül:** [m·ak.t·o] PF i.(t) *makto*
- lusta, fásult, tespedt:** [ŋoŋ] PF mn. *ngong*
- lustaság, fásultság:** [tɪ.ŋoŋ] PF fn. *tingong*
(eredete: *ngong lusta*)
- lustán, fásultan:** [ni.'ŋoŋ] PF hsz. *nɪngong* (ere-
dete: *ngong lusta*)
- lyuk (átmenő) :** [rop'] PF fn. *ropx*
- lyuk, üreg (aminek van vége vagy alja):**
[tsɔŋ.rop'] PF fn. *tsongropx* (összetétel
ebből: *tsong völgy* és *ropx lyuk*)
- láb:** [ki.'nam] PF fn. *kinam*
- lábfej:** [vɛ.nu] PF fn. *venu*
- lábcsővédő (harcban használatos):** [ra.'spuʔ]
PF fn. *raspu'*
- lábujj:** [vɛn.zɛk'] PF fn. *venzek* (összetétel
ebből: *venu lábfej* és *zekwä ujj*)
- lágý (személy vagy dolog), gyengéd, kedves:**
[flɪ] PF mn. *flrr*
- lágýan, gyengéden:** [ni.'flɪ] PF mn. *nɪflrr* (ere-
dete: *flrr gyengéd*)
- lámpa, ragyogás, fény:** [sæ.'nr] PF fn. *sänrr*
(eredete: *nrr ragyog, fénylik*)
- lándzsa:** [tuk.'ru] PF fn. *tukru*
- láný:** [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] PF fn. *'evenge* (eredete: *'eveng
gyerek*)
- láný (köznapi):** [ʔɛ.vɛ] PF fn. *'eve* (eredete:
'evenge lány)
- láný testvér:** [tsmu.kɛ] PF fn. *tsmuke* (eredete:
tsmuk testvér)
- lánýgyermek:** [ʔi.tɛ] JC,PF fn. *'ite*
- lát (szemével):** [ts·ɛ.'ʔ·a] PF i.(t) *tse'a*
- láthatóvá válik, megjelenik, megvalósul:**
[sr·ɛɪ] PF i.(tn) *srer*

látomás, vízió: [æ.'i.ɛ] *PF* fn. *äie*
 látszik, (fel)tűnik: [l·am] *PF* i.(tn) *lam*
 látszólag: [tat.'lam] *PF* hsz. *tatlam* (eredete: *lam látszik*)
 látszólag: [ni.'lam] *PF* hsz. *nìlam* (eredete: *lam látszik*)
 látvány, kinézet, megjelenés: [ʔur] *PF* fn. 'ur
 látvány, látás: [tʂɛ.'ʔa.tʂwo] *PF* fn. *tse'atswo*
 (eredete: *tse'a lát*)
 látás, látvány: [tʂɛ.'ʔa.tʂwo] *PF* fn. *tse'atswo*
 (eredete: *tse'a lát*)
 láva, magma: [t'ɛ.'k'um.pa.j] *PF* fn. *txekxumpay*
 (eredete: *txep tűz és kxumpay sűrű folyadék*)
 légy szíves! kérlek!: [ru.'t'ɛ] *PF* gesz. *rutxe*
 lélegzet: ['sʂɛ.ha] *PF* fn. *syeha*
 lélegzik: ['sʂɛ.ha s-i] *PF* i.(tn) *syeha si* (eredete: *syeha lélegzet*)
 lélek: [vit.'rã] *PF* fn. *vitra*
 lény(eg)ében megért/felismer, (bele)lát (spirituális értelemben), 'grokkol': [k'a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*
 lényeg: [t'ɛ.lɛ] *PF* fn. *txele*

M

magma, láva: [t'ɛ.'k'um.pa.j] *PF* fn. *txekxumpay* (eredete: *txep tűz és kxumpay sűrű folyadék*)
 'Milyen szomorú!', boldogtalan, szomorú: [kɛ.'ft'o] *PF* gesz. *keftxo*
 (meg)csíp, megszúr: [sɲ.ap'] *PF* i.(t) *sngap*
 (meg)csókol, (meg)puszil: [p·om] *PF* i.(t) *pom*
 (meg)céloz: [k·an] *PF* i.(tm), i.(t) *kan*
 (meg)elégedett, hiánytalan, tele: [jɛ] *PF* mn. *ye*
 (meg)fog, kézben tart, markol: [fj·ɛp'] *PF* i.(t) *fyep*
 (meg)fordul, tengely körül forog: [m·m] *PF* i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*
 (meg)gyógyul, javul: [zo.sl·u] *PF* i.(tn) *zoslu* (összetétel ebből: *zo jól lenni és slu válik vmivé*)
 (meg)gyógyít, javít: [zɛj.'k·o] *PF* i.(t) *zeyko* (eredete: *zo jól lenni és «eyk» műveltető infixum*)
 (meg)hajt, mozgásba hoz: [sp·u.l·ɛ] *PF* i.(t) *spule*
 (meg)hall: [st·awm] *PF* i.(t) *stawm*
 (meg)hallgat: [t'ɛ.ɲ 'mik.jun] *PF* i.(tn) *ting mi-*

lényeg, belső tulajdonság, valaminek az alapvető természete, személyiség: [ran] *PF* fn. *ran*
 lényegében, alapvetően, alapjában: [ni.'ran] *PF* hsz. *nìran* (eredete: *ran belső tulajdonság*)
 lépcsősor: [sna.'jɪ] *PF* fn. *snayì* (eredete: *yì szint*)
 lépést tart: [l·a.'tʂ·i] *LA* ige *latsi*
 létezik: [f'kɛj.t·ok'] *PF* i.(tn) *fkeytok* (eredete: *kifkeyti tok van a világon*)
 létrehoz, alkot, készít: [ɲ·op'] *PF* i.(t) *ngop*
 létrehoz, készít: [slɛj.'k·u] *PF* i.(t) *sleyku* (eredete: *slu válik valamivé és «eyk» műveltető igei infixum*)
 lóg: [k·ur] *PF* i.(tn) *kur*
 lök, rúg: [p'·ɛk'] *PF* i.(t) *pxek*
 lök, tol, taszít: [kæ.'ʔ·æ.r·ip'] *PF* i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: *kä megy és 'ärìp mozgat (meg)mozdít*)
 ló: [t·ɛm] *PF* i.(tn) *tem*
 lő: [t·ol.'t·ɛm] *PF* i.(t) *toltem*

kyun (eredete: *ting ad és mikyun fiúl*)
 (meg)köt: [j·m] *PF* i.(t) *yìm*
 (meg)látogat: [f'ɾ.f·ɛn] *PF* i.(t) *frrfen*
 (meg)ment, véd: [z·oɲ] *PF* i.(t) *zong*
 (meg)mozdít, mozgat: [ʔ·æ.r·ip'] *PF* i.(t) 'ärìp
 (meg)próbál, megkísérel: [fm·i] *PF* i.(tm) *fmi* (kötőmóddal)
 (meg)puszil, (meg)csókol: [p·om] *PF* i.(t) *pom*
 (meg)talál, felfedez: [ɾ·un] *PF* i.(t) *run*
 (meg)történik, bekövetkezik: [l·ɛn] *PF* i.(tn) *len*
 (meg)vizsgál, ellenőriz: [st·ɛ.'ft'·aw] *PF* i.(t) *steftxaw*
 (meg)vizsgál, felfedez: [l·aɲ] *PF* i.(t) *lang*
 (meg)véd, (meg)óv: [h·aw.n·u] *PF* i.(t) *hawnu*
 (meg)érint: [ʔ·am.p·i] *PF* i.(t) 'ampi
 (meg)érkezik, megjön: [p·æ.h·ɛm] *PF* i.(tn) *pähem*
 (meg)ért: [tʂl·am] *PF* i.(t) *tslam*
 (meg)óv, (meg)véd: [h·aw.n·u] *PF* i.(t) *hawnu*
 (meg)üt, lesújt, eltalál: [t'·a.k·uk'] *PF* i.(t) *takuk*
 -mód, módjára, módon: [ni.'fja.ʔo] *PF* hsz. *nìfya'o* (eredete: *fya'o mód*)

- a megfelelő mód, valaminek a mikéntje:** [e.'jawi.fya] *PF* fn. *eyawrfya* (eredete: *eyawr helyes és fya'ó mód*)
- a múlt (előző) hét:** [k'in.tɾam] *PF* fn. *kintrram* (eredete: *kintrr hét*)
- ma:** [fi.'tɿ] *PF* *HSZ.* *fitrr* (eredete: *trr nap*)
- ma este:** [fi.'t'on] *PF* *HSZ.*, fn. *fitxon* (eredete: *txon este*)
- madár:** [ja.jo] *PF* fn. *yayo* (összetétel ebből: *ya levegő és ioang állat*)_D
- madárfészek:** [ja.jo.ʃsɾul] *PF* fn. *yayotsɾul* (összetétel ebből: *yayo madár és tsɾul fészek*)
- madaré, állat kicsinye (emlőse, halé, rovaré):** [li.ni] *PF* fn. *lini*
- mag:** [fi.'naʔ] *PF* fn. *rina'* (eredete: *atokirina' A Szent Fa magja*)
- magabiztos, biztos:** [am.'ʔa.kɛ] *PF* mn. *am'ake* (összetétel ebből: *am'a kétség és ke nem*)
- magabiztos, erős (érzelmileg, lelkileg, nem fizikailag):** [sɛj.'k'ɛl] *PF* mn. *seykxel*
- magabiztosan:** [nam.'ʔa.kɛ] *PF* *HSZ.* *nam'ake* (eredete: *am'ake magabiztos*)
- magas:** [k'ajl] *PF* mn. *kxayl*
- magas szint:** [k'ajl.ji] *PF* fn. *kxaylyi* (összetétel ebből: *kxayl magas és yi szint*)
- magas, nagy:** [ʃsawl] *PF* mn. *tsawl* *CS.SZ.*
- magasztos, fenséges, a tökéletesnél is jobb:** [fj'o.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- magyarázat:** [ti.'o.ɛjk.tɿŋ] *PF* fn. *tioeykting* (eredete: «*eyk*» *műveltető igei infixum*) (köznyelvi használat [ti.'o.ɛjk.tɿŋ])
- magán terület, ahova vissza lehet vonulni:** [sno.mo] *PF* fn. *sno* (összetétel ebből: *sno saját és mo terület*)
- majdnem:** [stum] *PF* *HSZ.* *stum*
- marad:** [ʔ.i.'ʔ.awn] *PF* i.(tn) *'awn*
- markol, (meg)fog, kézben tart:** [fj.ɛpʔ] *PF* i.(t) *fyep*
- maximum:** [t'an.t'ɛw] *PF* fn. *txantxew* (összetétel ebből: *txan sok és txew határ, széle valaminek, vég*)
- maximálisan, legfeljebb:** [t'an.t'ɛw.vaʃ] *PF* *HSZ.* *txantxewvay* (eredete: *txantxew maximum*)
- medence, kis tó:** [ʔo.ra.ʃsɿpʔ] *PF* fn. *'oratsyip* (eredete: *'ora tó*)
- meg(romlik), rohad:** [sn.æm] *PF* i.(tn) *snäm*
- megad(ja magát), felad:** [v.ɛ.l.ɛkʔ] *PF* i.(tn) *velek*
- megbeszélés, beszélgetés:** [ti.pæŋ.'k'o] *PF* fn. *típängkxo* (eredete: *pängkxo beszélget*)
- megbocsájtás:** [t'o.a] *PF* fn. *txoa*
- megbánt, megsért:** [ti.'sɾaw sɛj.'k'i] *PF* i.(t) *tisraw seyki* (összetétel ebből: *tisraw fájdalom és s«eyk»i csinál (műveltető)*)
- megbízható, szavahihető:** [mal] *PF* mn. *mal*
- megbízhatóság:** [ti.'mal] *PF* fn. *timal* (eredete: *mal megbízható*)
- megbízott, helyettes, leendő vezető:** [ɛjk.ta.'naʃ] *JC,PF* fn. *eyktanay* (eredete: *eyktan vezető*)
- megegyező, azonos, egyenlő:** [tɛŋ] *PF* mn. *teng*
- megelőzőleg, korábban:** [sɾɛ] *PF* *ESZ.* *sɾe+*
- megemlékezés napja:** [ʔok.tɿ] *PF* fn. *'oktrr* (összetétel ebből: *'ok emlék, emlékezés és trr nap*)
- megerősít, érvényesít:** [ka.'ŋaj s.i] *PF* i.(tn) *kangay si* (eredete: *kangay érvényes*)
- megfelel, illik, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- megfelelő:** [lɛ.'tam] *PF* mn. *letam* (eredete: *tam rendben*)
- megfelelő időben, alkalmasint:** [nik.'mar] *PF* *HSZ.* *nikmar* (eredete: *kimar szezonális*)
- megfigyel, szemügyre vesz, tanulmányoz:** [ft.i.'a] *PF* i.(t) *ftia*
- megfog, megragad:** [n.i.'æ] *PF* i.(t) *niä*
- megfélemlít, megijeszt:** [t'o.pu slɛj.'k.u] *PF* i.(t) *txopu sleyku* (eredete: *txopu félelem és sleyku létrehoz*)
- meghal:** [t.ɛf.k.upʔ] *PF* i.(tn) *terkup*
- meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, csalódás, kiábrándulás:** [jɛw.la] *PF* fn. *yewla*
- meghódít, csatában legyőz:** [l.æ.'t'.ajn] *PF* i.(t) *lätxayn*
- megijeszt, megfélemlít:** [t'o.pu slɛj.'k.u] *PF* i.(t) *txopu sleyku* (eredete: *txopu félelem és sleyku létrehoz*)
- megjegyez, észrevesz, tudatában van:** [ʃs.ɛ.r.i] *PF* i.(t) *tseri*
- megjegyzés:** [sæ.pl.'t'ɛ.vi] *PF* fn. *säplltxevi* (eredete: *säplltxe állítás*)
- megjelenik, megvalósul, láthatóvá válik:** [sɾ.ɛɾ] *PF* i.(tn) *sɾer*
- megjelenés, kinézet:** [ti.'lam] *PF* fn. *tilam* (eredete: *lam látszik*)

- megjelenés, látvány, kinézet:** [ʔur] *PF* fn. 'ur
megjósol, jövendő, előre meglát:
 [srɛ.s.ɛ.'ʔ.a] *PF* i.(t) *sresɛ'a* (összetétel ebből:
sre+ megelőzőleg és **tse'a** lát)
- megjön, (meg)érkezik:** [p.æ.h.ɛm] *PF* i.(tn)
pāhem
- megkísérel, (meg)próbál:** [fm̩.i] *PF* i.(tm) *fmi*
 (kötőmóddal)
- megköszön:** [i.'ra.jo 's-i] *PF* i.(tn) *irayo si* (ere-
 dete: **irayo** köszönet)
- megközelít:** [l.okʔ] *PF* i.(t) *lok*
- megmagyaráz (miért):** [o.'ɛj.k.t.ɪŋ] *PF* i.(t)
oeykɪŋ (összetétel ebből: **oeyk** ok és **ɪŋ**
ad)
- megmászni:** [tʃj.il] *PF* i.(t) *tsyil*
- megmászás, mászás:** [sæ.'tʃjil] *PF* fn. *sätsyil*
 (eredete: **tsyil** mászik)
- megnyerő(nek) vagy szeretetre méltó(nak
 lenni):** [s.u.n.u] *PF* i.(tn) *sunu*
- megpillant, ránéz:** [n.m] *PF* i.(t) *nin*
- megragad, megfog:** [n.i.'æ] *PF* i.(t) *niä*
- megsebesít:** [sk'ir 's-i] *PF* i.(tn) *skxir si* (eredete:
 te: **skxir** seb)
- megsemmisít, (el)pusztít, lerombol:**
 [sk.a.'ʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*
- megszakít, félbeszakít, kizök kent:** [m.æ.'k'u]
PF i.(t) *mäxku* (eredete: **kxu** baj)
- megszerez, kap:** [k.a.n.om] *PF* i.(t) *kanom*
- megszámlálhatatlan, végtelen (sok):**
 [kɛ.tʃuk.'ti.am] *PF* mn. *ketsuktiam* (eredete:
ketsuk- -hatatlan, -hetetlen és **tiam** számol)
- megszólító eset jele:** [ma] *PF* part. *ma*
- megszúr, (meg)csíp:** [sɲ.apʔ] *PF* i.(t) *sngap*
- megsért, megbánt:** [ti.'sraw sej.'k-i] *PF* i.(t) *tis-*
raw seyki (összetétel ebből: **tisraw** fájdalom
 és **s«eyk»i** csinál (műveltető))
- megtagad, visszautasít, nem hajlandó vala-
 mire:** [st.o] *PF* i.(tm) *sto*
- megteszi; rendben; jó lesz:** [t.am] *PF* i.(tn);
 gesz. *tam*
- megvalósul, megjelenik, láthatóvá válik:**
 [sr.ɛr] *PF* i.(tn) *srer*
- megváltoztatott, módosított, nem eredeti ál-
 lapotú:** [zæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
- megy:** [k.æ] *PF* i.(tn) *kä*
- megáll:** [t'.ɛj] *PF* ige *txey*
- megállás nélkül, folyamatosan:** [nɪl.ke.'ftaŋ]
PF hsz. *nilleftang* (összetétel ebből: **luke**
 nélkül és **ftang** abbahagy)
- megállás, félbe-/megszakítás, hangszalag-
 zárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete:
ftang megáll)
- megállít:** [ti.'ftaŋ s.i] *PF* i.(tn) *tiftang si* (eredete:
 te: **tiftang** megállítás)
- megéri, értékes:** [l.ɛj] *PF* i.(tn) *ley*
- megérkezik, eljut/elér valahová:** [p.a.t.ɛ] *ZS*
 ige *pate*
- megérzés alapján cselekedve, találgatva:**
 [ni.'ʔɛn] *PF* hsz. *nì'en* (eredete: 'en találgatás)
- megérzés, tipp, találgatás, gyanú:** [ʔɛn] *PF* fn.
 'en
- megül, lovagol:** [m.ak.t.o] *PF* i.(t) *makto*
- meleg:** [saŋ] *PF* mn. *sang*
- mellesleg, apropó, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kapʔ]
PF hsz. *nìviŋkap* (eredete: **viŋkap** eszébe
 jut, "beugrik")
- mellkas:** [hɛjɛ] *PF* fn. *heyɛ*
- mellkast takaró nyaklánc:** [fk'i.lɛ] *PF* fn. *fkxi-*
le
- mellvért (páncél):** [ma.sat] *PF* fn. *masat*
- melléknév:** [sʃon.li.ʔu] *PF* fn. *syonli'u* (össze-
 tétel ebből: **syon** tulajdonság és **li'u** szó)
- menedék:** [zɔŋ.tseŋ] *PF* fn. *zongtseng* (össze-
 tétel ebből: **zong** megment és **tseng** hely)
- menekül, szökik:** [h.i.fw.o] *PF* i.(tn) *hifwo*
- menetirány, irány:** [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *salewfyja*
 (eredete: **salew** folytat és **fya'o** út)
- mennydörgés:** [ʔɾ.p'om] *PF* fn. 'rrpxom
- mennyi?:** [him.'t'am.pɛ] *PF* kérd. *hìmtxampe*
 másik alakja: **pìmtxan**
- mennyi?:** [pim.'t'an] *PF* kérd. *pìmtxan* másik
 alakja: **hìmtxampe**
- mennyire összetett?:** [pɛ.fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* kérd.
pefyinep'ang (eredete: **fyinep'ang** össze-
 tettség foka) másik alakja: **fyinep'angpe**
- mennyire összetett?:** [fjin.ɛp.'ʔaŋ.pɛ] *PF* kérd.
fyinep'angpe (eredete: **fyinep'ang** össze-
 tettség foka) másik alakja: **pefyinep'ang**
- mennyiség, összeg:** [him.'t'an] *PF* fn. *hìmtxan*
 (összetétel ebből: **him** kevés és **txan** sok)
- mentén:** [ro.fa] *PF* told. *rofa-*
- mentén, által(a), révén, keresztül:** [i.læ] or
 [i.'læ] *PF* told. *ilä+*
- mert:** [ta.'lun(a)] *PF* ksz. *talun(a)* (összetétel
 ebből: **ta** felől és **lun** ok)
- mert, „azon oknál fogva“:** [ta.'wɛjk(a)] *PF*
 ksz. *taweyk(a)*

- merész, bátor:** [tɪ.ˈtstɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *títstewnga'* (eredete: *títstew* bátorság, *merész-ség*) n.e. (pl. bátor tett)
- merészség, bátorság:** [tɪ.ˈtstɛw] *PF* fn. *títstew*
- merít (folyadékba):** [jɛm.ˈfpaɪ ˈs-i] *PF* i.(tn) *yemfpay si* (eredete: **yemfpay** merítés)
- merítés (folyadékba), bemártás:** [jɛm.ˈfpaɪ] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem** rak és **pay** víz)
- messze van:** [l-ɪm] *PF* i.(átn) *lìm*
- messze, távol:** [a.ˈlɪm] *PF* hsz. *alìm* (eredete: *lìm* *messze van*)
- mester:** [tsul.ˈfæ.tu] *PF* fn. *tsulfätu* (eredete: **tsulfä** ügyesség)
- mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit:** [fjan] *PF* fn. *fyan*
- meztelen, ruha nélküli:** [luk.ˈpɛn] *PF* mn. *lukpen* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **pen** ruházat (*gyűjtőfogalom*))
- mező, nyílt terep, síkság:** [ˈt'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- mi:** [aw.ˈŋa] *PF* nm. *awnga* (eredete: **ayoeng** *mi*)
- mi (beleértő):** [aj.ˈwɛŋ] *PF* nm. *ayoeng* (eredete: **oe** én) (**ayoenga**–szótó a told.-okhoz) én veletek (én és ti többen)
- mi (kizáró):** [aj.ˈo.ɛ] *PF* nm. *ayoe* (eredete: **oe** én) én övelük (én és ők többen)
- mi ketten (beleértő) (te és én):** [ˈwɛŋ] *PF* nm. *oeng* (eredete: **oe** én)
- mi ketten (kizáró):** [ˈmo.ɛ] *PF* nm. *moe* (eredete: **me+** kettes szám jele és **oe** én)
- mi történik? mit csinál?:** [ˈkɛm.pɛ] *PF* kérd. *kempe* másik alakja: **pehem** (eredete **kem** tett, *cselekedet*)
- mi történik? mit csinál?:** [pɛ.ˈhɛm] *PF* kérd. *pehem* másik alakja: **kempe** (eredete **kem** tett, *cselekedet*)
- Mi? (Mit?):** [ˈli.ʔu.pɛ] *PF* kérd. *li'upe* másik alakja: **peli'u**
- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [ˈʔu.pɛ] *PF* kérd. *'upe* (összetétel ebből: **'u** *dolog* és **pe** *kérdőszó*)
- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [pɛ.ˈu] *PF* kérd. *peu* másik alakja: **'upe**
- mialatt, amíg, miközben:** [tɛŋ.ˈkɪ] *PF* ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **krr** *idő*)
- miféle?:** [ˈfnɛ.pɛ] *PF* kérd. *fnepɛ* másik alakja: **pefnel**
- miféle?:** [pɛ.ˈfnɛl] *PF* kérd. *pefnel* másik alakja: **fnepɛ**
- mikor?:** [ˈkɪ.pɛ] *PF* kérd. *krrpe* másik alakja: **pehrr** (eredete **krr** *idő*)
- mikor?:** [pɛ.ˈhɪ] *PF* kérd. *pehrr* másik alakja: **krrpe** (eredete **krr** *idő*)
- miközben, amíg, mialatt:** [tɛŋ.ˈkɪ] *PF* ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **krr** *idő*)
- Milyen hőmérsékletű?:** [pɛ.som.ˈwɛw] *PF* kérd. *pesomwew* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
- Milyen hőmérsékletű? (gyakoribb):** [som.ˈwɛw.pɛ] *PF* kérd. *somwewpe* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
- milyen laza, milyen szoros:** [ʔɛ.ˈk'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)
- milyen laza?, milyen szoros:** [pɛ.ˈk'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)
- milyen szoros, milyen laza:** [ʔɛ.ˈk'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)
- milyen szoros, milyen laza?:** [pɛ.ˈk'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum** *szorosság, lazaság*)
- milyen széles:** [pɛ.slo.ˈsnɛpˈ] *PF* kérd. *peslosnep* (eredete: **snep** *keskeny*) (másik alakja: *slosneppe*)
- milyen széles?:** [slo.ˈsnɛ.pɛ] *PF* kérd. *slosneppe* (eredete: **snep** *keskeny*) (másik alakja: *peslosnep*)
- milyen szó? :** [pɛ.ˈli.ʔu] *PF* kérd. *peli'u* másik alakja: **li'upe**
- mindazonáltal:** [tsal.su.ˈŋaj] *PF* hsz. *tsalsung-ay*
- mindegy, bármi:** [ke.ˈtsran] *PF* mn., ksz. *ketsran* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsranten** *számít*)
- minden:** [ˈfra.ʔu] *PF* fn. *fra'u* (eredete: **'u** *dolog*)
- minden alkalommal, minden esetben, minden időben:** [ˈfra.lo] *PF* hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden esetben, minden alkalommal, minden időben:** [ˈfra.lo] *PF* hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden időben, minden alkalommal, minden esetben:** [ˈfra.lo] *PF* hsz. *fralo* (eredete:

- alo idő)**
- minden nap, naponta:** [fra.'tɾ] *PF* hsz. *fratrr* (eredete: *trr nap*)
- minden OK, Minden rendben:** [fraw.'zo] *PF* gesz. *frawzo* (eredete: *fra'u minden és zo jól lenni*)
- Minden rendben, minden OK:** [fraw.'zo] *PF* gesz. *frawzo* (eredete: *fra'u minden és zo jól lenni*)
- minden éjjel:** [fra.'t'on] *PF* hsz. *fratxon* (eredete: *txon éj*)
- mindenhogy:** [fra.'fja] *PF* hsz. *frafya* (összetétel ebből: *fra'u minden és fya'o út*)
- mindenhol, mindenütt:** [fra.'tʂɛŋ] *PF* hsz. *fratseng* (eredete: *tseng hely*)
- mindenki:** [fra.'po] *PF* nm. *frapo* (eredete: *po ő*)
- mindennapi:** [ɛ.'tɾ] *RL* mn. *letrr* (eredete: *trr nap*)
- mindennapos, hétköznapi:** [ɛ.'tɾ.tɾ] *PF* mn. *letrrrrr* (eredete: *trr nap*)
- mindenütt, mindenhol:** [fra.'tʂɛŋ] *PF* hsz. *fratseng* (eredete: *tseng hely*)
- mindig:** [fra.'kɾ] *PF* hsz. *frakrr* (eredete: *krr idő*)
- mindjárt (nem olyan hamar, mint pxiswaway):** [p'i.'jɛʔ.ɾm] *PF* hsz. *pxiyé'rìn* (összetétel ebből: *ye'rìn hamarosan és pxi éles*)
- minimum:** [hɪm.'t'ɛw] *PF* fn. *hɪmtxew* (összetétel ebből: *hɪm kevés és txew határ*)
- minimálisan, legalább:** [hɪm.'t'ɛw.vaʃ] *PF* hsz. *hɪmtxewvay* (eredete: *hɪmtxew minimum*)
- mint a na'vik, na'viul:** [ni.'naʔ.vi] *PF* hsz. *nì-Na'vi* (eredete: *Na'vi a Nép*)
- mint ez a dolog, olyan:** [na.'fi.'ʔu] *PF* mn. *nafi'u* (összetétel ebből: *na olyan, mint és fi'u ez*)
- mint mi (köznapi beszédben:** [naj.'wɛŋ]): [ni.'aj.'wɛŋ] *PF* hsz. *nìayoeng* (eredete: *ayoeng mi (beleértő)*)
- mint mindig:** [ni.'fra.'kɾ] *PF* hsz. *nìfrakrr* (eredete: *frakrr mindig*)
- mint pxiswaway), mindjárt (nem olyan hamar:** [p'i.'jɛʔ.ɾm] *PF* hsz. *pxiyé'rìn* (összetétel ebből: *ye'rìn hamarosan és pxi éles*)
- mint, ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet):** [ni.'tɛŋ.'fja] *PF* hat. *nìtengfya* (eredete: *tengfya úgy mint (ksz.)*)
- mint..., ... szerepében:** [sko] *PF* told. *sko+*
- mint/ahogy, -ként, akként/úgy...:** [na] *PF* esz. *na-*
- mint/ahogy, ként, akként/úgy...:** [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*
- mint:** [rɛ.'nu] *PF* fn. *renu*
- mintha kockán forogna az élete., Úgy:** [nɛm.'rɛj] *PF* hsz.,gesz. *nemrey* (eredete: *emrey túlél*)
- mire, amíg, addigra:** [li.'srɛ] *PF* hsz. *lisre+* (összetétel ebből: *li már és sre+ előtt*)
- miért?:** [lum.'pɛ] *PF* kérd. *lumpe* másik alakja: *pelun*
- miért?:** [pɛ.'lun] *PF* kérd. *pelun* másik alakja: *lumpe*
- moha:** [pɾ.'w] *PF* fn. *prrwll* (összetétel ebből: *prnren csecsemő és 'ewll növény*)
- mohó, falánk:** [t'a.'nɛw] *PF* mn. *txanew* (összetétel ebből: *txan sok és new akar*)
- mohóság, falánkság:** [ti.'t'a.'nɛw] *PF* fn. *títxanew* (eredete: *txanew falánk, mohó*)
- mond:** [p.'ɛŋ] *PF* i.(t) *peng*
- mondani sem kell, természetesen:** [kɛ.zɛm.pl.'t'ɛ] *PF* hsz. *kezemplltxe* (összevonás: *ke+zene+pivlltxe*)
- mondat:** [li.'ʔu.kiŋ] *PF* fn. *li'ukìng* (összetétel ebből: *li.u szó és king fonal*)
- mos:** [j.'ur] *PF* i.(t) *yur*
- mosdó, WC (a Földön):** [fɲæʔ.'tʂɛŋ] *PF* fn. *fɲä'tseng* (összetétel ebből: *fɲä' könnyít magán és tseng hely*)
- mosdó, WC (a Földön):** [mo a 'fɲæʔ] *PF* fn. *mo a fɲä'* (összetétel ebből: *mo bekerített terület és (a) fɲä' könnyít magán*)
- mosoly:** [lɾ.'tokʔ] *PF* fn. *lrrtok*
- mosolyog:** [lɾ.'tokʔ 's:i] *PF* i.(tn) *lrrtok si* (eredete: *lrrtok mosoly*)
- most:** [sɛtʔ] *PF* hsz. *set*
- mostantól (a jövőben):** [ka.j] *PF* told. *kay-*
- mostanában, jelenleg:** [ni.'fkɾ] *PF* hsz. *nìfkrr* (eredete: *fikrr most*)
- mozgat, (meg)mozdít:** [ʔ.æ.'ɾ.ɪpʔ] *PF* i.(t) *'ärìp*
- mozgásba hoz, (meg)hajt:** [sp.'u.l'ɛ] *PF* i.(t) *spule*
- mozog:** [ɾ.'ikʔ] *PF* i.(tn) *rikx*
- mulatságos történet, vicc:** [haŋ.vur] *PF* fn. *hangvur* (összetétel ebből: *hangham nevet és vur történet*)

mulattató, humoros, vicces: [ʔi.pu] *PF* mn. *'ipu*
munka: [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* fn. *tikangkem* (eredete: **kem** *cselekvés, tett*)
mutat: [w.m.'t'u] *PF* i.(t) *wìntxu*
mutat, jelez: [v.] *PF* i.(tn), i.(t) *vll*
már: [li] *PF* *hsz. li*
már, korábban: [sɛ.'kɿ] *PF* *hsz. srekr* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **krr** *idő*)
más: [ʔa.hɛ] *PF* nm. *lahe*
más: [kɛ.tɛŋ] *PF* mn. *keteng* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *megegyező*)
más szóval, azaz hogy: [ʔa.lu] *PF* *ksz. alu* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
más, másik ember vagy dolog: [ʔa.po] *PF* nm. *lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
másik ember vagy dolog, más: [ʔa.po] *PF* nm. *lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
második (sorszámnev): [mu.vɛ] *PF* mn. *muve* (eredete: **mune** *kettő*)
másodperc, kis pillanat: [swaw.'tsjip] *PF* fn. *swawtsyip* (eredete: **swaw** *pillanat*)
másodperc, nagyon rövid idő: [hi.kɿ] *PF* fn. *hikrr* (összetétel ebből: **hì'i** *kis* és **krr** *idő*)
mászva: [ni.'tsjil] *PF* *hsz. nìtsyil* (eredete: **tsyil** *mászik*)
mászás, megmászás: [sæ.'tsjil] *PF* fn. *sätsyil* (eredete: **tsyil** *mászik*)
még (fokozósó): [kɛŋ] *PF* *hsz. keng*
még mindig: [mi] *PF* *hsz. mi*
méltó, érdemes: [p'an] *PF* mn. *pxan*
mély (fizikailag): [t'uk'] *PF* mn. *txukx*
méreg: [t'um] *PF* fn. *txum*
méret: [tsawl.'hiʔ] *PF* fn. *tsawlhì'* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy (méret)* és **hì'i** *kis (méret)*)
mérges rovar tárolására, kőedény: [ɛ.'p'aŋ] *PF* fn. *ɛpxang*

N

(nyilvános) beszélő, szónok: [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF* fn. *ftxulì'uyu* (eredete: **ftxulì'u** *szónokol, beszédet mond*)
-nál/-nél: [ro] *PF* *esz. ro+*
a nantang üvöltése, vonyítás: [ŋu.waŋ] *PF* fn. *nguway* (eredete: **way** *dal*)
a na'vikkal mint néppel kapcsolatos: [lɛ.'naʔ.vi] *PF* *hsz. leNa'vi* (eredete: **Na'vi**

mérgesen, dühösen: [ni.'sti] *PF* *hsz. nìsti* (eredete: **sti** *dühöng*)
mérgező: [t'um.ŋaʔ] *PF* mn. *txumnga'* (eredete: **txum** *méreg* és **nga'** *tartalmaz*)
mérkőzés: [sæ.'wæ.sul.'tsjip] *PF* fn. *säwäsultsyip* (eredete: **säwäsul** *verseny*)
mérsékelt, enyhe, kellemes: [t'sja.fɛ] *PF* mn. *tsyafe*
mód, ösvény, út: [fja.ʔo] *PF* fn. *fya'o*
módjára, módon, -mód: [ni.'fja.ʔo] *PF* *hsz. nìfya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módon, módjára, -mód: [ni.'fja.ʔo] *PF* *hsz. nìfya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módosított, megváltoztatott, nem eredeti állapotú: [zæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
módszer, rendszer, eljárás, folyamat: [vɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o** *rend, rendezettség* és **fya'o** *mód, módszer*)
móka, izgalom: [ti.'ʔoʔ] *PF* fn. *tì'o'* (eredete: **'o'** *izgalmas*)
mókás, izgalmas: [ʔoʔ] *PF* mn. *'o'*
mögött: [u.o] *PF* told. *uo-*
múlt: [ftaw.'nɛm.kɿ] *PF* fn. *ftawnemkrr* (összetétel ebből: **ft«awn»em** *elhalad (vmi. mellett)* (*befejezett melléknévi igenévi alak*) és **krr** *idő*)
múlt hétvége: [mun.tɿ.am] *PF* fn. *muntrram* (eredete: **muntr** *hétvége*)
múlt hónap: [vo.sp'i.'am] *PF* fn. *vospxiam* (eredete: **vospxi** *hónap*)
Múlt éjjel: [t'o.'nam] *PF* *hsz. txonam* (eredete: **txon** *éj* és **ham** *előző*)
múltkor: [ha.'ma.lo] *PF* *hsz. hamalo* (összetétel ebből: **ham** *előző* és **alo** *idő*)
művész (vizuális): [rɛl.'tse.o.tu] *PF* fn. *reltseotu* (eredete: **reltseo** *vizuális művészet*)
művész (általános értelemben): [t'sɛ.o.tu] *PF* fn. *tseotu* (eredete: **tseo** *művészet*)
művészet: [t'sɛ.o] *PF* fn. *tseo*

a Nép)

na'vi bőr-kék: [taʔ.lɛ.ŋɛ.an] *PF* mn. *ta'lengɛan* (összetétel ebből: **ta'leng** *bőr* és **ean** *kék*)
nagy: [a.'p'a] *PF* mn. *apxa* n.e.
nagy ember, hős: [nawm.tu] *PF* fn. *nawmtu* (eredete: **nawm** *nagy*)
nagy tett, hőstett, teljesítmény: [sæ.'ro.ʔa] *PF* fn. *säro'a*

- nagy tettét hajt végre:** [sæ.'ɾo.ʔa s-i] *PF* i.(tn) *säro'a si* (eredete: **säro'a nagy tett**)
- nagy öröm:** [l'aw.nol] *PF* fn. *law'ol*
- nagy, magas:** [tsawl] *PF* mn. *tsawl* cs.sz.
- nagy, nemes:** [nawm] *PF* mn. *nawm*
- nagyban, nagyon:** [ni.'p'a:j] *PF* hsz. *nìpxay* (eredete: **pxay sok**)
- nagygyűlés, konferencia:** [tsawl.ul.'t'a] *PF* fn. *tsawlultxa* (összetétel ebből: **tsawl nagy** és **ultxa találkozó**)
- nagyjából kerek forma, kör, ovális:** [k'o.ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: **koum kerekített** és **'on alak**)
- nagyon:** [ni.'t'an] *PF* hsz. *nìtxan* (eredete: **txan sok**)
- nagyon forró:** [t'a.som] *PF* mn. *txasom* (eredete: **txan sok** és **som forró**)
- nagyon hideg:** [t'a.wew] *PF* mn. *txawew* (eredete: **txan sok** és **wew hideg**)
- nagyon régi, ősi:** [t'an.lal] *PF* mn. *txanlal* (összetétel ebből: **txan sok** és **lal régi**)
- nagyon rövid idő, másodperc:** [hi.kɿ] *PF* fn. *hikrr* (összetétel ebből: **hì'i kis** és **krr idő**)
- nagyon, nagyban:** [ni.'p'a:j] *PF* hsz. *nìpxay* (eredete: **pxay sok**)
- nagyrészt, többség, legtöbb:** [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxi* (eredete: **txan sok**)
- nap (napszak):** [tɿ] *PF* fn. *trr*
- nap (égitest):** [tsaw.kɛ] *PF* fn. *tsawke*
- nap-éj változás Pandorán, egy pandorai nap:** [tɿ.t'on] *PF* fn. *trrtxon* (összetétel ebből: **trr nap** és **txon éj**)
- napi szinten, rendszeresen:** [ni.'tɿ.tɿ] *PF* hsz. *nìtrrrtrr* (eredete: **trr nap**)
- napkelte után:** [tɿ.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *trr'ongmaw* (összetétel ebből: **trr'ong hajnal** és **maw után**)
- napkelte, hajnal:** [tɿ.'ʔoŋ] *PF* fn. *trr'ong* (összetétel ebből: **trr nap** és **'ong kinyílik**)
- naplemente után, alkony, sötétedés előtti időszak:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong naplemente** és **maw után**)
- naplemente, napszállta:** [t'on.'ʔoŋ] *PF,Prtr* fn. *txon'ong* (összetétel ebből: **txon éj** és **'ong kinyílik**)
- naponta, minden nap:** [fɾa.'tɿ] *PF* hsz. *fratrr* (eredete: **trr nap**)
- napszállta, naplemente:** [t'on.'ʔoŋ] *PF,Prtr* fn. *txon'ong* (összetétel ebből: **txon éj** és **'ong kinyílik**)
- narancssárga, piros:** [tun] *PF* mn. *tun*
- nasi, falat, rágcsa:** [tsje:j] *PF* fn. *tsyey*
- na'viul, mint a na'vik:** [ni.'naʔ.vi] *PF* hsz. *nì-Na'vi* (eredete: **Na'vi a Nép**)
- ne! (tiltószó):** [ɾæ.'ʔæ] *PF* part. *rä'ä*
- nedves, nyirkos, párá:** [paj.ŋaʔ] *PF* mn. *paynga'* (eredete: **pay víz** és **nga' tartalmaz**)
- negyedik (sorszámnév):** [t'si.ve] *PF* mn. *tsìve* (eredete: **tsìng négy**)
- nehéz, bonyolult:** [ŋæ.zikʔ] *PF* mn. *ngäzik*
- nehéz, súlyos (fizikai értelemben):** [ku.ʔupʔ] *PF* mn. *ku'up*
- nehézség, probléma:** [ti.'ŋæ.zikʔ] *PF* fn. *tìng-äzik* (eredete: **ngäzik nehéz**)
- nekivág, valamely kihívásra felkészül:** [s'a] *PF* i.(tn) *sa*
- nektár:** [tsmi] *PF* fn. *tsmi*
- nektárlámpás, hólyaglampa:** [t'smi.snɿ] *PF* fn. *tsmìsnrr* (összetétel ebből: **tsmi nektár** és **nrr ragyog**)
- nem:** [kɛ] *PF* hsz. *ke*
- nem (főnév előtt):** [kɛ.a] *PF* mn. *kea*
- nem (tagadás):** [kɛ.he] *PF* hsz. *kehe*
- nem csak:** [kɛn.'ʔaw] *PF* hsz. *ken'aw* (összetétel ebből: **ke nem** és **nì'aw csak**)
- nem eredeti állapotú, módosított, megváltoztatott:** [zæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
- nem fizikailag, erős (érzelmileg, lelkiileg, magabiztos):** [sej.'k'el] *PF* mn. *seykxel*
- nem hajlandó valamire, megtagad, visszautasít:** [st.o] *PF* i.(tm) *sto*
- nem határtalan, véges:** [t'ew.ŋaʔ] *PF* mn. *txewnga'* (összetétel ebből: **txew határ** és **nga' tartalmaz**)
- nem helyes, helytelen, téves:** [kɛ.'jawɿ] *PF* mn. *keyawɿ* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawɿ helyes**)
- nem más forrásból származó, eredeti, egyedi:** [ɛ.'tsim] *PF* mn. *letsim* (eredete: **tsim forrás**)
- nem szabad, tilos:** [z-ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: **zene kell** és **ke nem**)
- nem szükséges:** [kɛn.'zɛn] *PF* mn. *kenzen* (összetétel ebből: **ke nem** és **nizen kell**)
- nem tömör, üreges:** [mo.mɛkʔ] *PF* mn. *momek*
- nem üreges, tömör:** [vawʔ] *PF* mn. *vawʔ*
- nemes, nagy:** [nawm] *PF* mn. *nawm*

nevet, kacag: [h·aŋ.h·am] *PF* i.(tn) *hangham*
nincs többesszáma), étel, ennivaló
(gyűjtőnév: [ʃju.vɛ] *PF* fn. *syuwe*
nos (bevezető szó társalgásnál): [tʃɛ] *PF* part.
tse
nosza!: [ko] *PF* part. *ko*
nulla, 0: [kɛw] *PF* szám *kew*
nyak: [pɛwn] *PF* fn. *pewn*
nyelv: [liʔ.fja] *PF* fn. *liʔfya* (összetétel ebből:
liʔu szó és *fyaʔo* út *w*)
nyelv (testrész): [ftʔi] *PF* fn. *ftxi*
nyelvcsoport, nyelvhasználók: [ʔliʔ.fja.o.ʔoʔ]
PF fn. *liʔfyaoloʔ* (összetétel ebből: *liʔfya ny-*
elʔ és *oloʔ klán*)
nyelvet illető, nyelvi: [lɛ.ʔliʔ.fja] *PF* mn.
leliʔfya (eredete: *liʔfya nyelʔo*)
nyelvhasználók, nyelvcsoport: [ʔliʔ.fja.o.ʔoʔ]
PF fn. *liʔfyaoloʔ* (összetétel ebből: *liʔfya ny-*
elʔ és *oloʔ klán*)
nyelvi elem, kifejezés: [ʔliʔ.fja.vi] *PF* fn.
liʔfyavi (eredete: *liʔfya nyelʔo*)
nyelvi, nyelvet illető: [lɛ.ʔliʔ.fja] *PF* mn.
leliʔfya (eredete: *liʔfya nyelʔo*)
nyer: [j·o.ʔr·aʔ] *PF* i.(t) *yoraʔ*
nyereség, előny, haszon: [ʔtsan.kum] *PF* fn.
tsankum (összetétel ebből: *tsanʔul javul* és
kum eredmény)
nyereséges, előnyös, hasznos: [ʔtsan.kum.ŋaʔ]
PF mn. *tsankumngaʔ* (eredete: *tsankum*
előny, haszon, nyereség)
nyerés, győzelem: [ti.joʔraʔ] *PF* fn. *tijoraʔ* (ere-
dete: yoraʔ nyer)
nyilvános beszéd: [ti.ftʔu.ʔli.ʔu] *PF* fn. *tiftx-*
uliʔu (eredete: *ftxuliʔu szónokol, beszédet*
mond)
nyirkos szagú (nem állati), rothadó fa és le-
velek szagára emlékeztető: [ŋɛtʔ] *PF* mn.
nɛt
nyirkos, nedves, párás: [paj.ŋaʔ] *PF* mn.
payngaʔ (eredete: *pay víz* és *ngaʔ tartalmaz*)
nyitott, tiszta (pl.:felhőtlen ég): [pi.ʔakʔ] *PF*
 mn. *piak*
nyolc, 8: [vol] *PF* szám *vol*
nyolcadik: [ʔvol.vɛ] *PF* mn. *volve* (eredete: *vol*
nyolc)(sorszámnév)

nyomatékkal, különösen, féélreérthet-
lenül: [ni.ʔpʔi] *PF* hsz. *nipxi* (eredete: *pxi*
éles)
nyomon követ: [s·utʔ] *PF* i.(t) *sutx*
nyugalom! elég (legyen)! csitulj! semmi baj!:
 [ʔtam ʔtam] *M* gesz. *tam tam*
nyugodalmos, derűs, kellemes: [lɛ.ʔfpom] *PF*
 mn. *lefpom* (eredete: *fpom boldogság, béke*)
n.e.
nyugodt: [ma.ʔwej] *CM* mn. *mawey*
nyugodtan, békésen: [nim.ʔwej] *PF* hsz.
nimwey (eredete: *mawey nyugodt*)
nyugodtan, ráérősen: [ni.ʔtʔi.lu.kɛ] *PF* hsz.
nitxiluke (összetétel ebből: *txi sietség* és *lu-*
ke nélkül)
nyugtalanító, aggasztó: [ʔŋu.ŋaʔ] *PF* mn.
sngungaʔ (eredete: *sngum aggodalom*)
nyíl(vessző): [swi.ʔzaw] *PF* fn. *swizaw*
nyílpuska, számszeríj: [ʔtska.lɛpʔ] *PF* fn. *tska-*
lep
nyílt terep, mező, síkság: [ʔtʔa.jo] *PF* fn. *txayo*
nyúl (valamiért): [w·o] *PF* i.(t) *wo*
nyúlós, kocsonyás, sűrű: [kʔum] *PF* mn. *kxum*
ntesz, csinál, összetett igékben szerepel: [s·i]
PF si képző toldalék
négy, 4: [ʔtsiŋ] *PF* szám *tsing*
néhány, egy kevés: [ʔʔa.ʔaw] *PF* mn. *ʔaʔaw*
 (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)
néhány, kevés: [hol] *PF* mn. *hol*
nélkül(e): [ʔlu.kɛ] *PF* told. *luke-*
némaság, csend: [ti.ʔfnu] *PF* fn. *tifnu* (eredete:
fnu elcsendesül)
néprétegek megmozdulása: [ŋr.po.ŋu] *PF* fn.
ngrrpongu (összetétel ebből: *ngrr gyökér* és
pongu csoport)
név: [ʔtstʔo] *PF* fn. *tstxo*
növekedés: [ti.ʔʔul] *PF* fn. *tʔʔul*
növekvő mértékben, egyre inkább:
 [ni.ʔʔul.ʔʔul] *PF* hsz. *nʔʔulʔʔul* (eredete: *ʔʔul nö-*
vel)
növel: [ʔʔul] *PF* i.(tn) *ʔʔul*
növény: [ʔʔɛ.w] *PF* fn. *ʔewll*
nő: [tu.ʔtɛ] *PF* fn. *tutɛ* (eredete: *tute személy*)
női hitves, feleség: [mun.ʔtʔa.tɛ] *PF* fn. *muntx-*
ate (eredete: *muntxatu hitves*)
nőni: [ʔtsawl ʔsl·u] *PF* i.(tn) *tsawl slu* (összetétel
 ebből: *tsawl nagy* és *slu válni vmivé*)

O

-on/-en/-ön, bent, benne, rajta, -ban/-ben:

[mi] *PF* esz. *mì+*

oda vonatkozót mond, értekeznek, beszél valamiről: [l·awk⁷] *PF* i.(t) *lawk*

odabent, belseje, belül: [‘mi.fə] or [mi.‘fa] *PF* fn., hsz. *mífa*

odaerősít, leköt(öz): [j·æŋ] *PF* i.(t) *yän*

odafigyel, vigyáz, óvatosan cselekszik: [‘na.ri s·i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: *nari szem*)

odakint: [kæ.‘sa.tʂɛŋ] *PF* hsz. *käsatseng* (összetétel ebből: *kä* *megy* és *tseng* *hely*)

ok, indok: [lun] *PF* fn. *lun*

ok, indok: [o.‘ɛjk⁷] *PF* fn. *oeyk*

okos, eszes, értelmes: [‘ka.nu] *PF* mn. *kanu* CS.SZ.

okosan, intelligensen: [ni.‘ka.nu] *PF* hsz. *nika-nu* (eredete: *kanu* *okos*)

okoskodó (személy), kötekedő: [ɛ.wæ.‘tɛ] *PF* mn. *lewäte* (eredete: *wäte* *vitatkozik*)

oktató jellegű, értelmes, tanulságos: [‘ra.l.ŋa?] *PF* mn. *ralnga’* (összetétel ebből: *ral* *jelentés* és *nga’* *tartalmaz*)

oké, aha, ja: [sran] *PF* hsz., gesz. *sran*

oldal(a): [‘pa.ʔo] *PF* fn. *pa’o*

oldal, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, tulajdonság: [sʃon] *PF* fn. *syon*

olvas (e.g. az erdőt), érzékelés útján tudást szerez valamiről: [i.‘n·an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)

olvasva: [‘ni.nan] *PF* hsz. *ninan* (eredete: *inan* *olvas*)

olvasás: [‘ti.nan] *PF* fn. *tinan* (eredete: *inan* *olvas*)

olyan amilyen, közepszerű: [kɛ.‘sran] *PF* mn. *kesran* (összetétel ebből: *ke* *nem* és *sran* *igen*) (Ennek a szónak a származása nem

teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint ‘nem igen, nem nem,’ arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és közepszerűséget is kifejez.)

olyan módon, úgy: [tsa.‘fja] *PF* nm. *tsafya* (összetétel ebből: *tsa-* *az* és *fya’o* *mód*)

olyan érzés/szagú/ízű/ mint... , úgy néz ki/hangzik mint...: [fk·an] *PF* i.(tn) *fkan*

olyan, mint ez a dolog: [na.fi.‘ʔu] *PF* mn. *nafi’u* (összetétel ebből: *na* *olyan*, *mint* és *fi’u* *ez*)

olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság), (ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy: [tɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből: *teng* *megegyező* és *fya’o* *út*)

optimálisan, legjobban: [ni.‘swɛj] *PF* hsz. *nɪswey* (eredete: *swɛy* *legjobb*)

orca, arc: [flawm] *PF* fn. *flawm*

orca, arc, ábrázat: [kɛj] *PF* fn. *key*

orr: [‘on.tu] *JC* fn. *ontu*

orrgyűrű: [‘on.tʂaŋ] *PF* fn. *ontsang* (összetétel ebből: *ontu* *orr* és *tsang* *testékszer*)

orvosság, gyógyszer: [‘ʔum.tʂa] *PF* fn. *‘umtsa*
osztályterem: [‘num.tʂɛŋ.vi] *PF* fn. *numtsengvi* (eredete: *numtseng* *iskola*)

osztálytárs, egy osztály tagja: [nu.mul.‘t’a.tu] *PF* fn. *numultxatu* (eredete: *numultxa* *tanó-ra*)

ott, az(on) a hely(en): [tsa.‘tʂɛŋ] or [‘tsa.tʂɛŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: *tsa* *az* és *tseng* *hely*)

otthon, ház: [‘kɛl.ku] *PF* fn. *kelku*

ovális, kör, nagyjából kerek forma: [‘ko.ʔon] *PF* fn. *ko’on* (eredete: *koum* *kerekített* és *’on* *alak*)

P

pad, szék, bármely egyéb ülőalkalmatosság: [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sä’o* *eszköz* és *heyn* *ül*)

panasz: [sæ.lɛjm.‘fɛʔ] *PF* fn. *säleymfe’* (eredete: *leymfe’* *panaszkozik*)

panaszkozik: [l·ɛjm.‘fɛʔ] *PF* i.(tn) *leymfe’* (öss-

zetétel ebből: *leym* *kiált* és *fe’* *rossz*)

panaszkodás: [tɪ.lɛjm.‘fɛʔ] *PF* fn. *tileymfe’* (eredete: *leymfe’* *panaszkozik*)

parancsnok, főnök: [‘k’im.ju] *PF* fn. *kxìmyu* (eredete: *kxìm* *parancsol*, *utasít*)

parancsol, utasít: [k’·im] *PF* i.(t) *kxìm*

- parancsolás, utasítás:** [ti.'k'im] *PF* fn. *tìkxìm* (eredete: *kxìm parancsol, utasít*)
- partvonal:** [paj.'t'ɛw] *PF* fn. *paytxew* (összetétel ebből: **pay víz** és **txew határ**)
- parányi, kicsi, apró:** [hi.'ʔi] *PF* mn. *hì'i*
- parázs, hamu:** [t'ɛ.pi.va] *PF* fn. *txepìva* (eredete: **txep tűz** és **ilva csepp**)
- patak, folyam, vízfolyás:** [paj.fja] *PF* fn. *payfya* (összetétel ebből: **pay víz** és **fya'o út**)
- pazarlás:** [ti.'ʔal] *PF* fn. *tì'al* (eredete: 'al pazarrol)
- pazarló:** [ɛ.'ʔal] *PF* mn. *le'al* (eredete: 'al pazarrol) n.e.
- pazarlóan:** [ni.'ʔal] *PF* hsz. *nì'al* (eredete: 'al pazarrol)
- pazarol:** [ʔ'al] *PF* i.(t) 'al
- pehely, csepp, szilánk:** [il.va] *PF* fn. *ìlva*
- perem, kerület, határ:** [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pa'o oldal**)
- perem, szint, fok, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- piercing/testékszer:** [tsaŋ] *PF* fn. *tsang*
- pihenni:** [ts.u.'ok'] *PF* i.(t) *tsurokx*
- pillanat:** [swaw] *PF* fn. *swaw*
- piros szín:** [tum.pin] *PF* fn. *tumpin* (eredete: **tun piros, narancssárga**)
- piros, narancssárga:** [tun] *PF* mn. *tun*
- polc:** [fjan.ji] *PF* fn. *fyanyì* (összetétel ebből: **fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit** és **yì szint**)
- pompás, ízletes, bőséges:** [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*
- ponchó, köpeny, kendő:** [ʔa.ɛ] *PF* fn. 'are
- por (a levegőben):** [fwop'] *PF* fn. *fwopx* (eredete: **fwep por** és **pìwopx felhő**)
- por (felületen):** [fwɛp'] *PF* fn. *fwep*
- post script, addition:** [ti.'suŋ] *LN* fn. *tìsung* (eredete: **sung add**)
- pozitív hozzáállás, lelkesedés:** [ti.'soʔ.ha] *PF* fn. *tìso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
- precíz, finom, részletes, bonyolult (dolog):** [hi.'no] *PF* mn. *hìno*
- preferál, jobban szeret:** [nul.'n-ɛw] *PF* i.(tm) *nulnew* (eredete: **new akar**)
- prefixum:** [ɛ.o.li.'u.vi] *PF* fn. *eolì'uvi* (eredete: **eo- elő- és li'u szó**)
- probléma, nehézség:** [ti.'ŋæ.zik'] *PF* fn. *tìng-àzik* (eredete: **ngàzik nehéz**)
- préda, zsákmány:** [smaɾ] *PF* fn. *smar*
- próba(tétel):** [ti.'fmɛ.tok'] *PF* fn. *tìfmetok* (eredete: **fmetok próbára tesz**)
- próba, kísérlet:** [ti.'fmi] *PF* fn. *tìfmi* (eredete: **fmi megpróbál**)
- próba, kísérlet:** [sæ.'fmi] *PF* fn. *säfmi* (eredete: **fmi megpróbál**)
- próbára tesz, tesztl:** [fm-ɛ.t-ok'] *PF* i.(t) *fmetok*
- puha (tárgy):** [hɛw.nɛ] *PF* mn. *hewne*
- pusztítás:** [ti.ska.'ʔa] *PF* fn. *tìska'a* (eredete: **ska'a pusztít**)
- páfrány:** [i.'p'a] *RL,PF* fn. *ìpxa*
- pálca, bot:** [swɛk'] *PF* fn. *swɛk*
- pánikba esik:** [l-op'] *PF* i.(tn) *lopx*
- pár:** [mun.sna] *PF* fn. *munsna* (eredete: **mune kettő és sna'o készlet, csoport**)
- pára, köd, gőz:** [ja.paj] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya levegő** és **pay víz**)
- párosodik, szeretkezik (valakivel):** [mun.'t'a's-i] *PF* i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa egyesült**)
- párvás, házasság:** [ti.mun.'t'a] *PF* fn. *tìmuntxa* (eredete: **muntxa egyesült**)
- párás, nedves, nyirkos:** [paj.ŋaʔ] *PF* mn. *paynga'* (eredete: **pay víz** és **nga' tartalmaz**)
- példa:** [ti.'kɛ.noŋ] *PF* fn. *tìkenong* (eredete: **kenong példát mutat**)
- példát mutat, elől jár:** [k-ɛ.n-oŋ] or [kɛ.n-oŋ] *PF* i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke nem és nong követ**)
- például:** [nat.'kɛ.noŋ] *PF* ksz. *natkenong* (összetétel ebből: **na mint** és **tìkenong példa**)
- péntek:** [tɿ.'pu.vɛ] *PF* fn. *trrupuve* (összetétel ebből: **trr nap** és **puve hatodik**)
- pörget, forgat:** [k'im] *PF* i.(t) *kìm Pol rumit kolìm Pörgette a labdát*

R

- (rovárszárnyból készült, védőszemüveg, fá-
ból faragott, stb.): [ʰɛn.tɛn] _{PF} fn. *renten*
-ról/-ről, vonatkozóan, illetően: [tɛ.ʰri] _{PF}
told. *teri-*
- ragadozó: [ʰtaɪ.ni.o.ang] _{PF} fn. *tarnioang* (öss-
zetétel ebből: *taron vadászik* és *ioang állat*)
- ragyog, fénylik: [n.ɾ] _{PF} i.(tn) *nrr*
- ragyogás, fény, lámpa: [sæ.ʰnɾ] _{PF} fn. *sänrr*
(eredete: *nrr ragyog, fénylik*)
- rajongó(ja vminek): [tʰan.ʰsoʔ.ha.ju] _{PF} fn.
txansoʰhayu (összetétel ebből: *txan sok* és
soʰha lelkesedni)
- rajongó(ja vminek) (társalgási nyelvben):
[ʰso.ju] _{PF} fn. *soʰyu*
- rajta, bent, benne, -ban/-ben, -on/-en/-ön:
[mi] _{PF} esz. *mì+*
- rajta, rá: [sim] _{PF} esz. *sìn-*
- rajzol, illusztrál: [w.ɛjn] _{PF} i.(t) *weyn*
- rak, helyez: [j.ɛm] _{PF} i.(t) *yem*
- rakás, készlet, csoport, halom: [ʰsna.ʔo] _{PF} fn.
snaʰo n.e.
- redszerez, rendbe rak: [vɛ.zɛj.ʰko] _{PF} i.(t) *ve-*
zeyko (eredete: *vezo rendben lenni*)
- reggel: [ʰɛ.won] _{PF} fn. *rewon*
- rejtve, titokban, rejtőzve: [ni.ʰwan] _{PF} hsz. *nì-*
wan (eredete: *wan elrejt*)
- rejtvény, rejtély, talány, titokzatosság:
[ʰiŋ.jɛn.tsim] _{PF} fn. *ingyentsim* (összetétel
ebből: *ingyen titokzatosság érzése* és *tsim*
forrás)
- rejtély, talány, rejtvény, titokzatosság:
[ʰiŋ.jɛn.tsim] _{PF} fn. *ingyentsim* (összetétel
ebből: *ingyen titokzatosság érzése* és *tsim*
forrás)
- rejtélyes módon, titokzatosan: [ʰniŋ.jɛn] _{PF}
hsz. *ningyen* (eredete: *ingyen titokzatosság*
érezése)
- rejtélyes, titokzatos: [ʰiŋ.jɛ.ŋaʔ] _{PF} mn. *ingy-*
engaʰ (eredete: *ingyen titokzatosság érzése*)
- rejtőzve, titokban, rejtve: [ni.ʰwan] _{PF} hsz. *nì-*
wan (eredete: *wan elrejt*)
- relaxáció: [ti.ʰsjor] _{PF} fn. *tisyor* (eredete: *syor*
relaxál)
- relaxál, kikapcsol: [sj.ɔɾ] _{PF} i.(tn) *syor*
- remél (tsnì majd a remélt dolog, hacsak nem
különálló mondat) (ii): [sil.ʰp.ɛj] _{PF} i.(tn)
silpey (összetétel ebből: *siltsan jó* és *pey vár*)
- remélhetőleg: [ni.sil.ʰpej] _{PF} hsz. *nìsilpey* (ere-
dete: *silpey remél*)
- remény (elvont fogalom): [tsil.ʰpej] _{PF} fn. *tsil-*
pey (eredete: *silpey remél*)
- rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte),
rendezettség: [ʰvɛ.ʔo] _{PF} fn. *veʰo*
- rendbe hoz za magát(képletesen): [spæ.ʰp.ɛŋ]
_{PF} i.(tn) *späpeng* (eredete: *speng rendbe hoz*)
- rendbe hoz, helyreállít: [sp.ɛŋ] _{PF} i.(t) *speng*
- rendbe rak, redszerez: [vɛ.zɛj.ʰko] _{PF} i.(t) *ve-*
zeyko (eredete: *vezo rendben lenni*)
- rendben lenni, jól lenni, rendben működni:
[z.ɔ] _{PF} i.(átn) *zo*
- rendben működni, jól lenni, rendben lenni:
[z.ɔ] _{PF} i.(átn) *zo*
- rendben van, rendezett: [vɛ.ʰz.ɔ] _{PF} i.(tn) *vezo*
(összetétel ebből: *veʰo rend* és *zo jól van*)
- rendetlen, kaotikus, rendezetlen, összeviss-
za: [ʰvɛl.ke] _{PF} mn. *velke* (összetétel ebből:
veʰo rend, rendezettség és *luke nélkül*)
- rendezetlen, kaotikus, rendetlen, összeviss-
za: [ʰvɛl.ke] _{PF} mn. *velke* (összetétel ebből:
veʰo rend, rendezettség és *luke nélkül*)
- rendezett: [ʰvɛ.ŋaʔ] _{PF} mn. *vengaʰ* (összetétel
ebből: *veʰo rend, rendezettség* és *ngaʰ tartal-*
maz)
- rendezett, rendben van: [vɛ.ʰz.ɔ] _{PF} i.(tn) *vezo*
(összetétel ebből: *veʰo rend* és *zo jól van*)
- rendezettség, rend (rendetlenség vagy káosz
ellentéte): [ʰvɛ.ʔo] _{PF} fn. *veʰo*
- rendhagyó, véletlenszerű: [ʰɛ.nul.ke] _{PF} mn.
renulke (eredete: *renu minta* és *luke nélkül*)
- rendkívüli, kitűnő, fenséges stílusú:
[ʰfjo.lupʰ] _{PF} mn. *fyolup* (összetétel ebből:
fyole fenséges és *lupra stílus*)
- rendszer, eljárás, folyamat, módszer: [ʰvɛ.fja]
_{PF} fn. *vefya* (összetétel ebből: *veʰo rend, ren-*
dezettség és *fyaʰo mód, módszer*)
- rendszeresen, napi szinten: [ni.ʰtɾ.tɾ] _{PF} hsz.
nìtrrrr (eredete: *trr nap*)
- rendületlenül, erősen, állhatatosan:
[nik.lo.ʰnu] _{PF} hsz. *niklonu* (eredete: *ke*
lonu nem ereszt) szó szerint: 'anélkül, ho-
gy eleresztené'
- repül: [ʰtsw.aj.ɔn] _{PF} i.(t) *tswayon*
- repülés (repülés esete): [sæ.ʰtswaj.ɔn] _{PF} fn.
sätswayon (eredete: *tswayon repül*)

- ritmus:** [ˈka.to] PF fn. *kato*
- ritmus, ütem:** [ˈʔɛ.koŋ] PF fn. *'ekong*
- rohad, meg(romlik):** [sn.æm] PF i.(tn) *snäm*
- rossuindulatú, gonosz:** [ˈkawŋ.lan] PF mn. *kawŋlan* (összetétel ebből: **kawŋ** rossz, **gonosz** és **txe'lan** szív)
- rossz:** [fɛʔ] PF mn. *fe' n.e.*
- rossz szagú:** [on.'væʔ] PF mn. *onvö'* (összetétel ebből: **ontu** orr és **vä'** kellemetlen)
- rossz természet, valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás:** [fɛʔ.ran] PF fn. *fe'ran* (összetétel ebből: **fe'** rossz és **ran** belső tulajdonság)
- rossz tulajdonság, hiba, deformáltság, folt:** [fɛʔ.ran.vi] PF fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** rossz természet, **eredendően hibás**)
- rossz valamiben:** [w.æt'] PF i.(t) *wätx*
- rossz ízű:** [ft'i.'væʔ] PF mn. *ftxivö'* (összetétel ebből: **ftxi** nyelv és **vä'** kellemetlen)
- rossz, gonosz:** [kawŋ] PF mn. *kawŋ*
- rossz, helytelen, igazságtalan:** [kɛm.'wi.æ] PF mn. *kemwiä* (összetétel ebből: **ke** nem és **muiä** helyes, **igazságos**, **jó**)
- rosszabbodik:** [fɛ.ʔ.ul] PF i.(tn) *fe'ul* (összetétel ebből: **fe'** rossz és **'ul** inkább)
- rosszabbodás:** [sæ.'fɛ.ʔul] PF fn. *säfe'ul* (eredete: **fe'ul** rosszabbodás)
- rosszabbodás (általános, elvont értelemben):** [ti.'fɛ.ʔul] PF fn. *tife'ul* (eredete: **fe'ul** rosszabbodik)
- rosszalkodik:** [sti.wi s-i] PF i.(tn) *stiwí sí* (eredete: **stiwí** csíny)
- rosszalkodás, csíny:** [sti.wi] PF fn. *stiwí*
- rosszat tesz, elront, hibát vét:** [ti.'k'ɛj 's-i] PF i.(tn) *tikxey sí* (eredete: **tikxey** hiba)
- rosszul:** [ni.'fɛʔ] PF hsz. *nife'* (eredete: **fe'** rossz)
- rosszul hangzó:** [mik.'væʔ] PF mn. *mikvö'* (eredete: **mikyun** fül és **vä'** kellemetlen)
- rothadó fa és levelek szagára emlékeztető, nyirkos szagú (nem állati):** [ŋɛtˀ] PF mn. *nɛt*
- rovar:** [hi.'ʔaŋ] PF fn. *hi'ang* (összetétel ebből: **hi'i** kis és **ioang** állat)
- rovaré), állat kicsinye (emlősé, madaré, halé):** [li.ni] PF fn. *lini*
- ruha nélküli, meztelen:** [luk.'pɛn] PF mn. *lukpen* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **pen** ruházat (gyűjtőfogalom))
- rá, rajta:** [sin] PF esz. *sin-*
- ráadásul, emellett, továbbá:** [ni.'suŋ] PF hsz. *n̄isung* (eredete: **sung** hozzáad)
- rágcsa, falat, nasi:** [tsjɛj] PF fn. *tsyey*
- ránéz, megpillant:** [n·m] PF i.(t) *n̄in*
- ráérős (sietség nélküli):** [lɛ.'t'i.lu.ke] PF mn. *letxiluke* (összetétel ebből: **txi** sietség és **luke** nélkül)
- ráérősen, nyugodtan:** [ni.'t'i.lu.ke] PF hsz. *n̄itxiluke* (összetétel ebből: **txi** sietség és **luke** nélkül)
- régi (mip ellentéte):** [lal] PF mn. *lal* n.e.
- régi, korábbi:** [ˈspu.win] PF mn. *spuwin* n.e.
- régóta:** [t'aŋ.'kɪ] PF hsz. *txankrr* (összetétel ebből: **txan** sok és **krr** idő)
- rés, hézag:** [mɛk.tɕɛŋ] PF fn. *mektseng* (összetétel ebből: **mek** üres és **tseng** hely)
- rész:** [ha.'p'i] PF fn. *hapxi*
- részegnek lenni, vagy berúgni:** [ˈt·o·u] PF i.(tn) *rou* (pl.: **rou fa pxir**)
- részegítő ital, vagy "szesz":** [ˈswo.a] PF fn. *swoa*
- részegítő italokhoz), egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból:** [ˈswo.a.sej] PF fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa** részegítő ital, **szesz** és **sey** csésze)
- részekre vág, feloszt:** [p'i.m.un.'ʔ'i] PF i.(t) *pximun'i* (összetétel ebből: **hapxi** rész és **mun'i** vág)
- részletes, finom, precíz, bonyolult (dolog):** [hi.'no] PF mn. *hino*
- részletesen, alaposan:** [ni.'no] PF hsz. *n̄ino*
- részletesség, alaposág:** [ti.'no] PF fn. *tino*
- részletességre törekvő (személy), alapos:** [lɛ.'no] PF mn. *leno*
- révén, által(a), keresztül, mentén:** [i.læ] or [i.læ] PF told. *ilä+*
- rím:** [ŋam.pam] PF fn. *ngampam* (összetétel ebből: **ngam** visszhang és **pam** hang)
- rímél:** [ŋam.pam s-i] PF i.(tn) *ngampam sí* (eredete: **ngampam** rím)
- rögtön, egyből utána:** [p'i.'maw] PF told. *pximaw-* (összetétel ebből: **maw** után (időben) és **pxi** éles)
- rövid (fizikai hosszúság):** [pupˀ] PF mn. *pup*
- röviden, kurtán (időben):** [ni.'jol] PF hsz. *n̄iyol* (eredete: **yol** rövid (idő))
- rúg, lök:** [p'·ɛkˀ] PF i.(t) *pxek*
- rügy, bimbó:** [pɪ.nɛ.sjul] PF fn. *prrnesyul* (összetétel ebből: **prn**en csecsemő és **syulang** virág)

- a szóváltás oka, a vita tárgya, a vitatott dolog:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* fn. *säwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
- sajna, bocs, szánom-bánom, sajnós, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
- sajnos, bocs, szánom-bánom, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
- saját fogas:** [snok.fjan] *PF* fn. *snokfyan* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **kurfyan** *fogas*)
- saját(ja) egyes szám első személy:** [sne.'jæ] *PF* nm. *sneyä* (eredete: **sno** *sajátja*)
- sarkifény:** [taw.sju.'fa.tan] *PF, LN* fn. *tawsyuratan* (összetétel ebből: **taw** *ég(bolt)* és **syuratan** *fénykibocsátás*)
- savanyú, keserű:** ['we.'ʔaj] *PF* mn. *we'ay*
- seb:** [sk'ir] *PF* fn. *skxir*
- sebesült:** [le.'sk'ir] *PF* mn. *leskxir* (eredete: **skxir** *seb*)
- sebzett szív, összetört szív:** [jawn.'jew.la] *PF* fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: **yawne** *szeretett* és **yewla** *csalódás*)
- seggfej (vulgáris):** [von.'væʔ] *PF* fn. *vonvə'* (összetétel ebből: **vitra** *lélek* és **onvə'** *büddös*) szó szerint: *büddöslelkű*
- segéd, segítő:** ['srɒŋ.si.ju] *PF* fn. *srungsiyu* (eredete: **srung** *segít*)
- segít(séget nyújt):** ['srɒŋ 's.i] *PF* i.(tn) *srung si* (eredete: **srung** *segítség*)
- segítség:** [srɒŋ] *PF* fn. *srung*
- segítő, segéd:** ['srɒŋ.si.ju] *PF* fn. *srungsiyu* (eredete: **srung** *segít*)
- sehol:** ['kaw.tɕɛŋ] *PF* hsz. *kawtseng* (összetétel ebből: **ke 'aw** *egy se* és **tseng** *hely*)
- sekély (fizikailag):** [rɛŋ] *PF* mn. *reng* n.e.
- semmi:** ['ke.'ʔu] *PF* nm. *ke'u* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **'u** *dolog*)
- semmibe vesz, figyelmen kívül hagy:** [j.æ'k'] *PF* i.(t) *yä'kx*
- semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás:** [ti.'jæ'k'] *PF* fn. *tiyä'kx* (eredete: **yä'kx** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás:** [sæ.'jæ'k'] *PF* fn. *säyä'kx* (eredete: **yä'kx** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- senki:** ['kaw.tu] *PF* nm. *kawtu* (összetétel ebből: **ke 'aw** *nem* és **tute** *személy*)
- sietni:** ['win sæ.'p.i] *PF* i.(tn) *win säpi* (összetétel ebből: **win** *gyors* és **s«äp»i** *csinál (visszaható)*)
- sietni, gyorsítani, siettetni:** ['win 's.i] *PF* i.(tn) *win si* (eredete: **win** *gyors*)
- sietség, igyekezet:** [t'i] *PF* fn. *txi*
- siettetni, gyorsítani, sietni:** ['win 's.i] *PF* i.(tn) *win si* (eredete: **win** *gyors*)
- sietve, kétségbeesetten:** [ni.'t'i] *PF* hsz. *nitxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- sietős, kétségbeesett:** [le.'t'i] *PF* mn. *letxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- siker (konkrét dologban):** [sæ.'flæ] *PF* fn. *säflä* (eredete: **flä** *sikerrel jár*)
- siker (általánosságban):** [ti.'flæ] *PF* fn. *tiflä* (eredete: **flä** *sikerrel jár*)
- sikeres:** [ti.'flæ.ŋa] *PF* mn. *tiflänga'* (összetétel ebből: **tiflä** *siker* és **nga'** *tartalmaz*)
- sikerrel jár, sikerül:** [fl.æ] *PF* i.(tn) *flä*
- sikerrel vesz (próbát), kiáll:** [ɛm.'z.a.ʔ.u] *PF* i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: **za'u** *jön*)
- sikertelennek lenni, elbukni, hibázni:** ['n.u.i] *PF* i.(tn) *nui*
- sikertelenség (elvont fogalom):** [ti.'nu.i] *PF* fn. *tinui* (eredete: **nui** *sikertelennek lenni*)
- sikertelenség (konkrét esetben), bukás:** [sæ.'nu.i] *PF* fn. *sänui* (eredete: **nui** *elbukni, sikertelennek lenni*)
- sikertelenül, hiába:** [ni.'nu] *PF* hsz. *ninu* (eredete: **nui** *sikertelennek lenni*)
- sikerül, sikerrel jár:** [fl.æ] *PF* i.(tn) *flä*
- siklik, csúszik:** [fw.i] *PF* i.(tn) *fwi*
- sikoll-lovagló napellenző / rostély (a szem fölött viselik):** ['i.o.naɾ] *PF* fn. *ionar*
- sikolt:** [z.awŋ] *PF* i.(tn) *zawng*
- sima:** ['fa.o.i] *PF* mn. *faoi*
- sima, egyenletes (mozgásra!):** [lɛɾ] *PF* mn. *ler*
- simán:** [ni.'lɛɾ] *PF* hsz. *niler* (eredete: **ler** *sima, egyenletes*)
- soha:** ['kaw.kɾ] *PF* hsz. *kawkr* (összetétel ebből: **ke 'aw** *nem* és **krr** *idő*)
- sok:** [t'an] *PF* mn. *txan*
- sokasodik, terjed, szaporodik:** [v.i.'ɾ.æ] *PF* i.ge *virä*

sors: [sja] PF fn. *syay*
sorsszerűen, véletlenül: [ni.'sja.j.vi] PF hsz. *n̄isyayvi* (eredete: *syayvi szerencse*)
specializálódik, koncentrálnak valamire, különösen érdeklődik: [k'an.ʔ.m] PF i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: *kan elfoglalt* és *'in be busy*)
spirál: [ʔi.'hɛ.ju] PF fn. *'ihayu*
sport, fizikai vagy atlétikai játék: [u.'van lɛ.'tɔk'] PF fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: *uvan játék* és *letokx fizikai, testi*)
stb.: [saj.'la.hɛ] PF hsz. *saylahe* (eredete: *s̄i alahé és mások*) (összevonás)
stb.), védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott: [rɛn.tɛn] PF fn. *renten*
stb.), állathang (ordítás, bögés: [zawr] PF fn. *zawr*
stílus: [lup.ra] PF fn. *lupra*
suttog: [ts̄.l.sy.i] PF i.(tn) *ts̄isyi*
suttogva: [ni.'ts̄.l.sy.i] PF hsz. *n̄its̄isyi* (eredete: *ts̄isyi suttog, ige*)
suttogás: [sæ.'ts̄.l.sy.i] PF fn. *s̄aits̄isyi* (eredete: *ts̄isyi suttog*)
szabad, lehet: [ts̄.un.sl.u] PF i.(tn) *tsunslu* (összetétel ebből: *tsun tud* és *slu válni vmivé*)
szabadidő, teendők hiánya: [tik.'ʔm] PF fn. *tik'in* (eredete: *'in elfoglalt*)
szabály: [ko.'rɛn] PF fn. *koren*
szabályos: [lɛ.ko.'rɛn] PF mn. *lekoren* (eredete: *koren szabály*)
szag: [fa.'hɛw] PF fn. *fahew*
szaglász: [hɛ.fi.t̄swo] PF fn. *hefitswo* (eredete: *hefi szagol*)
szagol: [sj.am] PF i.(t) *syam*
szagol: [t.ɲ.'on.tu] JC,PF i.(tn) *ting ontu* (eredete: *ting ad* és *ontu orr*)
szakasz, katonai egység, csapat: [wɛm.po.ɲu] PF fn. *wempongu* (összetétel ebből: *wem harcol* és *pongu csoport*)
szakács: [ʔɛm.ju] PF fn. *'emyu* (eredete: *'em főz*)
szaporodik, terjed, sokasodik: [v.i.'rɛ] PF ige *virä*
szarv: [sluk'] PF fn. *slukx*
szavahihető, megbízható: [mal] PF mn. *mal*
szegély, határ, széle vminek, vég: [t'ɛw] PF fn. *txew*

szellem(i) út (energiaháló), szellemösvény: [ti.'rɛ.a.,fja.ʔo] PF fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: *tirea szellem* és *fya'o út*)
szellem, szellemiség: [ti.'rɛ.a] PF fn. *tirea*
szellemiség, szellem: [ti.'rɛ.a] PF fn. *tirea*
szellemállat: [ti.'rɛ.a.i.,o.aŋ] PF fn. *tireaioang* (összetétel ebből: *tirea szellem* és *ioang állat*)
szellemösvény, szellem(i) út (energiaháló): [ti.'rɛ.a.,fja.ʔo] PF fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: *tirea szellem* és *fya'o út*)
szellő, enyhe szél: [hu.'fwɛ.t̄sjip'] PF fn. *hufwetsyip* (eredete: *hufwe szél*)
szem: [na.ri] PF fn. *nari*
személy: [tu.tɛ] PF fn. *tute*
személyek csoportja: [po.ɲu] PF fn. *pongu* (eredete: *po ő*) cs.sz.
személyesen fontos, jelentős: [t'an.wa.'wɛ] PF mn. *txanwawe* (összetétel ebből: *txan sok* és *wawe jelentőség*)
személyiség, belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete: [ran] PF fn. *ran*
szemét: [sɲɛl] PF fn. *sngel*
szemétdomb: [sɲɛl.t̄sɛŋ] PF fn. *sngeltseng* (összetétel ebből: *sngel szemét* és *tseng hely*)
szemöldök, homlok: [za.'rɛʔ] PF fn. *zare'* (összetétel ebből: *zapxi elülső rész* és *re'o fej*)
szemügyre vesz, megfigyel, tanulmányoz: [ft.i.'a] PF i.(t) *ftia*
szent: [swok'] PF mn. *swok*
szent hely: [swo.tu] PF fn. *swotu*
szened (érzelmileg): [ɲ.æ.'ʔ.æŋ] PF i.(tn) *ngä'an*
szenedély: [ti.'ft'a.vaŋ] PF fn. *tiftxavang* (eredete: *ftxavang szenedélyes*)
szenedélyes: [ft'a.vaŋ] PF mn. *ftxavang*
szenedélyesen, teljes szívből: [ni.'ft'a.vaŋ] PF hsz. *niftxavang* (eredete: *ftxavang szenedélyes*)
szenedés (érzelmi), depresszió: [sæ.ɲæ.'ʔ.æŋ] PF fn. *sängä'an* (eredete: *ngä'an szened (érzelmileg)*)
szerda: [tr.'ts̄.l.vɛ] PF fn. *trrts̄ive* (összetétel ebből: *trr nap* és *ts̄ive negyedik*)
szerencse, esély: [sja.j.vi] PF fn. *syayvi* (eredete: *syay sors*)
szerencsésen, boldogan: [nɛt.t̄ɪp'] PF hsz. *netrip*

- szeretet:** [tɪ.ˈjawn] *PF* fn. *tɪyawn* (eredete: **yawne** szeretett)
- szeretett:** [ˈjawn.nɛ] *PF* mn. *yawne*
- szeretett személy:** [ˈjawn.nɛ.tu] *PF* fn. *yawnetu* (eredete: **yawne** szeretett)
- szeretett személy:** [ˈjawn.tu] *PF* fn. *yawntu* (eredete: **yawne** szeretett)
- szeretkezik (valakivel), párosodik:** [mun.ˈtʰaˈs:i] *PF* i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa** egyesült)
- szerszám, eszköz:** [ˈsæ.ʔo] *PF* fn. *sä'o*
- szertartásos), dal (ősi:** [wa:j] *PF* fn. *way*
- szermű, tulajdon:** [sæ.ˈka.nom] *PF* fn. *sä-kanom* (eredete: **kanom** szerez)
- szexuálisan), kellemes, élvezhető (fizikailag):** [mo.ˈwan] *PF* mn. *mowan*
- szezonális (étel, zöldség vagy állat):** [ki.ˈmar] *PF* mn. *kimar*
- szia!, üdvözöllek! (találkozáskor):** [kal.ˈtʰɪ] *PF* gesz. *kaltxi*
- sziget:** [ˈspo.no] *PF* fn. *spono*
- szikla(szirt):** [ʔawkʰ] *PF* fn. *'awkx*
- sziklák között, lejtősen folyó patak (megszámlálható):** [ru.ˈruɾ] *PF* fn. *rurur*
- szikra:** [tʰɛp.vi] *PF* fn. *txepvi* (eredete: **txep** tűz)
- szilánk, hely, csepp:** [ˈɪl.va] *PF* fn. *ilva*
- szilárdan :** [nik.ˈʔæ.rɪpʰ] *PF* hsz. *nik'ärɪp* (eredete: **ke ärɪp** nem mozgat) szó sz.: 'anélkül, hogy hagyná mozogni'
- szinapszis (idegsejtek közt), kapcsolat:** [tsa.ˈhej.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylyu*
- szint, emelet:** [ˈʔɛŋ.ɛŋ] *PF* fn. *'engeng*
- szint, fok, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- szintén, is:** [kopʰ] *PF* hsz. *kop*
- szintén, is:** [kopʰ] *PF* hsz. *kop*
- szitáló eső:** [tom.pa.ˈmejpʰ] *PF* fn. *tompameyp* (eredete: **tompa** eső és **meyp** gyenge)
- szociális vagy személyes), támogatás (érzelmi:** [ti.ˈslan] *PF* fn. *tìslan* (eredete: **slan** támogat) cs.sz.
- szociálisan vagy személyesen), támogat (érzelmileg:** [sl.an] *PF* i.(t) *slan* cs.sz.
- szokatlan, különös, ismeretlen:** [stʰoŋ] *PF* mn. *stxong*
- szolgál:** [ki.te.ˈʔɛˈs:i] *PF* i.(tn) *kìtè'e si* (eredete: **kìtè'e** szolgálat)
- szolgálat:** [ki.te.ˈʔɛ] *PF* fn. *kìtè'e*
- szombat:** [tɪ.ˈki.vɛ] *PF* fn. *trrkive* (összetétel ebből: **trr** nap és **kive** hetedik)
- szomjas:** [væŋ] *PF* mn. *väng*
- szomját csillapított, szomját oltott:** [ˈje.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: **ye** tele és **väng** szomjas)
- szomját oltott, szomját csillapított:** [ˈje.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: **ye** tele és **väng** szomjas)
- szomjúság:** [ti.ˈvæŋ] *PF* fn. *tiväng* (eredete: **väng** szomjas)
- szomorú:** [ti.ke.ˈftʰo.ŋaʔ] *PF* mn. *tikeftxonga'* (eredete: **keftxo** szomorú) n.e.
- szomorú, boldogtalan, 'Milyen szomorú!':** [ke.ˈftʰo] *PF* gesz. *keftxo*
- szomorúan:** [ni.ke.ˈftʰo] *PF* hsz. *nikeftxo* (eredete: **keftxo** szomorú)
- szomorúság:** [ti.ke.ˈftʰo] *PF* fn. *tikeftxo* (eredete: **keftxo** szomorú)
- szorgalmasan, keményen:** [kawɪ] *PF* hsz. *kawɪ*
- szoros:** [ʔɛ.ˈk'in] *PF* mn. *'ekxin*
- szorosan, vasmarokkal:** [ni.ˈsjeɸʰ] *PF* hsz. *nìsyep* (eredete: **syep** csapdába ejt) szó sz.: 'mint egy csapda'
- szorosság, lazaság:** [ʔɛ.ˈk'i.num] *PF* fn. *'ekxinum* (összetétel ebből: **'ekxin** szoros és **um** laza)
- szorít, feszesít:** [sn.ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- szunyókálás:** [haw.ˈtsjɪpʰ] *PF* fn. *hawtsyɪp* (eredete: **hahaw** alszik)
- száj:** [k'a] *PF* fn. *kxa*
- szállító eszköz:** [sæ.ˈmu.ŋɛ] *PF* fn. *sämun-ge* (eredete: **munge** visz, hoz) Megjegyzés: szóösszetételben az ä és e kiesik, marad: – *smung*
- szám:** [hol.ˈp'aj] *PF* fn. *holpxay* (összetétel ebből: **hol** kevés és **pxay** sok)
- számít, függ valamitől, bízik:** [m.ɔŋ] *PF* i.(t) *mong*
- számol:** [tʰi.ˈam] *PF* i.(t) *tiam*
- számos:** [p'aj] *PF* mn. *pxay* (egyesszámú és többesszámú főnevekkel is használatos)
- számszerű, nyílpuska:** [tska.lɛpʰ] *PF* fn. *tska-lep*
- számít valamire, elvár:** [sɛ.ˈf.ɛj] *PF* i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: **sre+** előtt és **pey** vár)

számít, fontos: [tʰsɿ·an.t·ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
számítógép ('fém agy): [ɛl.tu lɛ.'fjapʰ] *PF* fn. *eltu lefngap* (összetétel ebből: *eltu* agy és *le-fngap* fém)
szándékosan, akaratlan: [nit.'kan] *PF* *hsz. nìt-kan* (eredete: *tikan* cél, *szándék*)
szánom-bánom, bocs, sajnos, sajna, az én sa-ram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] *PF* *gesz. ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyã* tiéd és *txoa* megbocsátás)
száraz: [u.'k'o] *PF* mn. *ukxo*
szárazföld: [rɛjm] *PF* fn. *reym*
szárny: [tʰsjal] *PF* fn. *tsyal*
szégyenlős, félénk: [nim] *PF* mn. *nim*
szék, pad, bármely egyéb ülőalkalmatosság: [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sã'o* eszköz és *heyn* ül)
szél (szellő): [hu.'fwɛ] *PF* fn. *hufwe*
széle valaminek, szint, fok, perem: [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
széle vminek, határ, szegély, vég: [t'ɛw] *PF* fn. *txew*
széles: [slo.a] *PF* mn. *sloa*
széles körben, kiterjedten: [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* *hsz. nihoet* (eredete: *hoet* hatalmas, *terjedelmes, kiterjedt*)
szép (belső szépség): [ju.ɛj] *PF* mn. *yuey* CS.SZ.
szép (vizuálisan): [nar.'lor] *PF* mn. *narlor* (eredete: *nari* szem és *lor* kellemes)
szépség: [ti.'lor] *PF* fn. *tilor* (eredete: *lor* szép)
szétvet, felrobban: [p'·oɿ] *PF* i.(tn) *pxor*
szín: [ʔo.pin] *PF* fn. *'opin*
színes, tarka: [p'aj.o.pin] *PF* *hsz. pxayopin* (összetétel ebből: *pxay* sok és *'opin* szín)
szív: [t'ɛʔ.'lan] *PF* fn. *txe'lan*
szívni: [tʰsw·ik] *PF* i.(t) *tswik*
szó: [li.ʔu] *PF* fn. *li'u*
szó sz.: szemet ad, figyel: [t'ɿŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *tìng nari* (eredete: *tìng ad* és *nari* szem)
szójáték, szóvicc: [li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: *li'u* szó és *uvan* játék)
szókapcsolat, kifejezés: [li.ʔu.kiŋ.vi] *PF* fn. *li'ukìngvi* (eredete: *li'ukìng* mondat)
szólít, hív: [sj·aw] *PF* i.(tn) *syaw*

szónok, (nyilvános) beszélő: [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF* fn. *ftxuli'uyu* (eredete: *ftxuli'u* szónokol, *beszédet mond*)
szónoklat, beszéd: [sæ.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *säftx-uli'u* (eredete: *ftxuli'u* szónokol, *beszédet mond*)
szónokol, beszédet mond: [ft'u.'li.ʔu] *PF* i.(tn) *ftxuli'u* (összetétel ebből: *täftxu* szó és *li'u* szó)
szótag: [liʔ.koŋ] *PF* fn. *li'kong* (összetétel ebből: *li'u* szó és *'ekong* ütem)
szótár: [li.ʔu.pukʰ] *PF* fn. *li'upuk* (összetétel ebből: *li'u* szó és *puk* könyv)
szóvicc, szójáték: [li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: *li'u* szó és *uvan* játék)
szökik, menekül: [h·i.fw·o] *PF* i.(tn) *hifwo*
szöveg nélkül énekel, dúdol: [t'ɿŋ lawɿ] *PF* i.(tn) *tìng lawr* (eredete: *tìng ad* és *lawr dal-lam*)
szöveget: [sɿæ] *PF* fn. *srã*
szövőszék: [ʔɛw.tɿŋ] *PF* fn. *'ewrang*
szükség: [ti.'kin] *PF* fn. *tikin* (eredete: *kin* szüksége van *vmire*)
szüksége van valaminek: [k·in] *PF* i.(t) *kin*
szükséges: [ni.'zɛn] *PF* mn. *nizen* (eredete: *zene* kell)
szükséges, szükségszerű: [lɛ.'kin] *PF* mn. *le-kin* (eredete: *kin* szüksége van *vmire*)
szükségszerű, szükséges: [lɛ.'kin] *PF* mn. *le-kin* (eredete: *kin* szüksége van *vmire*)
szükségtelen hang, zaj: [hawm.pam] *PF* fn. *hawmpam* (eredete: *hawng* túlzás és *pam* hang)
szül (valakit): [n·okʰ] *PF* i.(t) *nokx*
születik: [ʔ·o.ŋ·okʰ] *PF* i.(tn) *'ongokx* (összetétel ebből: *'ong* kinyílik és *nokx* szül)
szülő vagy szülőpár: [saʔ.sɛm] *PF* fn. *sa'sem* (eredete: *sa'nok* anya és *sempul* apa)
szürke: [ŋul] *PF* mn. *ngul*
szürke szín: [ʔul.pin] *PF* fn. *ngulpin* (eredete: *ngul* szürke)
szó: [t·æ.ft'·u] *PF* i.(t) *täftxu*
sámán: [ti.'ɛ.tu] *PF* fn. *tiretu* (eredete: *tirea* szellem és *tute* személy)
sár: [ŋo.a] *PF* fn. *ngoa*
sárga: [rim] *PF* mn. *rim*
sárga szín: [rim.pin] *PF* fn. *rimpin* (eredete: *rim* sárga)
sétál: [t·i.t'an] *PF* i.(tn) *tiran*

síkság, mező, nyílt terep: [t'a.jo] PF fn. *txayo*
sírni: [tsɲ·aw.v·ikʷ] PF i.(tn) *tsngawvɪk*
sós: [wipʷ] PF mn. *wip*
sóvárgás: [sæ.'ʔan.la] PF fn. *sä'anla* (eredete: 'anla *sóvárog*)
sóvárog (valami után): [ʔ·an.l·a] PF i.(t) 'anla
sötét: [vawm] PF mn. *vawm*
sötét szín: [vawm.pin] PF fn. *vawmpin* (eredete: *vawm sötét*)
sötét, buta: [snu.ml.na] CP mn. *snumina* cs.sz.
sötétedés előtti időszak, alkony, naplemente után: [t'on.'ʔoŋ.maw] PF fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: *txon'ong naplemente és maw után*)

T

-tól/-től, -ból/-ből, felől, irányából (időben is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal): [ta] PF esz. *ta-*
a teljes nevekben szerepel: [tɛ] JC part. *te*
a többieknek: [aj.'la.ru] PF nm. *aylaru* (az ös-szevonás elemei: *ay+lahe-ru*)
a tökéletesnél is jobb, fenséges, magasztos: [fjo.lɛ] PF mn. *fyole*
takács: [tæ.ft'u.ju] PF fn. *täftxuyu* (eredete: *täftxu szó és -yu főnévképző*)
talaj (termő-): [ʔak.ra] PF fn. 'akra
talaj, föld: [k.l.tɛ] PF fn. *kllte*
találgat: [ʔɛn.'s-i] PF i.(tn) 'en si (eredete: 'en *találgatás*)
találgatva, megézés alapján cselekedve: [ni.'ʔɛn] PF hsz. *nɪ'en* (eredete: 'en *találgatás*)
találgatás, tipp, gyanú, megézés: [ʔɛn] PF fn. 'en
találkozni (szándékosan) (-val, -vel használataival): [ul.'t'a.'s-i] PF i.(tn) *ultxa si* (eredete: *ultxa meeting*)
találkozás résztvevője: [ul.'t'a.tu] PF fn. *ultx-atu* (eredete: *ultxa találkozó*)
találkozó: [ul.'t'a] PF fn. *ultxa*
talán, esetleg: [k'awm] PF hsz. *kxawm*
talány, rejtély, rejtvény, titokzatosság: [iŋ.jɛn.tsim] PF fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: *ingyen titokzatosság érzése és tsim forrás*)
tanfolyam, kurzus (tanórák sorozata): [sna.nu.mul.'t'a] PF fn. *snanumultxa* (ere-

sötétség: [ti.'vawm] PF fn. *tɪvawm* (eredete: *vawm sötét*)
súly (fizikai): [sjo.'kupʷ] PF fn. *syokup* (eredete: *syo könnyű és ku'up nehéz*)
súlyos (fizikai értelemben), nehéz: [k'u.ʔupʷ] PF mn. *ku'up*
süket: [kak.'pam] PF mn. *kakpam* (eredete: *pam hang*)
süketség: [ti.kak.'pam] PF fn. *tikakpam* (eredete: *kakpam süket*)
sűrű folyadék, gél: [k'um.paɟ] PF fn. *kxumpay* (eredete: *kxum nyúlós, kocsonyás, sűrű*)
sűrű, nyúlós, kocsonyás: [k'um] PF mn. *kxum*

dede: *numultxa tanóra*)
tanul: [n·u.m·ɛ] PF i.(tn) *nume*
tanulmányoz, megfigyel, szemügyre vesz: [ft·i.'a] PF i.(t) *ftia*
tanulságos, értelmes, oktató jellegű: [ra.l.ŋaʔ] PF mn. *ralŋa'* (összetétel ebből: *ral jelentés és nga' tartalmaz*)
tanulás: [ti.fti'.a] PF fn. *tiftia* (eredete: *ftia tanul*)
tanuló, diák: [nu.mɛ.ju] PF fn. *numeyu* (eredete: *nume tanul*)
tanács: [mo.'war] PF fn. *mowar*
tanácsadó: [mo.'war.si.ju] PF fn. *mowarsiyu* (eredete: *mowar tanács*)
tanácskozik: [ti.'rɛ.a.p·æŋ.k'o] PF ige *tire-apängkxo* (összetétel ebből: *tirea lélek és pängkxo beszélget*)
tanácsol: [mo.'war.s-i] PF i.(tn) *mowar si* (eredete: *mowar tanács*)
tanít: [k·aɛ] PF i.(t) *kar*
tanítás: [sæ.'nu.mɛ] PF fn. *sänume* (eredete: *nume tanul*)
tanítás (cselekvés): [ti.ku.'saɛ] PF fn. *tikusar* (eredete: *kar tanít*)
tanító: [k'ar.ju] PF fn. *karyu* (eredete: *kar tanít*)
tanóra: [nu.mul.'t'a] PF fn. *numultxa* (összetétel ebből: *nume tanul és ultxa találkozó*)
tanóra, lecke: [sæ.'num.vi] PF fn. *sänumvi* (eredete: *sänume tanítás*)
tapasztalat, élmény: [li.ɛ] PF fn. *lie*
tapos, zúz: [sɪ·uʔ] PF i.(t) *sru'*

- tapsol:** [t·ak.'syok'] *PF* i.(tn) *taksyokx* (eredete: **takuk iit és tsyokx kéz**)
- tarka, színes:** [p'aj.o.pin] *PF* *hsz. pxayopin* (összetétel ebből: **pxay sok és 'opin szín**)
- tart, kezel (érezelmileg), viselkedik valakivel szemben:** [z·ɛt'] *PF* i.(t) *zet*
- tartalmaz:** [ŋaʔ] *PF* i.(t) *nga'*
- tartály, tároló, konténer:** [sæ.'hɛ.na] *PF* *fn. sähena* (eredete: **hena hord**)
- taszít, tol, lök:** [kæ.'ʔ·æ.r·ip'] *PF* i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: **kä megy és 'ärìp mozzgat (meg)mozdít**)
- te:** [ŋa] *PF* *nm. nga*
- te (szertartásos forma):** [ŋɛ.'ŋa] *PF* *nm. ngenga* (eredete: **nga te**)
- teendők hiánya, szabadidő:** [tik.'ʔm] *PF* *fn. tik'in* (eredete: **'in elfoglalt**)
- tegez (az ikran nyergéhez erősített):** [swi.'zaw.sɛ.na] *PF* *fn. swizawsena* (összetétel ebből: **swizaw nyíl és sähena hordozó**)
- tegnap:** [tr.'am] *PF* *hsz. trram* (eredete: **trr nap és ham előző**)
- tegnapelőtt, két napja:** [mɛ.sɾ.'am] *PF* *fn., hsz. mesrram* (eredete: **trr nap**)
- tehetség:** [ti.'naw.ri] *PF* *fn. tinawri* (eredete: **nawri tehetséges**)
- tehetséges:** [naw.ri] *PF* *mn. nawri*
- tej:** [o.kup'] *PF* *fn. okup*
- tekintélyes, hatalmas:** [fkɛw] *PF* *mn. fkew*
- tele:** [tɛ.'ja] *PF* *mn. teya*
- tele, (meg)elégedett, hiánytalan:** [jɛ] *PF* *mn. ye*
- tele, jóllakott:** [jɛ.hak'] *PF* *mn. yehakx* (eredete: **ye tele és ohakx éhes**)
- telefon:** [spul.'mok.ri] *PF* *fn. spulmokri* (eredete: **spule mozgásba hoz és mokri hang**)
- teljes szívből, szenvedélyesen:** [ni.'ft'a.vaŋ] *PF* *hsz. niftxavang* (eredete: **ftxavang szenvedélyes**)
- teljes, egész:** [ʔæn.'sɟɛm] *PF* *nm. 'änsyem*
- teljesen:** [ni.'wot'] *PF* *hsz. nìwotx* (eredete: **wotx teljesség, egész**)
- teljesség, egész:** [wot'] *PF* *fn. wotx*
- teljesítmény, hőstett, nagy tett:** [sæ.'to.ʔa] *PF* *fn. säro'a*
- temet:** [kɫ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *klyem* (összetétel ebből: **killte föld és yem rak**)
- tengely körül forog, (meg)fordul:** [m·m] *PF* i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*
- tenger, óceán:** [t'am.'paj] *PF* *fn. txampay* (összetétel ebből: **txan sok és pay víz**)
- tennivaló, feladat:** [t'm.vi] *PF* *fn. tinvi*
- teremtény:** [swi.'ræ] *PF* *fn. swirä*
- terjed, szaporodik, sokasodik:** [v·i.'r·æ] *PF* *ige virä*
- terjedelmes, hatalmas, kiterjedt:** [h'o.ɛt'] *PF* *mn. hoet*
- természetes (hamisítatlan, vad, eredeti, változatlan állapotú):** [jɾ] *PF* *mn. yrr*
- természetesen, hamisítatlanul:** [ni.'jɾ] *PF* *hsz. nìyrr* (eredete: **yrr természetes**)
- természetesen, logikusan, értelemszerűen:** [ni.'lun] *PF* *hsz. nìlun*
- természetesen, mondani sem kell:** [kɛ.zɛm.pɫ.'t'ɛ] *PF* *hsz. kezemplltxe* (összevonás: **ke+zene+pivlltxe**)
- természet tudomány, tudomány:** [ti.fti'.a ki.'fkɛ.jæ] *PF* *fn. tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftia tanulás és kifkey világ**)
- természeténél fogva erősít, illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik:** [h·aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- terv, előkészületek:** [ti.'haw] *PF* *fn. tihawl* (eredete: **haw] készülődik**)
- terv, tervezet:** [sæ.'rɛ.ŋop'] *PF* *fn. särengop* (eredete: **rengop tervez**)
- tervez:** [rɛ.ŋop'] *PF* i.(t) *rengop* (összetétel ebből: **renu minta és ngop alkot**)
- tervez:** [ʔo.ŋop'] *PF* i.(t) *'ongop* (összetétel ebből: **'on alak, forma és ngop alkot**)
- tervezet, tervek:** [sæ.'rɛ.ŋop'] *PF* *fn. särengop* (eredete: **rengop tervez**)
- tervezés:** [ti.'rɛ.ŋop'] *PF* *fn. firengop* (eredete: **rengop tervez**)
- tervező:** [ʔo.ŋop.ju] *PF* *fn. 'ongopyu* (eredete: **'ongop tervez**)
- terület:** [kɫ.'p'il.tu] *PF* *fn. kllpxiltu*
- terület, föld:** [at'.k'ɛ] *PF* *fn. atxkxe*
- terület, völgy, bekerített nyílt terület:** [mo] *PF* *fn. mo*
- tespedt, fásult, lusta:** [ŋoŋ] *PF* *mn. ngong*
- test:** [tok'] *PF* *fn. tokx*
- testi, fizikai:** [ɛ.'tok'] *PF* *mn. letokx* (eredete: **tokx test**)
- testvér:** [tsmuk'] *PF* *fn. tsmuk*
- testvér (csak emberekre (na'vikra) használva):** [tsmuk.tu] *PF* *fn. tsmuktu* (eredete: **tsmuk testvér**)

tesztel, próbára tesz: [ʼfm·ɛ.t·okʷ] *PF* i.(t) *fme-tok*

tett, cselekedet: [kɛm] *PF* fn. *kem*

tett/cselekvés nélkül: [ʼkɛ.kɛm] *PF* nm., *hsz.* *kekem* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **kem** *tett*)

tető, csúcs: [ʼfæ.pa] *PF* fn. *fäpa*

tevékeny, elfoglalt: [ʼɔ·m] *PF* i.(tn) *ʼin*

textúra, érintés, érzés: [ziɾ] *PF* fn. *zir*

ti sokan: [aj.ʼɲa] *PF* nm. *aynga* (eredete: **nga** *te*)

tilos, nem szabad: [ʼz·ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: **zene** *kell* és **ke** *nem*)

tiltakozik: [l·ɛjm.ʼkɛm] *PF* i.(tn) *leymkem* (összetétel ebből: **leym** *kiált* és **kemwiä** *helytelen, igazságtalan, rossz*)

tiltakozás (elvont fogalom): [ti.lɛjm.ʼkɛm] *PF* fn. *tileymkem* (eredete: **leymkem** *tiltakozik*)

tiltakozás (konkrét): [sæ.lɛjm.ʼkɛm] *PF* fn. *sä-leymkem* (eredete: **leymkem** *tiltakozik*)

tiltott: [ʼkʼa.ni] *PF* mn. *kxanì*

tipp, találgatás, gyanú, megérzés: [ʼɛn] *PF* fn. *ʼen*

tiszta: [ʼla.ro] *PF* mn. *laro*

tiszta (pl.:felhőtlen ég), nyitott: [pi.ʼakʷ] *PF* mn. *piak*

tiszta, világos, bizonyos: [law] *PF* mn. *law*

tisztel: [lɛ.i.o.ʼa.ɛ s-i] *PF* i.(tn) *leioae si* (eredete: **leioae** *tisztelet*)

tisztelet: [lɛ.i.o.ʼa.ɛ] *PF* fn. *leioae*

tiszteletreméltó, becsület: [mɛ.ʼu.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *meuiangaʼ* (eredete: **meuia** *becsület* és **ngaʼ** *tartalmaz*)

tisztesség, becsület: [mɛ.ʼu.i.a] *PF* fn. *meuia*

tisztán, világosan: [ni.ʼlaw] *PF* *hsz.* *nìlaw* (eredete: **law** *tiszta*)

tisztít: [ʼla.ro s-i] *PF* i.(tn) *laro si* (eredete: **laro** *tiszta*)

titkozatosság vagy értetlenség érzése: [ʼiŋ.jɛn] *PF* fn. *ingyen*

titokban, rejtve, rejtőzve: [ni.ʼwan] *PF* *hsz.* *nìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)

titokzatos, rejtélyes: [ʼiŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *ingy-engaʼ* (eredete: **ingyen** *titkozatosság érzése*)

titokzatosan, rejtélyes módon: [ʼniŋ.jɛn] *PF* *hsz.* *ningyen* (eredete: **ingyen** *titkozatosság érzése*)

titkozatosság, rejtély, talány, rejtvény: [ʼiŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titkozatosság érzése* és **tsim** *forrás*)

to (kxim-mel): [ʼtson.ta] *PF* *ksz.* *tsonta* (eredete: **tson** *kötelesség*) (összevonás *tsonit a*)

tojás: [ʼlo.i] *PF* fn. *loi*

tol, lök, taszít: [kæ.ʼɔ·æ.r·ɪpʷ] *PF* i.(t) *käʼärìp* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **ʼärìp** *mozgat (meg)mozdít*)

toldalék: [ʼli.ʼɔ.u.vi] *PF* fn. *liʼuvi* (eredete: **liʼu** *szó*)

tolmácsol, értelmez: [ral.ʼp·ɛŋ] *PF* i.(t) *ralpeng* (összetétel ebből: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)

tolmácsolás, fordítás: [ti.ral.ʼpɛŋ] *PF* fn. *tiral-peng* (eredete: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)

tompa, életlen: [ʼtɛ.tɛ] *PF* mn. *tete*

tompa, életlen: [fwɛm] *PF* mn. *fwem*

torok: [flɛw] *PF* fn. *flew*

toruk lovas: [ʼto.rukʷ ʼmak.to] *JC* fn. *toruk mak-to* (összetétel ebből: **toruk** *leionoptyx* és **makto** *lovagol*)

totem, amulet: [ʼlo.ʔa] *PF* fn. *loʼa*

továbbá, emellett, ráadásul: [ni.ʼsuŋ] *PF* *hsz.* *nìsung* (eredete: **sung** *hozzáad*)

trükk, bűvészmutatvány, ügyes/speciális módszer: [ʼiŋ.jɛn.tsjipʷ] *PF* fn. *ingyentsyip* (eredete: **ingyen** *titkozatosság érzése*)

trükkös (személy), cseles: [lɛt.ʼwan] *PF* mn. *letwan* (eredete: **tute** *személy* és **wan** *elrejt*)

tud: [·o.ʼm·um] *PF* i.(t) *omum* (a hangsúly az első szótagra tolódik ha infix kerül bele)

tud, képes: [ts·un] *PF* i.(tnm) *tsun*

tudatlan, buta: [ʼjaj.makʷ] *PF* mn. *yaymak*

tudatlanság: [tik.ʼtɛ.rì] *PF* fn. *tiktseri* (eredete: **tseri** *észrevesz, megjegyvez, tudatában van*)

tudatoság: [ti.ʼtɛ.rì] *PF* fn. *títseri* (eredete: **tseri** *észrevesz, megjegyvez, tudatában van*)

tudatában van, észrevesz, megjegyvez: [ʼtɛ·ɛ.r·i] *PF* i.(t) *tseri*

tudni akar, kíváncsi(nak lenni): [n·ɛw.ʼo.mum] *PF* i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)

tudomány, természettudomány: [ti.fti.ʼa.ki.ʼfkɛ.jæ] *PF* fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftia** *tanulás* és **kifkey** *világ*)

tudás: [ti.ʼo.mum] *PF* fn. *tiomum* (eredete: **omum** *tud*)

tudós: [ti.fti.ʼa.tu.ki.ʼfkɛ.jæ] *PF* fn. *tiftiatu kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftiatu** *kutató* és **kifkey** *világ*)

tulajdon, szerzemény: [sæ.ʼka.nom] *PF* fn. *säkanom* (eredete: **kanom** *szerez*)

- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sʝon] *PF* fn. *syon*
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sʝon] *PF* fn. *syon*
- turner:** [ʼmɪn.ju] *PF* fn. *mínyu* (eredete: *mìn fordul*)
- tábor:** [ʔawm] *PF* fn. *'awm*
- táborhely:** [ti.ʔawm] *PF* fn. *tí'awm* (eredete: *'awm tábor*)
- táboroz:** [ti.ʔawm 's:i] *PF* i.(tn) *tí'awm si* (eredete: *'awm tábor*)
- tálca:** [ʃju.smuŋ] *PF* fn. *syusmung* (összetétel ebből: **syuve** étel és **smung** szállító eszköz)
- támad:** [ʔ·ɛ.k·o] *PF* i.(t) *'eko*
- támad, lerohan:** [k'ɿ 's:i] *PF* i.(tn) *kxll si* (eredete: *kxll lerohanás*)
- támadás:** [zop.lo] *PF* fn. *zoplo*
- támogat (érzelmileg, szociálisan vagy személyesen):** [sl·an] *PF* i.(t) *slan* cs.sz.
- támogatás (érzelmi, szociális vagy személyes):** [ti.'slan] *PF* fn. *tíslan* (eredete: *slan támogat*) cs.sz.
- táncol:** [sɿ·ɛw] *PF* i.(tn) *srew* (lehet **srew**) *D*
- tányér:** [jom.jo] *PF* fn. *yomyo* (összetétel ebből: **yom** enni és **yo** asztal (*fyayo* köznapi használatából))
- tárgy, dolog (kézzelfogható):** [zum] *PF* fn. *zum*
- tároló, konténer, tartály:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sáhena* (eredete: **hena** hord)
- társalkodó, beszélgetőtárs:** [pæŋ.'k'o.ju] *PF* fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- társalog, beszélget:** [p·æŋ.'k'·o] *PF* i.(tn) *pängkxo*
- távol tart, kizár:** [ɛ.'k'an s-i] *PF* i.(tn) *ekxan si* (eredete: **ekxan** barikád, akadály)
- távol(ban):** [mi.'so] *PF* hsz. *miso* (eredete: **mì bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön**)
- távol, messze:** [a.'lɪm] *PF* hsz. *alim* (eredete: **lìm** messze van)
- tér, hely, úr:** [ŋipʔ] *PF* fn. *ngip*
- térd:** [ki.'nam.til] *PF* fn. *kinamtil* (összetétel ebből: **kinam** láb és **til** izület)
- térkép:** [at'.k'ɛ.rɛl] *PF* fn. *atxkxerel* (összetétel ebből: **atxkxe** föld és **rel** kép)
- tétova:** [lɛ.'hi.pɛj] *PF* mn. *lehipey* (eredete: **hipey** tétovázik)
- tétován:** [ni.'hi.pɛj] *PF* hsz. *nìhipey* (eredete: **hipey** tétovázik)
- tétovázik, habozik:** [hi.p·ɛj] *PF* i.(tn) *hipey* (eredete: **hì'i** kis és **pey** várni)
- tétovázás:** [ti.'hi.pɛj] *PF* fn. *tìhipey* (eredete: **hipey** tétovázik)
- tévedés, hiba:** [ti.'k'ɛj] *PF* fn. *tìkxey* (eredete: **kxeyey** hiba)
- téves, helytelen, nem helyes:** [kɛ.'jawɿ] *PF* mn. *keyawɿ* (összetétel ebből: **ke** nem és **eyawɿ** helyes)
- tó:** [ʔo.ra] *PF* fn. *'ora*
- több:** [ni.'ʔul] *PF* hsz. *nì'ul*
- több személye ivóedény, "kancsó":** [ʃwo.a.sej a.'jɿ] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey** ivóedény részegítő italokhoz és **yll** közös)
- többség, legtöbb, nagyrészt:** [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxì* (eredete: **txan** sok)
- tökfej, gyagyás:** [sk'awŋ] *PF* fn. *skxawŋ*
- tökéletes(nek lenni), hibátlan(nak lenni):** [j·oʔʔ] *PF* i.(átn) *yo'*
- tökéletesen, hibátlanul:** [ni.'j·oʔʔ] *PF* hsz. *nìyo'* (eredete: **yo'** tökéletes)
- tökéletesség:** [ti.'yoʔʔ] *PF* fn. *tìyo'* (eredete: **yo'** tökéletes)
- tölt (a megtöltött dolog részes esetben):** [tɛ.'ja 's:i] *PF* i.(tn) *teya si* (eredete: **teya** tele)
- tömör, nem üreges:** [vawɿʔ] *PF* mn. *vaawɿ*
- török:** [k'·ak'] *PF* i.(tn) *kxakx*
- történelem (nem ősi):** [ʔok.'vur] *PF* fn. *'okvur* (összetétel ebből: **'ok** emlék és **vur** történet)
- történelem (ősi):** [ʔok.'rol] *PF* fn. *'okrol* (eredete: **'ok** emlék és **rol** énekel)
- történet:** [vur] *PF* fn. *vur*
- történes, esemény:** [ti.'lɛn] *PF* fn. *tìlen* (eredete: **len** történik)
- törzsfő, klánvezető:** [o.lo.'ʔɛjk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo'** klán és **eyktan** vezető)
- törzsi birtok / tartomány, kb.: ország:** [t'an.lo.'k'ɛ] *PF* fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan**; **olo'** nagy; **klán** és **atxkxe** föld)
- törékeny:** [su.'sjaŋ] *PF* mn. *susyang*
- törött:** [fwɛl] *PF* mn. *fwɛl*
- túl (valamin):** [nu.æ] *PF* told. *nuä+*
- túl(ra), át(al):** [ka] *PF* told. *ka-*
- túlságosan, túlzó mértékben:** [ni.'hawŋ] *PF* hsz. *nìhawŋ* (eredete: **hawŋ** túlzás)

túlzásba vitt, túlzó: [lɛ.'hawŋ] *PF* mn. *lehawng*
(eredete: **hawng** *túlságosan*)
túlzó mértékben, túlságosan: [ni.'hawŋ] *PF*
hsz. *nihawng* (eredete: **hawng** *túlzás*)
túlzó, túlzásba vitt: [lɛ.'hawŋ] *PF* mn. *lehawng*
(eredete: **hawng** *túlságosan*)
túlél: [ɛm.'tɛj] *PF* i.(tn) *emrey*
túlélés: [tɛm.'rɛj] *PF* fn. *temrey* (eredete: **em-**
rey *túlél*)
túlélő (pl. olyan csoport tagjai, akik közül
meghalt néhány): [lɛm.'rɛj] *PF* mn. *lemrey*
(eredete: **emrey** *túlél*)
tüdő: [tso.pɪ] *PF* fn. *tsopì*
tükröz, utánoz: [ɾɪ.ɪf s-i] *PF* i.(tn) *rì'ir si* (ere-
dete: **rì'ir** *tükrökép*)
tükrökép: [ɾɪ.ɪf] *PF* fn. *rì'ir*
türelm: [tɪm.'wɛj.pɛj] *PF* fn. *tìmweypey* (ere-
dete: **maweypey** *türelmesnek lenni*)
türelmes: [lɛm.'wɛj.pɛj] *PF* mn. *lemweypey*
(eredete: **maweypey** *türelmesnek lenni*)

U

(ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy, olyankép-
pen (helyzetből adódó hasonlóság):
[tɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből:
teng *megegyező* és **fya'o** *út*)
udvariatlan, durva, közönséges: [ræp.'tɪm] *PF*
mn. *räptum*
uff! hó-rukk!, felkiáltás erőlködés közben:
[sa.'u] *LA* gesz. *sau*
ugrik: [sp.æ] *PF* ige *spä*
ugyanakkor, bár, ámbátor: [hu.'fwa] *PF* ksz.
hufwa
ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet), mint:
[ni.'tɛŋ.fja] *PF* hat. *nìtengfya* (eredete: **teng-**
fya *úgy mint* (ksz.))
ugyanúgy, hasonlóképpen: [ni.'tɛŋ] *PF* hsz.
nìteng (eredete: **teng** *megegyező*)
ugye? igaz-e? nem igaz?: [kɛ.'fjakʰ] *PF, Prr*
part. *kefyak* (összetétel ebből: **ke** *fya* *nem út*
és **srak** *-e* (eldöntendő kérdés jele))
ujj: [zɛk.wæ] *PF* fn. *zekwä*
undorító, kellemetlen: [væʔ] *PF* mn. *vä'*
utasít, parancsol: [k'.ɪm] *PF* i.(t) *kxìm*
utasítás, parancsolás: [tɪ.'k'ɪm] *PF* fn. *tikxìm*
(eredete: **kxìm** *parancsol, utasít*)
utat mutat, vezet: [fja.w.m.'t'.u] *PF* i.(tn) *fy-*

türelmes személy: [ma.'wɛj.pɛj.ju] *PF* fn.
maweypeyyu (eredete: **maweypey** *türel-*
mesnek lenni)
türelmes(nek lenni)(ii): [ma.'wɛj.pɛj] *PF*
i.(átn) *maweypey* (összetétel ebből: **mawey**
nyugodt és **pey** *várni*)
türelmesen: [nim.'wɛj.pɛj] *PF* hsz. *nìmweypey*
(eredete: **maweypey** *türelmes(nek lenni)*)
türelmetlen: [kɛ.lɛm.'wɛj.pɛj] *PF* mn. *kele-*
mweypey (eredete: **ke** *nem* és **lemweypey**
türelmes)
türelmetlenül: [ni.kɛm.'wɛj.pɛj] *PF* hsz. *nìke-*
mweypey (eredete: **ke** *nem* és **lemweypey**
türelmes)
tüzecke: [t'ɛp.tɕjɪpʰ] *PF* fn. *txeptsyìp* (eredete:
txep *tűz*)
tűz: [t'ɛpʰ] *PF* fn. *txep*
tűz helye, tűzhely: [t'ɛp.tɕɛŋ] *PF* fn. *txeptsɛŋ*
(összetétel ebből: **txep** *tűz* és **tsɛŋ** *hely*)
tűzhely, tűz helye: [t'ɛp.tɕɛŋ] *PF* fn. *txeptsɛŋ*
(összetétel ebből: **txep** *tűz* és **tsɛŋ** *hely*)

awìntxu (összetétel ebből: **fya'o** *út, irány* és
wìntxu *mutat*)

utazik: [s.opʰ] *PF* i.(tn) *sop*
utazás: [tɪ.'sopʰ] *PF* fn. *tìsop* (eredete: **sop** *uta-*
zik)
utazó: [sop.ju] *PF* fn. *sopyu* (eredete: **sop** *uta-*
zik)
utolsó, végső: [sjɛn] *PF* mn. *syen*
utolsó, végső, befejező: [toɾ] *PF* mn. *tor* (ere-
dete: **toruk** *végső árny*)
utolsóként: [ni.'sjɛn] *PF* hsz. *nìsyen* (eredete:
syen *utolsó*)
utál, gyűlöl: [v.ɛʔ.'k-i] *PF* i.(t) *ve'kì*
utálatos: [fka.j] *PF* mn. *fkay*
után: [maw.fwa] *PF* ksz. *mawfwa* (összetétel
ebből: **maw** *után* és **fwa** *az*)
után, utána, később: [maw.kɾ] *PF* hsz. *mawkrɾ*
(összetétel ebből: **maw** *után* és **krr** *idő*)
utána (időben): [maw.'kɾ.a] *PF* ksz. *mawkrɾa*
másik alakja: **akrrmaw** (összetétel ebből:
krr *idő* and **maw** *után*)
utána (időben): [a.'kɾ.maw] *PF* ksz. *akrrmaw*
másik alakja: **mawkrɾa** (összetétel ebből:
krr *idő* and **maw** *után*)
utána, után, később: [maw.kɾ] *PF* hsz. *mawkrɾ*

(összetétel ebből: **maw** után és **krr** idő)
utánoz, tükröz: [ʔiʔ.ɪf s·i] PF i.(tn) rì'ir si (ere-

dete: rì'ir tükörkép)
utánpótlás, ellátmány: [mɛk.rɛ] PF fn. mekre

V

'vigyázz!', dühödt mordulás: [o.'issɪ] LA gesz. oïsss

-val/-vel (társhatározó): [hu] PF esz. hu-

-val/-vel/által (eszközhatározó): [fa] PF told. fa-

-vel használatával), találkozni (szándékosan)
(-val: [ul.'t'a 's·i] PF i.(tn) ultxa si (eredete: ultxa meeting)

a vita tárgya, a szóváltás oka, a vitatott dolog:
[sæ.wæ.'tɛ] PF fn. säwäte (eredete: wäte vi-tatkozik)

a vitatott dolog, a vita tárgya, a szóváltás oka:
[sæ.wæ.'tɛ] PF fn. säwäte (eredete: wäte vi-tatkozik)

a végsőig: [ti.'ʔiʔ.a.vaj] PF hsz. tì'i'avay (összetétel ebből: 'i'a befejez és vay amíg)

vacsora: [ʔwu.tso] PF fn. wutso

vad, természetes (hamisítatlan, eredeti, változatlan állapotú): [jɪ] PF mn. yrr

vadvízi zuhatag (megszámálható, de csak ritkán): [tʂɛl.tʂul] PF fn. tseltsul

vadállat, állat: [i.'o.aŋ] PF fn. ioang

vadász: [ʔta.ron.ju] JC,PF fn. taronyu (összetétel ebből: taron vadászik és -yu főnévképző)

vadászat (egy konkrét esemény): [sæ.'ta.ron] PF fn. sätaron (eredete: taron vadászik)

vadászik: [ʔt.a.r-on] JC,PF i.(t) taron

vadászocská: [ʔta.ron.ju.tʂjipʔ] PF fn. taronyut-syip (eredete: taronyu vadász)

vadászás: [ti.tu.'sa.ron] PF fn. titusaron (eredete: taron vadászik)

vadászás (általában): [ti.'ta.ron] PF fn. titaron (eredete: taron vadászik)

vagy (kötőszó): [fu] PF ksz. fu

vagy "szesz", részegítő ital: [ʔswo.a] PF fn. swoa

vagy berúgni, részegnek lenni: [ʔr-o·u] PF i.(tn) rou (pl.: rou fa pxir)

vagy nem: [fu.'kɛ] PF ksz. fuke (összetétel ebből: fu vagy és ke nem)

vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része), dísz:
[i.'o.i] PF fn. ioi

vagyis, illetve, akarom mondani: [ko.'lan] PF gesz. kolan (eredete: kan céloz)

vak: [kak.'rɛl] PF mn. kakrel (eredete: rel kép)

vakság: [ti.kak.'rɛl] PF fn. tìkakrel (eredete: kakrel vak)

valahol: [ʔtʂɛ.ŋo] PF nm. tsengo (eredete: tseng hely)

valaki: [ʔtu.tɛ.o] PF nm. tuteo (eredete: tute személy)

valaki aki most lépett színre, újonc:
[zi.'ma.ʔu.ju] PF fn. zìma'uyu

valaki, ő(k) (határozatlan alany, egyszám-ban értendő): [fko] PF nm. fko

valamely kihívásra felkészül, nekivág: [s·a] PF i.(tn) sa

valami: [ʔʔu.o] PF nm. 'uo

valami ami helyettesít valami mást, csere-, helyettes: [sæ.'rawn] PF fn. särawn (eredete:rawn kicserél)

valami humoros: [sæ.'ʔi.pu] PF fn. sä'ipu (eredete: 'ipu humoros)

valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás, rossz természet: [ʔfɛʔ.ran] PF fn. fe'ran (összetétel ebből: fe' rossz és ran belső tulajdonság)

valamilyen állapotban marad, folytat egy cselekvést: [v·ar] PF i.(tn) var

valamin kívüli: [ʔwɪ.pa] PF mn. wrrpa

valaminek a mikéntje, a megfelelő mód:
[e.'jawɪ.fya] PF fn. eyawɪfya (eredete: eyawɪ helyes és fya'o mód)

valaminek a teteje, fedő: [lɛw] PF fn. lew

valaminek az alapvető természete, belső tulajdonság, lényeg, személyiség: [ran] PF fn. ran

valamit megcsinál, feladatot végrehajt:
[ʔtin.vi s·i] PF i.(tn) tinvi si (eredete: tinvi feladat)

valójában: [ni.fkej.to.'ŋaj] PF hsz. nifkeytongay (összetétel ebből: tífkeytok állapot és ngay igaz)

valószínű, valószínűleg: [ʔsk'a.kɛpʔ] PF mn., hsz. skxakep

valószínűleg, valószínű: [ʔsk'a.kɛpʔ] PF mn., hsz. skxakep

valótlan, hibás: [ʔtslɛŋ] PF mn. tsleng

- valótlanul, hibásan:** [ni. 'tslɛŋ] *PF* *hsz.* *nìtslɛŋ* (eredete: *tslɛŋ* *hibás, valótlan*)
- van, lenni:** [l·u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
- vasmarokkal, szorosán:** [ni. 'sjɛp'] *PF* *hsz.* *nìsyep* (eredete: *syep* *csapdába ejt*) szó sz.: 'mint egy csapda'
- vastag:** [nut'] *PF* mn. *nutx*
- vastagság:** [flɪ. 'nut'] *PF* fn. *flìnutx* (összetétel ebből: *flì vékony* és *nutx vastag*)
- vasárnap:** [tɿ. 'ʔaw.vɛ] *PF* fn. *trr'awve* (összetétel ebből: *trr nap* és 'awve *első*)
- vendég:** [fɿ.tu] *PF* fn. *frttu*
- vereség, legyőzöttség:** [sæ.læ. 't'ajɪ] *PF* fn. *sälätxayɪ* (eredete: *lätxayɪ* *legyőz*)
- vereség, veszteség:** [ti. 'snajt'] *PF* fn. *tisnaytx* (eredete: *snaytx* *veszít*)
- vers szavalás (melodikus elbeszélés):** [waj a pl. 't'ɛ] *PF* kif. *way a plltxe* (eredete: *way dal* (szertartásos))
- vers vagy dal szövege:** [waj.æ ajli. 'ʔu] *PF* kif. *wayä ayli'u* (eredete: *way dal* (szertartásos))
- vers éneklés:** [waj a rol] *PF* kif. *way a rol* (eredete: *way dal* (szertartásos))
- vers, elbeszélő költemény:** [vur.waj] *PF* fn. *vurway* (összetétel ebből: *vur történet* és *way dal*)
- verseny:** [ti. 'wæ.sul] *PF* fn. *tìwäsul* (eredete: *wäsul* *versenyez*)
- verseny:** [sæ. 'wæ.sul] *PF* fn. *säwäsul* (eredete: *wäsul* *versenyez*)
- versenyez:** ['wæ.s·ul] *PF* i.(tn) *wäsul*
- veszekedés, vita:** [ti.wæ. 'tɛ] *PF* fn. *tìwäte* (eredete: *wäte* *vitatkozik*)
- veszekszik, vitatkozik:** [wæ. 't·ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
- vesztes:** ['snaj.tu] *PF* fn. *snaytu* (eredete: *snaytx* *veszít*)
- veszteség, vereség:** [ti. 'snajt'] *PF* fn. *tisnaytx* (eredete: *snaytx* *veszít*)
- veszély:** ['hɿ.ap'] *PF* fn. *hrrap*
- veszélyes:** [lɛ. 'hɿ.ap'] *PF* mn. *lehrrap* (eredete: *hrrap* *veszély*)
- veszít:** [sn·aj't'] *PF* i.(t) *snaytx*
- vezet:** [·ɛjk'] *JC,PF* i.(t) *eyk*
- vezet, utat mutat:** [fja.w·m. 't'·u] *PF* i.(tn) *fyawintxu* (összetétel ebből: *fya'o út, irány* és *wintxu mutat*)
- vezető (ideiglenesen, kisebb csoporté pl. vadászoké):** [ɛjk.ju] *PF* fn. *eykyu* (eredete: *eyk* *vezet*)
- vezető, főnök:** [ɛjk.tan] *JC* fn. *eyktan* (eredete: *eyk* *vezet*)
- vezetőség:** [ti. 'ɛjk.tan] *JC,PF* fn. *tìeyktan* (eredete: *eyktan* *vezető*)
- vicc, mulatságos történet:** ['haŋ.vur] *PF* fn. *hangvur* (összetétel ebből: *hangham* *nevet* és *vur történet*)
- vicces, humoros, mulattató:** ['ʔi.pu] *PF* mn. 'ipu
- videó, film:** ['ɛl a.ru. 'sɪkx] *PF* fn. *rel arusikx* (összetétel ebből: *rel* *kép* és *rikx* *mozog*)
- vidám, jókedvű:** [nit. 'ram] *PF* mn. *nitram*
- vigyáz, gondoskodik, felelős:** [v·ɛwŋ] *PF* i.(t) *vewŋ*
- vigyáz, odafigyel, óvatosan cselekszik:** ['na.ri s·i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: *nari* *szem*)
- vigyázz! menekülj! veszély! (figyelmeztető kiáltás):** ['raw.kɛ] *PF* gesz. *rawke*
- vihar:** ['jɿ.ap'] *PF* fn. *yrrap* (eredete: *ya* *levegő* és *hrrap* *veszély*)
- villámlás (általános kifejezés):** [rawm] *PF* fn. *rawm*
- villámlás-mennydörgés:** ['rawm.p'om] *PF* fn. *rawmpxom* (eredete: *rawm* *villámlás* és 'rrpxom *mennydörgés*)
- világ (fizikai, kézzelfogható):** [ki. 'fkɛj] *PF* fn. *kifkey*
- világos szín:** ['nejm.pin] *PF* fn. *neympin* (eredete: *neyn* *világos*)
- világos színek:** [nejɪ] *PF* mn. *neyn*
- világos, tiszta, bizonyos:** [law] *PF* mn. *law*
- világosan, tisztán:** [ni. 'law] *PF* *hsz.* *nìlaw* (eredete: *law* *tiszta*)
- világossá tesz:** ['law 's·i] *PF* i.(tn.) *law si* (eredete: *law* *világos*)
- virág:** ['sju.laŋ] *PF* fn. *syulang*
- virágzás, kinyílás:** [ti. 'ʔoŋ] *PF* fn. *tì'ong* (eredete: 'ong *virágzik*)
- viselkedik valakivel szemben, tart, kezel (érezelmileg):** [z·ɛt'] *PF* i.(t) *zet*
- vissza, válasz képpen:** [ni. 'ʔɛŋ] *PF* *hsz.* *nì'eyng* (eredete: 'eyng *válasz*)
- visszatér:** [t·æ. 't'·aw] *PF* i.(tn) *tätxaw*
- visszautasít, megtagad, nem hajlandó valamire:** [st·o] *PF* i.(tm) *sto*
- visszhang:** [ŋam] *PF* fn. *ngam*

- visz, hord:** [ʰ.ɛ.n.a] _{PF} i.(t) *hena*
- visz, hoz:** [ʰ.m.u.ŋ.ɛ] _{PF} i.(t) *munge*
- viszket:** [ʰkʰ.a.k.ɛ] _{PF} ige *fkxake*
- vita, veszekedés:** [ti.wæ.'tɛ] _{PF} fn. *tìwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
- vitatkozik, veszekszik:** [wæ.'t.ɛ] _{PF} i.(t) *wäte*
- vizes:** [lɛ.'pa.j] _{PF} mn. *lepay* (eredete: **pay** *víz*)
- vizsgálat:** [ti.stɛ.ft'aw] _{PF} fn. *tìsteftxaw* (eredete: **steftxaw** *vizsgál*)
- vizsgálat:** [sæ.'lan] _{PF} fn. *sálang* (eredete: **lang** (*meg*)*vizsgál*)
- vonatkozóan, -ról/-ről, illetően:** [tɛ.'ri] _{PF} told. *teri-*
- vonyít, üvölt:** [r.o.'ŋu.wa.j] _{PF} i.(tn) *ronguway* (eredete: **rol** *énekel* és **nguway** *üvöltés, vonyítás*)
- vonyítás, a nantang üvöltése:** [ŋu.wa.j] _{PF} fn. *nguway* (eredete: **way** *dal*)
- vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismeretjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjon] _{PF} fn. *syon*
- vulkán:** [t'ɛp.'ram] _{PF} fn. *txepram* (összetétel ebből: **txep** *tűz* és **ram** *hegy*)
- vág:** [m.un.'ʔ.i] _{PF} ige *mun'i*
- vágy:** [ti.'nɛw] _{PF} fn. *tìnew* (eredete: **new** *akar*)
- vágás, horzsolás, kisebb seb:** [ʰskʰ.ir.ʰsɰpʰ] _{PF} fn. *skxirtsɰp* (eredete: **skxir** *seb*)
- válasz képpen, vissza:** [ni.'ʔɛjŋ] _{PF} hsz. *nì'eyng* (eredete: **'eyng** *válasz*)
- válasz, felelet:** [ti.'ʔɛjŋ] _{PF} fn. *tì'eyng* (eredete: **'eyng** *válaszol*)
- válaszol, felel:** [ʔ.ɛjŋ] _{PF} ige *'eyng*
- választ:** [ft'.ɛj] _{PF} i.(t) *ftxey*
- választás:** [ti.ft'ɛj] _{PF} fn. *tìftxey* (eredete: **ftxey** *választ*)
- váll:** [ʰʔɛt.naw] _{PF} fn. *'etnaw*
- változat:** [sɛɛj] _{PF} fn. *srey*
- változatlan állapotú, vad, természetes (hamisítatlan, eredeti):** [jɰ] _{PF} mn. *yrr*
- változik:** [ʰl.a.t.ɛm] _{PF} i.(tn) *latem* (**l«eyk»atem** i.(t) *változik*)
- változtatás:** [sæ.'la.tɛm] _{PF} fn. *sálatem* (eredete: **latem** *változik*)
- változás:** [ti.'la.tɛm] _{PF} fn. *tílatem* (eredete: **latem** *változik*)
- vár valamire, várni:** [p.ɛj] _{PF} i.(tn) *pey*
- váratlannak lenni, furcsának, különösnek, idegennek:** [h.ɛkʰ] _{PF} i.(tn) *hek*
- várni, vár valamire:** [p.ɛj] _{PF} i.(tn) *pey*
- véd:** [ti.'haw.nu 's.i] _{PF} i.(tn) *tìhawnu si* (eredete: **tìhawnu** *védelem*)
- véd, (meg)ment:** [z.oŋ] _{PF} i.(t) *zong*
- védelem:** [ti.'haw.nu] _{PF} fn. *tìhawnu* (eredete: **hawnu** *véd, óv*)
- védőszemüveg, (rovárszárnyból készült, fából faragott, stb.):** [ʰrɛn.tɛn] _{PF} fn. *renten*
- vég, határ, széle vminek, szegély:** [t'ɛw] _{PF} fn. *txew*
- véges, nem határtalan:** [t'ɛw.ŋaʔ] _{PF} mn. *txewnga'* (összetétel ebből: **txew** *határ* és **nga'** *tartalmaz*)
- végre, végül:** [ni.'ʔiʔ.a] _{PF} hsz. *nì'i'a* (eredete: **'i'a** *vég*)
- végső, utolsó:** [sjɛn] _{PF} mn. *syen*
- végső, utolsó, befejező:** [toɰ] _{PF} mn. *tor* (eredete: **toruk** *végső árny*)
- végtelen:** [t'ɛw.lu.kɛ] _{PF} mn. *txewluke* (összetétel ebből: **txew** *határ* és **luke** *nélkül*)
- végtelen:** [tiʔ.'i.lu.kɛ] _{PF} mn. *tì'iluke* (összetétel ebből: **tì'i'a** *befejezés* és **luke** *nélkül*)
- végtelen (sok), megszámlálhatatlan:** [kɛ.ʰsuk.'ti.am] _{PF} mn. *ketsuktiam* (eredete: **ketsuk-** *-hatatlan, -hetetlen* és **tiam** *számol*)
- végül, végre:** [ni.'ʔiʔ.a] _{PF} hsz. *nì'i'a* (eredete: **'i'a** *vég*)
- vékony:** [fli] _{PF} mn. *fli* n.e.
- vékony vízesés, egyedülállóan magas, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható):** [sɛ.'ʔa.jl] _{PF} fn. *se'ayl*
- véletlenszerű, rendhagyó:** [ʰrɛ.nul.kɛ] _{PF} mn. *renulke* (eredete: **renu** *minta* és **luke** *nélkül*)
- véletlenül találkozni, összefutni:** [ul.'t'a.f.un] _{PF} i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: **ultxa** *találkozó* és **run** *talál*)
- véletlenül, akaratlanul:** [niɰ.'kan.lu.kɛ] _{PF} hsz. *nìtkanluke* (összetétel ebből: **nìtkan** *szándékosan, akarattal* és **luke-** *nélkül*)
- véletlenül, sorsszerűen:** [ni.'sja.j.vi] _{PF} hsz. *nìsyayvi* (eredete: **syayvi** *szerencse*)
- vér:** [ʰrɛj.paj] _{PF} fn. *reypay* (összetétel ebből: **rey** *él* és **pay** *víz*)
- víz, folyadék:** [paj] _{PF} fn. *pay*
- vízcsepp:** [paj.i.va] _{PF} fn. *payiva* (eredete: **pay** *víz* és **ilva** *csepp*)
- vízfolyás, folyam, patak:** [paj.fja] _{PF} fn. *payfya* (összetétel ebből: **pay** *víz* és **fya'o** *út*)
- vízió, látomás:** [æ.'i.ɛ] _{PF} fn. *äie*

vízszintesen: [ni.'t'aj] _{PF} *hsz. nìtxay* (eredete: *txay vízszintesnek lenni, laposan feküdni*)
vízszintesnek lenni: [t'·aj] _{PF} *i.(tn) txay*
vízszállító eszköz: ['paj.smuŋ] _{PF} *fn. pajsung* (összetétel ebből: **pay víz és smung szállító eszköz**)

W

WC (a Földön), mosdó: ['fŋæ?.tseŋ] _{PF} *fn. fngä'tseng* (összetétel ebből: **fngä' könnyít magán és tseng hely**)

Z

zaj, kellemetlen hang: ['væ.pam] _{PF} *fn. vāpam* (eredete: **vā kellemetlen és pam hang**)
zaj, szükségtelen hang: ['hawm.pam] _{PF} *fn. hawmpam* (eredete: **hawng túlzás és pam hang**)
zajos: [lɛ.'hawm.pam] _{PF} *mn. lehawmpam* (eredete: **hawmpam zaj**)
zajosan: [ni.'hawm.pam] _{PF} *mn. nihawmpam* (eredete: **hawmpam zaj**)
zamat, íz: [sur] _{PF} *fn. sur*
zavar, bosszant: [sɹ·æt'] _{PF} *i.(t) srätx*
zavarbaejtő, zavaros: [ja.'jajɹ.ŋaʔ] _{PF} *mn. yayayrnga'* (eredete: **yayayr zúrzavar**)
zavaros dolog, zúrzavar oka/forrása: [ja.'jajɹ.tsim] _{PF} *fn. yayayrtsim* (összetétel ebből: **yayayr zúrzavar és tsim forrás**)
zavaros, zavarbaejtő: [ja.'jajɹ.ŋaʔ] _{PF} *mn. yayayrnga'* (eredete: **yayayr zúrzavar**)
zene: ['pam.tse.o] _{PF} *fn. pamtseo* (összetétel ebből: **pam hang és tseo művészet**)
zeneszerző: [pam.tse.o.'ŋop.ju] _{PF} *fn. pamtse-ongopyu* (összetétel ebből: **pamtseo zene és ngopyu alkotó**) *pl. James Horner*
zenél (fa a hangszer neve előtt): ['pam.tse.o 's-i] _{PF} *i.(tn) pamtseo si* (eredete: **pamtseo zene**)
zenél, énekeltet (költői): [ɹɛj.'kol] _{PF} *i.(t) rey-*

Á

ágyékkötő: [tɛwŋ] _{PF} *fn. tewng*
állat kicsinye (emlősé, madaré, halé, rovaré): ['li.ni] _{PF} *fn. lini*
állathang (ordítás, bögés, stb.): [zawɹ] _{PF} *fn.*

vízartály: ['paj.se.na] _{PF} *fn. paysena* (összetétel ebből: **pay víz és sähena tartály**)

völgy: [tsoŋ] _{PF} *fn. tsong*

völgy, terület, bekerített nyílt terület: [mo] _{PF} *fn. mo*

WC (a Földön), mosdó: ['mo a 'fŋæʔ] _{PF} *fn. mo a fngä'* (összetétel ebből: **mo bekerített terület és (a) fngä' könnyít magán**)

kol (eredete: **rol énekel és «eyk» műveltető infixum**)

zenész: ['pam.tse.o.tu] _{PF} *fn. pamtseotu* (eredete: **pamtseo zene**)

zivatar, felhőszakadás: [t'an.'tom.pa] _{PF} *fn. txantompa* (összetétel ebből: **txan sok és tompa eső**)

zsanér, ízület: [til] _{PF} *fn. til*

zsinór: [tɛ.'lɛm] _{PF} *fn. telem*

zsákmány: [ti.spɛ.'ʔɛ] _{PF} *fn. tispé'e* (eredete: **spe'e elfog**)

zsákmány, préda: [smaɹ] _{PF} *fn. smar*

zsír (húsban): ['sjɛ.wɛ] _{PF} *fn. syewe*

zsíros: ['sjɛ.wɛ.ŋaʔ] _{PF} *mn. syewenga'* (összetétel ebből: **syewe zsír és nga' tartalmaz**)

zuhan, lebukik, alámerül: [t·awŋ] _{PF} *i.(tn) tawng*

zárt, borús (pl.: felhős ég): [tstu] _{PF} *fn. tstu*

zöld, kék: ['ɛ.an] _{PF} *mn. ean*

zöltség (mint étel): [fk'ɛn] _{PF} *fn. fksen*

zöltség vagy állat, szezonális (étel): [ki.'maɹ] _{PF} *mn. kimar*

zúz, tapos: [sɹ·uʔ] _{PF} *i.(t) sru'*

zúrzavar: [ja.'jajɹ] _{PF} *fn. yayayr*

zúrzavar oka/forrása, zavaros dolog: [ja.'jajɹ.tsim] _{PF} *fn. yayayrtsim* (összetétel ebből: **yayayr zúrzavar és tsim forrás**)

zawɹ

állati eredetű táplálék (étel), hús: [vɛj] _{PF} *fn. vey*

állhatatosan, erősen, rendületlenül:

[nik.lo.'nu] _{PF} hsz. *niklonu* (eredete: **ke lonu** *nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
álmodik valamiről: [ʼu.nɪl.ʈs̄.a] _{PF} i.(t) *uniltsa* (eredete: **unil** *álom* és **tse'a** *lát*)
árulás, hűtlenség: [ka.'vukʷ] _{PF} fn. *kavuk*
át az ellenkező oldalra, keresztül: [ʃɛw] _{PF}

É

Értem! (indulatszó): [ʈslo.'lam] _{PF} gesz. *tsolam* (eredete: **tslam** *ért* és «**ol**» *befejezett cselekvés infixuma*) befejezett cselekvés jelével kötőmód
édes bogyó (gyengéd, kedveskedő kifejezés): [pa.ska.'lin] _{PF} fn. *paskalin* (eredete: **pasuk** *bogyó* és (**a**)**kalin** *édes*)
édes illatú/aromású (pl. virág ; utalhat a na'vik által használt fűszerre is): [un.'jor] _{PF} mn. *unyor*
éjfél előtt: [srɛ.'kam.t'on] _{PF} fn. *srekamtxon* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **kxamtxon** *éjfél*)
élvezhető (fizikailag, kellemes, szexuálisan): [mo.'wan] _{PF} mn. *mowan*
élő állat szagára emlékeztető (pl. ivóhely közelében): [a.'t'ar] _{PF} mn. *atxar*
élő, élőlény: [ru.'sɛj] _{PF} mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey** *él* és «**us**» *folyamatos melléknévi igenévi alak*)
előlény, élő: [ru.'sɛj] _{PF} mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey** *él* és «**us**» *folyamatos melléknévi igenévi alak*)
énekeltet (költői), zenél: [rɛj.'kol] _{PF} i.(t) *reykol* (eredete: **rol** *énekel* és «**eyk**» *műveltető infixum*)

Í

ízletes, pompás, bőséges: [fwaj] _{PF} mn. *fwang*

Ó

ómen, (elő)jel: [a.'u.ŋi.a] _{PF} fn. *aungia*

Ö

told. *few-*
átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül), áthelyez: [sr̄.m] _{PF} i.(t) *sr̄in*
áthelyez, átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül): [sr̄.m] _{PF} i.(t) *sr̄in*

éppen előtte: [p'i.'srɛ] _{PF} told. *pxisre+* (összetétel ebből: **sre** *előtt (időben)* és **pxi** *éles*)
érett, fejlett, felnőtt: [ʃɛjn] _{PF} mn. *fyeyn*
éretten, felnőtt módra: [ni.'ʃɛjn.tu] _{PF} hsz. *nìfyeyntu* (eredete: **fyeyntu** *felnőtt*)
értekeznek, beszél valamiről, oda vonatkozó mond: [l'awkʷ] _{PF} i.(t) *lawk*
értelemszerűen, természetesen, logikusan: [ni.'lun] _{PF} hsz. *nìlun*
értelmes, tanulságos, oktató jellegű: [ʼra.l.ŋaʔ] _{PF} mn. *ralnga'* (összetétel ebből: **ral** *jelentés* és **nga'** *tartalmaz*)
értelmesen, jelentősen: [ni.wa.'wɛ] _{PF} hsz. *nìwawe* (eredete: **wawe** *jelentés, jelentőség*)
értékel, (ki)próbál, ellenőriz: [m'ajʔ] _{PF} i.(tm) *may'*
érvényesít, megerősít: [ka.'ŋaj s'i] _{PF} i.(tn) *kangay si* (eredete: **kangay** *érvényes*)
érzékelés útján tudást szerez valamiről, olvas (e.g. az erdőt): [i.'n'an] _{PF} i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)
étel, ennivaló (gyűjtőnév, nincs többesszám): [ʃju.vɛ] _{PF} fn. *syuve*
ételcsomag (lehető levelekbe csomagolt kis adag étel): [ʼnik.ʈs̄ɛj] _{PF} fn. *niktsyey* (összetétel ebből: **nik** *kényelmes* és **tsyey** *falat*)

öreg, idős, hajlott korú: [ʔko.akʷ] *PF* mn. *koak*
örömet szerző tevékenység, hobby:
[sæ.'su.lim] *PF* fn. *säsulìn* (eredete: *sulìn el-*
foglalt (pozitív értelemben))
örömmel, üdvözölve (zola'ú-val használva):
[ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprɿtɛ'* (eredete: *prɿtɛ'*
örömteli)
összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii), öss-

Ú

Úgy, mintha kockán forogna az élete.:
[nem.'rɛj] *PF* hsz./gesz. *nemrey* (eredete:
emrey túlél)
úgy néz ki/hangzik mint..., olyan

Ü

üdvözölve (zola'ú-val használva), örömmel:
[ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprɿtɛ'* (eredete: *prɿtɛ'*
örömteli)
ügyes/speciális módszer, trükk, bűvészmu-

á

ábrázat, arc, orca: [kɛj] *PF* fn. *key*
álcázás, összezavarrás: [ti.'wan] *PF* fn. *tìwan*
(eredete: *wan elrejt*)
áll: [kɿ.'k'·ɛm] *PF* i.(tn) *kllkxem*
áll (testrészt): [ʔsuk.sim] *PF* fn. *tsuksim*
állapot, körülmény, helyzet: [ti.'fkɛj.tokʷ] *PF*
fn. *tifkeytok* (eredete: *fkeytok létezik*)
állat, vadállat: [i.'o.aŋ] *PF* fn. *ioang*
állatnyom, csapás (állaté vagy személyé):
[ʔsmim] *PF* fn. *tsmim*
állítás: [sæ.pɿ.'t'ɛ] *PF* fn. *säplltxe* (eredete: *pll-*
txe beszél)
álmodik: [ʔu.nil s·i] *PF* i.(tn) *unil si* (eredete:
unil álom)
álmom: [ʔu.nil] *JC* fn. *unil*
álmójáró: [u.nil.ti.'ran.ju] *PF* fn. *uniltiranyu*
(összetétel ebből: *unil álom* és *tiranyu járó*)

é

éber: [t'ɛn] *PF* mn. *txen*
éberség, ébrenlét: [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tìtxen* (ere-
dete: *txen éber*)
ébrenlét, éberség: [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tìtxen* (ere-

zekapcsol: [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstɛn-*
gyem (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és*
yem rak)

összekapcsol, összeilleszt kettő vagy több
dolgot (ii): [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstɛn-*
gyem (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és*
yem rak)

összeszed, gyűjt: [ʔst·af.s·im] *PF* i.(t) *starsim*

érzés/szagú/ízű/ mint... : [fk·an] *PF* i.(tn)
fkan

új keletű, friss: [sokʷ] *PF* mn. *sok*

tatvány: [ʔij.jɛn.tɕjipʷ] *PF* fn. *ingyentsyip*
(eredete: *ingyen titokzatosság érzése*)

üvöltő (személy): [ʔo.'ŋu.waj.ju] *PF* fn. *rongu-*
wayyu (eredete: *ronguway üvölt*)

által(a), révén, keresztül, mentén: [ʔi.læ] or
[i.læ] *PF* told. *ilä+*

ámbátor, bár, ugyanakkor: [hu.'fwa] *PF* ksz.
hufwa

árny(ék): [ukʷ] *PF* fn. *uk* (eredete: *toruk végső*
árny)

árt: [k'u s·i] *PF* i.(tn) *kxu si* (eredete: *kxu ár-*
talom)

ártalom, baj: [k'u] *PF* fn. *kxu*

át(al), túl(ra): [ka] *PF* told. *ka-*

át, keresztül (vmi közepén át): [k'am.læ] *PF*
told. *kxamlä-* (eredete: *kxam közép*)

átdőf, átszúr: [ɿ·ipʷ] *PF* i.(t) *ripx*

átmegy: [ɛm.'k·æ] *PF* i.(t) *emkä* (eredete: *em-*
za'u kiáll, átmegy és kä megy)

átszúr, átdőf: [ɿ·ipʷ] *PF* i.(t) *ripx*

áttekintés, összegzés: [ʔvur.vi] *PF* fn. *vurvi*
(eredete: *vur történet*)

dete: *txen éber*

édes (íz): [ka.'lin] *PF* mn. *kalin*

édesen, kedvesen: [ni.'ho.na] *PF* hsz. *nihona*
(eredete: *hona kedves*)

- ég(bolt):** [taw] *PF* fn. *taw*
- éhes:** [o.'hak'] *PF* mn. *ohakx*
- éhség:** [ti.o.'hak'] *PF* fn. *tiohakx* (eredete: **ohakx éhes**)
- éhínség:** [ʃju.vɛ.kɛl] *PF* fn. *syuvekel* (eredete: **syuve étel**)
- éjfél:** [k'am.t'on] *PF* fn. *kxamtixon* (összetétel ebből: **kxam közép** és **txon éj**)
- éjfél után:** [k'am.t'o.maw] *PF* fn. *kxamtjomaw* (összetétel ebből: **kxamtixon éjfél** és **maw után**)
- éjjel:** [t'on.kr] *PF* hsz. *txonkrr* (összetétel ebből: **txon éj** és **krr idő**)
- éjszaka, este:** [t'on] *PF* fn. *txon*
- él:** [r.ɛj] *PF* i.(tn) *rey*
- éles (mint egy penge):** [lit'] *PF* mn. *litx*
- éles, hegyes:** [p'i] *PF* mn. *pxi*
- élet:** [ti.'ɛj] *PF* fn. *tirey* (eredete: **rey él**)
- életlen, tompa:** [tɛ.tɛ] *PF* mn. *tete*
- életlen, tompa:** [fwɛm] *PF* mn. *fwem*
- életmód, kultúra:** [rɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: **rey élet** és **fya'o út, mód**)
- élmény, tapasztalat:** [li.ɛ] *PF* fn. *lie*
- élvezetes módon, élvezetesen:** [ni.'ʔoʔ] *PF* hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)
- élvezetes, örömteli:** [pr.tɛʔ] *PF* mn. *prtte'*
- élvezetesen, élvezetes módon:** [ni.'ʔoʔ] *PF* hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)
- élvezetesnek lenni:** [z.aw.pr.tɛʔ] *PF* i.(tn) *zawprtte'* (eredete: **za'u jön** és **prtte' élvezetes**)
- élénk, fényes:** [t'a.na.tan] *PF* mn. *txanatan* (összetétel ebből: **txan sok** és **atan fény**)
- én:** [o.ɛ] *PF* nm. *oe*
- én (szertartásos forma):** [o.hɛ] *PF* nm. *ohe*
- ének, dal:** [ti.'rol] *PF* fn. *tìrol* (eredete: **rol énekel**)
- énekel:** [r.ol] *PF* ige *rol*
- énekhang, beszédhang:** [mok.ri] *PF* fn. *mokri*
- éppen most, ebben a pillanatban:** [p'i.'set'] *PF* hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set most** és **pxi éles**)
- épít:** [t'.u.l.a] *PF* i.(t) *txula*
- építmény:** [ti.'t'u.la] *PF* fn. *tìtxula* (eredete: **tx-ula épít**)
- érdekes(nek lenni):** [el.tur ti.'t'en s-i] *PF* i.(tn.) *eltur tìtxen si* (eredete: **eltu-r agy (kötőmód)** és **tìtxen felébresztés**)
- értelmes, méltó:** [p'an] *PF* mn. *pxan*
- éretlenül, gyerek módra:** [ni.'ʔɛ.vɛɲ] *PF* hsz. *nì'eveng* (eredete: **'eveng gyerekek**)
- érett, friss:** [p'a.sul] *PF* mn. *pxasul*
- érettség, fejlettség, beteljesülés:** [ti.'fjɛjɲ] *PF* fn. *tìfyeyn* (eredete: **fyeyn érett, fejlett**)
- érez (szagot!):** [h.ɛ.f.i] *PF* i.(t) *hefi*
- érez (érintéssel!):** [z.im] *PF* i.(t) *zìm*
- érez, érzékel:** [ʔ.ɛ.f.u] *PF* i.(t) *'efu*
- érint (szándékosan):** [t.ɲ 'zɛk.wæ] *PF* i.(tn) *tìng zekwä* (eredete: **tìng ad** és **zekwä ujj**)
- érintés:** [zim.tswɔ] *PF* fn. *zìmtswo* (eredete: **zìm érintéssel érez**)
- érintés, érzés, textúra:** [zir] *PF* fn. *zìr*
- érkezés:** [ti.'pæ.hɛm] *PF* fn. *tìpähem* (eredete: **pähem érkezik**)
- értelem, intelligencia:** [ti.'tɕlam] *PF* fn. *tìtɕlam* (eredete: **tɕlam ért**)
- értelmes, eszes, okos:** [ka.nu] *PF* mn. *kanu* CS.SZ.
- értelmez, tolmácsol:** [ral.'p.ɛɲ] *PF* i.(t) *ralpeng* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **peng mond**)
- értékes, megéri:** [l.ɛj] *PF* i.(tn) *ley*
- érvényes:** [ka.'ɲaj] *PF* mn. *kangay* (rokonértelmű a **ngay**-jal *igaz*)
- érzelem:** [ti.'ʔɛ.fu] *PF* fn. *tì'efu* (eredete: **'efu érez**)
- érzék (érezékelés):** [i.'nan.fja] *PF* fn. *inanfya* (összetétel ebből: **inan olvas, érzékelés útján tudást szerez** és **fya'o út, mód**)
- érezékel, érez:** [ʔ.ɛ.f.u] *PF* i.(t) *'efu*
- ézés, érintés, textúra:** [zir] *PF* fn. *zìr*
- és:** [si] *PF* ksz. *sì* (szavak között, toldalék is lehet: –sì; tagmondatok között nem használatos, helyette: **ulte és**)
- és (két mondatot köt össze):** [ul.tɛ] *PF* ksz. *ulte*
- ész:** [ti.'ka.nu] *PF* fn. *tìkanu* (eredete: **kanu okos**)
- észrevesz, megjegyez, tudatában van:** [tɕ.ɛ.r.i] *PF* i.(t) *tseri*
- év:** [zi.sit'] *PF* fn. *zìsìt*
- évforduló:** [zi.sit.'sal.tɪ] *PF* fn. *zìsìtsaltrr* (összetétel ebből: **zìsìt év** és **trr nap**)
- évforduló (társalgási nyelvben):** [zi.'tsal.tɪ] *PF* fn. *zìtsaltrr*
- évszak:** [zi.sl.kɪ] *PF* fn. *zìsikrr* (eredete: **zìsìt év és krr idő**)

így, ilyen módon: [fi.'fja] *PF* mut.n. *fifya* (eredete: **fya'o mód**)

ígér: [pæ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *pänuting* (összetétel ebből: **pänu ígélet** és **tìng ad**)

ígélet: [pæ.nu] *PF* fn. *pänu*

íj (fegyver): [tško] *PF* fn. *tsko*

íj és nyíl: [tško swi.'zaw] *PF* fn. *tsko swizaw* (összetétel ebből: **tsko íj** és **swizaw nyíl**)

ír: [pam.'rɛl 's:i] *PF* i.(tn) *pamrel si* (eredete:

pamrel írás)

írás: [pam.'rɛl] *PF* fn. *pamrel* (összetétel ebből: **pam hang** és **rel kép**)

író: [pam.'rɛl.si.ju] *PF* fn. *pamrelsiyu* (eredete: **pamrel írás**)

íz, zamat: [sur] *PF* fn. *sur*

ízlelés: [ɛwk.tswɔ] *PF* fn. *ewktswo* (eredete: **ewku ízlel**)

ízület, zsanér: [til] *PF* fn. *til*

ó

óceán, tenger: [t'am.'paɟ] *PF* fn. *txampay* (összetétel ebből: **txan sok** és **pay víz**)

óhajt, kíván: [t'a.ŋ.al] *PF* i.(tn) *rangal*

óvatosan cselekszik, vigyáz, odafigyel: [na.ri s:i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: **nari szem**)

ö

öl, gyilkol: [tsp.aŋ] *PF* i.(t) *tspanɡ*

ölel, karol, karjaiban tart: [m.ɛ.'y.am] *PF* i.(t) *meyam*

ölelés, karolás: [sæm.'yam] *PF* fn. *sämyam* (eredete: **meyam ölel**)

önelégültség, önteltség: [sno.nɾ.a] *PF* fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno ön-** és **nrra büszkeség**)

önt, folyik: [sl.o.'an] *PF* i.(tn) *sloan*

öntelt: [ɛ.sno.nɾ.a] *PF* mn. *lesnonrra* (eredete: **snonrra önteltség**)

önteltség, önelégültség: [sno.nɾ.a] *PF* fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno ön-** és **nrra büszkeség**)

önzés, egyénieskedés: [ti.'ʔaw.po] *PF* fn. *tí'awpo* (eredete: **'awpo egy személy**)

öreg ember/öreg személy: [ko.ak.tu] *PF* fn. *koaktu* (eredete: **koak öreg, idős**)

öregasszony: [ko.ak.tɛ] *PF* fn. *koakte* (eredete: **koak öreg, idős**)

öregember (férfi): [ko.ak.tan] *PF* fn. *koaktan* (eredete: **koak öreg, idős**)

örökség: [sa.'tuʔ.li] *PF* fn. *satu'li* (Megjegyzés: A Disney's Pandora étkező neve is)

öröm: [ti.'pɾ.tɛʔ] *PF* fn. *tìprte'* (eredete: **prte' örömteli**)

örömteli, élvezetes: [pɾ.tɛʔ] *PF* mn. *prte'*

összefutni, véletlenül találkozni: [ul.'t'a.f.un] *PF* i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: **ultxa találkozó** és **run talál**)

összeg, mennyiség: [him.'t'an] *PF* fn. *hìmtxan* (összetétel ebből: **hìm kevés** és **txan sok**)

összegzés, áttekintés: [vuɸ.vi] *PF* fn. *vurvi* (eredete: **vur történet**)

összekapcsol, összeköt, kapcsolatban van: [t'a.r.ɛ] *PF* i.(t) *tare*

összekapcsolódni vmivel/vkivel, idegi összeköttetést létesíteni: [tsa.'hɛɟl 's:i] *PF* i.(tn) *tsaheyl si* (eredete: **tsaheylu kapcsolat**)

összeköt, összekapcsol, kapcsolatban van: [t'a.r.ɛ] *PF* i.(t) *tare*

összetett: [ɛp.'ʔaŋ] *PF* mn. *ep'ang*

összetett igékben szerepel, ntesz, csinál: [s:i] *PF* si képző toldalék

összetettség foka: [fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* fn. *fjinep'ang* (összetétel ebből: **fjin egyszerű** és **ep'ang összetett**)

összetört szív, sebzett szív: [jawn.'jɛw.la] *PF* fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: **yawne szeretett** és **yewla csalódás**)

összevissza, kaotikus, rendetlen, rendezetlen: [vɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **luke nélkül**)

összezavarrás, álcázás: [ti.'wan] *PF* fn. *tìwan* (eredete: **wan elrejt**)

összhang a természettel, harmónia: [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* fn. *meoauniaea*

összpontosít, koncentrálni: [k'an.fɸ.il] *PF* i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: **kan cél** és **fpil gondol**)

ösvény, út, mód: [ʼfja.ʔo] *PF* fn. *fya'o*
öt, 5: [mɾ] *PF* szám *mrr*
ötlet, gondolat: [sæ.ʼfpɪl] *PF* fn. *säfpil* (eredete: *fpil think*)
ötletes, elmés: [sil.ʼron.sɛm] *PF* mn. *sironsem* (összetétel ebből: **siltsan** jó és **ronsem** elme)

ú

ügy, akkor, abban az esetben: [ha] *PF* ksz. *ha*
ügy, annyira: [ni.ʼftʼan] *PF* hsz. *niftxan* (eredete: **fitxan** olyan)
ügy, olyan módon: [ʼtsa.ʼfja] *PF* nm. *tsafya* (összetétel ebből: **tsa-** az és **fya'o** mód)
új: [mipʷ] *PF* mn. *mip*
újonc, valaki aki most lépett színre: [zi.ʼma.ʔu.ju] *PF* fn. *zima'uyu*
újra: [ni.ʼmun] *PF* hsz. *nimun*

ü

üdvözöl, köszön(t): [kal.ʼtʼi ʼs:i] *PF* ige *kaltxi si* (eredete: **kaltxi** hellő)
üdvözöllek! (találkozáskor), szia!: [kal.ʼtʼi] *PF* gesz. *kaltxi*
ügyetlen, kétbalkezes: [pi.ʼsaw] *PF* mn. *pisaw*
ügyetlenség: [tip.ʼsaw] *PF* fn. *tipsaw* (eredete: **pisaw** ügyetlen, kétbalkezes)
ügyvéd, jogász: [pæŋ.ʼk'o.ju ɛ.ko.ʼɾɛn] *PF* fn. *pängkxoyu lekoren* (összetétel ebből: **pängkxoyu** beszélgető és **lekoren** szabályos, jogi)
ül: [h.ɛjn] *PF* i.(tn) *heyn*
üldöz, hajszol: [ʼf.ɛ.w.i] *PF* i.(t) *fewi*
ünnep(ség): [ft'o.ʼzæ] *PF* fn. *ftxozä*
ünnepel: [ft'o.ʼzæ s:i] *PF* i.(tn) *ftxozä si* (eredete: **ftxozä** ünneplés)
ünnepel, ünnepélyen részt vesz: [sæ.ʼʔɛ.o.i.o s:i] *PF* i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: **sä'eoio** ünnepély)

ő

ő: [ʼtsa.tu] *PF* mut.n. *tsatu* (összetétel ebből: **tsa** az és **tute** személy)
ő (hímnem) (nincs többesszáma: helyette az (ay)fo): [po.ʼan] *PF* nm. *poan* (eredete: **po** ő)
ő (hímnem/nőnem): [po] *PF* nm. *po*
ő (nőnem) (nincs többesszáma: helyette az (ay)fo): [po.ʼɛ] *PF* nm. *poe* (eredete: **po** ő)

ötnapos munkahét: [ʼmɾ.tɾ] *PF* fn. *mrrtrr* (eredete: **mrr** öt és **trr** nap)

ötödik (sorszámnév): [ʼmɾ.vɛ] *PF* mn. *mrrvɛ* (eredete: **mrr** öt)

ööö, izé: [ɪ] *PF* „töltelékszó” *ü*

újra csinál, ismétel: [l.ɛjn] *PF* i.(t) *leyn*

újság, hír: [fmawn] *PF* fn. *fmawn*

úszik: [ʼsl.ɛ.l.ɛ] *PF* i.(tn) *slele*

úszva: [ni.ʼslɛ.lɛ] *PF* hsz. *nislele* (eredete: **slele** úszik)

út, ösvény, mód: [ʼfja.ʔo] *PF* fn. *fya'o*

útmutatás: [ti.ʼfja.win.ʼt'u] *PF* fn. *tifyawintxu* (eredete: **fyawintxu** utat mutat)

ünnepély: [sæ.ʼʔɛ.o.i.o] *PF* fn. *sä'eoio* (eredete: **'eoio** ünnepélyes)

ünnepélyen részt vesz, ünnepel: [sæ.ʼʔɛ.o.i.o s:i] *PF* i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: **sä'eoio** ünnepély)

ünnepélyes: [ʼʔɛ.o.i.o] *PF* mn. *'eoio*

ünnepélyesen: [ni.ʼʔɛ.o.i.o] *PF* mn. *ní'eoio* (eredete: **'eoio** ünnepélyes)

üreg (aminek van vége vagy alja), lyuk: [ʼtsoŋ.ropʷ] *PF* fn. *tsongropx* (összetétel ebből: **tsong** völgy és **ropx** lyuk)

üreges, nem tömör: [mo.mɛkʷ] *PF* mn. *momek*
üres; vagy átvitt értelemben: "értéktelen": [mɛkʷ] *PF* mn. *mek*

ütem, ritmus: [ʼʔɛ.koŋ] *PF* fn. *'ekong*

üvölt, vonyít: [r.o.ʼŋu.waj] *PF* i.(tn) *ronguway* (eredete: **rol** énekel és **nguway** üvöltés, vonyítás)

üzenet: [ʔu.ʼp'a.ɾɛ] *PF* fn. *'upxare*

ő(k) (határozatlan alany, valaki, egyesszámban értendő): [fko] *PF* nm. *fko*

ő, ez a személy: [fi.po] *PF* mut.n. *fipo* (eredete: **po** ő)

ők ketten: [mɛ.fo] *PF* nm. *mefo* (eredete: **me+** kettes szám jele és **po** ő)

ők sokan: [aj.ʼfo] or [ʼaj.fo] *PF* nm. *ayfo* (eredete: **ayfo** sokan)

te: **po** ɔ̃)
ők sokan: [fo] *PF* nm. *fo* (eredete: **ay+** törölt
többes számú gyengítő morféma és **po** ɔ̃)
őrület: [kɛ.'jɛ.ʔuŋ] *PF* fn. *keye'ung*
őrületes, bolond, őrült: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *le-*
kye'ung (eredete: **keye'ung** őrület)

Ű

úr, tér, hely: [ŋip^ː] *PF* fn. *ngip*

"

„azon oknál fogva”, mert: [ta.'wɛjk(a)] *PF*
ksz. *taweyk(a)*
„ejective” mássalhangzó (**kx,tx,px**):
[p'or.pam] *PF* fn. *pxorpan* (összetétel
ebből: **pxor** felrobban és **pam** hang)
„lógni” valakivel, időt tölteni: [k'æ.tɛŋ] *PF*

...

... **óta (időben):** [a.'kɿ.ta] *PF* ksz. *akrrta* másik
alakja: **takrra** (összetétel ebből: **krr** idő and
ta ...-tól)

őrült, bolond, őrületes: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *le-*
kye'ung (eredete: **keye'ung** őrület)

ős: [pɿ.za.ju] *PF* fn. *pizayu*

ősi, nagyon régi: [t'an.lal] *PF* mn. *txanlal* (ös-
szetétel ebből: **txan** sok és **lal** régi)

i.(tn) *käteng*

„nappali örömteli füstölgés”, dohányzás
(**na'vi** idióma): [pɿ.k'ɛn.tɿ.kɿ] *Skxawng* fn.
prrkxentrrkrr (összetétel ebből: **prte'** öröm,
kxener füst, **trr** nap és **krr** idő)

... **óta (időben) másik alakja :** [ta.'kɿ.a] *PF*
ksz. *takrra* másik alakja: **akrrta** (összetétel
ebből: **krr** idő and **ta** ...-tól)